

Ing. arch. Peter Krajč – autorizovaný architekt
Námestie Gen. M. R. Štefánika 5, 010 01 Žilina
Ateliér: AUT, Žitná 13, 010 01 Žilina, tel.: 041/7001053, MT: 0903669131

Územný plán obce Makov

Návrh

TEXTOVÁ ČASŤ

Základné údaje
Riešenie územného plánu
Návrh záväznej časti

V Žiline 02/2006

|

Riešiteľský kolektív :

Hlavný riešiteľ
Urbanizmus
Doprava Ing.
Vodné hospodárstvo
Elektrická energia
Telekomunikácie
Plyn
Životné prostredie
Krajinná ekológia
PPF

Ing. arch. Peter Krajč
Ing. arch. Peter Krajč
Roman Tiso
Ing. Michal Leštach
Karol Kollár
Karol Kollár
Karol Kollár
Ing. arch. Peter Krajč
RNDr. Pavel Auxt
Daniela Tomanová

Obsah

1	Úvod	4
1.1	Základné údaje	4
2	Riešenie územného plánu obce	6
2.1	Vymedzenie riešeného územia a jeho geografický opis	6
2.2	Väzby vyplývajúce z riešenia a zo záväzných častí územného plánu regiónu (vúc)	8
2.3	Základné demografické, sociálne a ekonomické rozvojové predpoklady obce	12
2.4	Širšie vzťahy a začlenenie obce do systému osídlenia	15
2.5	Návrh urbanistickej koncepcie priestorového usporiadania	17
2.6	Návrh funkčného využitia územia obce	22
2.7	Návrh riešenia bývania občianskeho vybavenia, výroby a rekreácie	25
2.8	Vymedzenie zastavaného územia obce	42
2.9	Vymedzenie ochranných pásiem a chránených území podľa osobitných predpisov	42
2.10	Návrh riešenia záujmov obrany štátu, požiarnej ochrany, ochrany pred povodňami, civilne ochrany	43
2.11	Návrh ochrany prírody a tvorby krajiny, prvkov úses a ekostabilizačných opatrení	47
2.12	Návrh verejného dopravného vybavenia	53
2.13	Návrh verejného technického vybavenia	59
2.14	Koncepcia starostlivosti o životné prostredie	75
2.15	Vymedzenie a vyznačenie prieskumných území a chránených ložiskových území a dobývacích priestorov	80
2.16	Vymedzenie plôch vyžadujúcich zvýšenú ochranu	80
2.17	Vyhodnotenie perspektívneho použitia poľnohospodárskej pôdy a lesnej pôdy na nepoľnohospodárske účely	81
2.18	Hodnotenie navrhovaného riešenia	83
3	Návrh záväznej časti	87
3.1	všeobecné Zásady a regulatívy priestorového usporiadania územia a funkčného využitia	87
3.2	Určenie prípustných, obmedzujúcich, alebo vylučujúcich podmienok pre využitie územia	95
3.3	Zásady a regulatívy pre umiestnenie občianskeho vybavenia, rekreácie a priemyslu	97
3.4	Zásady a regulatívy pre umiestnenie verejného dopravného a technického vybavenia	100
3.5	Zásady a regulatívy pre ochranu kultúrnohistorických hodnôt, pre ochranu a využívanie prírodných hodnôt a prvkov MÚSES	102
3.6	Zásady a regulatívy pre starostlivosť o životné prostredie	105
3.7	Vymedzenie zastavaného územia obce	106
3.8	Vymedzenie ochranných pásiem a chránených území podľa osobitných predpisov	107
3.9	Plochy pre verejnoprospešné stavby, pre vykonávanie delenia a scel'ovanie pozemkov, pre asanáciu, pre chránené časti krajiny a stavebné uzávery	107
3.10	Určenie častí obce pre ktoré je potrebné obstarat' územný plán zóny	108
3.11	Zoznam verejnoprospešných stavieb	108
3.12	Schéma záväzných častí a verejnoprospešných stavieb	109
4	C. Dokladová časť	110

1 ÚVOD

1.1 ZÁKLADNÉ ÚDAJE

Údaje o obstarávateľovi a spracovateľovi

Obstarávateľ:	Obec Makov
Osoba spôsobilá na obstarávanie:	Ing. arch. Miroslav Kontriš
Okres:	Čadca
Spracovateľ dokumentácie :	Ing. arch. Peter Krajč – autorizovaný architekt Nám. gen. M. R. Štefánika 5, 010 01 Žilina, IČO: 33339121, DIČO: 6501316899
Spracovateľ KEP	RNDr Pavel Auxt – autorizovaný architekt

1.1.1 HLAVNÉ CIELE A PROBLÉMY KTORÉ ÚZEMNÝ PLÁN RIEŠI

Dôvody obstarania ÚPN

Obec Makov doposiaľ nemala spracovanú územnoplánovaciu dokumentáciu, ktorá riešila urbanistický rozvoj územia. Preto hlavným dôvodom je absencia základného územnoplánovacieho nástroja pre sústavné komplexné priestorové usporiadanie a funkčné využitie územia obce.

Hlavné ciele obstarania ÚPN

1. definovanie základných zásad a záväzných regulatívov pre optimálne priestorové usporiadanie a funkčne využitie katastra obce Krasňany
2. stanoviť prípustné, obmedzené, či zakázané funkčné využitie plôch a určiť zásady starostlivosti o životné prostredie, ochranu kultúrohistorických hodnôt a prvkov krajiny, ktoré sa rozhodujúcou mierou podieľajú na územnom systéme ekologickej stability.
3. definovať nové hranice zastavaného územia
4. stanoviť zásady verejného dopravného a technického vybavenia
5. definovať verejnoprospešné stavby

1.1.2 VYHODNOTENIE DOTERAJŠIEHO ÚZEMNÉHO PLÁNU OBCE

Obec nemala platný územný plán.

1.1.3 ÚDAJE O SÚLADE RIEŠENIA SO SÚBORNÝM STANOVISKOM

V prvej etape územnoplánovacieho procesu boli spracované prieskumy a rozboru na celé katastrálne územie obce. Následne na ich základe vypracované a schválené zadanie ÚPN O Makov (oznámenie vyvesené dňa 22.1.2003-22.2.2003) slúžilo a podklad pre vypracovanie konceptu ÚPN O Makov. Koncept bol spracovaný v priebehu 1.5.2003 – 30.12.2003. Po vypracovaní konceptu prebehlo pripomienkové konanie od 23.2.2004 do 24.3.2004. Sporné otázky boli predmetom ďalších jednaní, po ktorých bolo vypracované a dňa 13. októbra 2004 schválené súborné stanovisko.

Riešenie ÚPN je v celku súlade so schváleným súborným stanoviskom. Niektoré otázky vzhľadom na stupeň podrobnosti riešenia ÚPN nebolo možné doriešiť. Riešenie si vyžaduje vypracovanie ďalších podrobnejších dokumentácií a územno-plánovacích podkladov (ďalej ÚPP). Jednou z takých dokumentácií je Posúdenie vplyvu na životné prostredie (EIA) na zámery hlavne v lokalite Kasárne.

1.1.4 SÚPIS POUŽITÝCH PODKLADOV PRI SPRACOVANÍ ÚPN

- digitálny polohopis vo formáte DXF
- výškopis – digitalizovaný z mapových podkladov v m 1:10 000
- Štátne mapy odvodené v mierke 1:5000.
- základné mapy Slovenska v mierke 1:10 000, 1:25000 – formát TIF, JPG
- ÚPN VÚC Žilina, 1998 (Ing.arch. Kropitz, Ing. arch. M. Pivarčí)
- Regionálny územný systém ekologickej stability krajiny, okres Čadca
- situácia elektrickej siete Makov
- súpis parciel evidencie nehnuteľností
- súpis vydaných územných rozhodnutí a stavebných povolení
- Sčítanie ľudu, domov a bytov z roku 2000
- Súpis pamiatok na Slovensku (1967)
- konzultácie s organizáciami a správcami sietí
- publikácie „Makov“
- turistická mapa Makova
- Rozvojová stratégia turistického potenciálu Severozápadné Kysuce – mikroregión Makov, Archeľa Čadca, 4 People, Obec Makov
- LHP platný na obdobie od 1.1.1999 do 31.12.2008, Lesoprojekt Zvolen ,pobočka Žilina.
- krajino-ekologický plán, 2002, RNDr. Pavel Auxt
- Studia rozptýlených osídlení obce Makov“ z roku 1990, ktorá podrobne skúma pamiatkový stav objektov

2 RIEŠENIE ÚZEMNÉHO PLÁNU OBCE

2.1 VYMEDZENIE RIEŠENÉHO ÚZEMIA A JEHO GEOGRAFICKÝ OPIS

2.1.1 VYMEDZENIE ZÁUJMOVÉHO ÚZEMIA

Zájmovým územím obce Makov je kataster susednej obce Vysoká nad Kysucou a časť územia ležiaca v Českej republike. S územím našich západných susedov má Makov spoločný záujem v oblasti rozvoja zimnej a letnej rekreácie v lokalitách Bumbálka a Kasární.

Česká republika je zdrojom pracovných príležitostí. Makov má s Kolárovicami spoločný záujem v oblasti Čerenky, kde je potenciál rozvoja rekreácie (zimné športy – lyžovanie).

2.1.2 VYMEDZENIE RIEŠENÉHO ÚZEMIA

Riešené územie je vymedzené hranicou katastra obce Makov a je spracované v dvoch základných mierkach výkresov. Širšie územie, kde sú dokumentované aj záujmy obce Makov v iných katastroch je riešené v mierke 1:25 000.

Samotná obec (kataster) je spracovaná v mierke 1:10 000.

2.1.3 PRÍRODNÉ PODMIENKY

Geológia

Makov a jeho katastrálne územie patrí do dvoch orografických celkov: Javorníkov a Turzovskej vrchoviny. Obidve pohoria sú budované treťohornými flyšovými horninami stredného až vrchného eocénu, tzv. zlínskymi vrstvami račianskej jednotky magurského flyšu. Tieto sú v podstate zložené z ílovcov a pieskovcov, ktoré sa striedajú v mocných súvrstviach v podobe predĺžených pásov.

Geomorfológia

Podľa geomorfologického členenia patrí územie do podsústavy Karpát, provincie Vonkajšie Západné Karpaty a oblasti Slovensko-moravské Karpaty a Západné Beskydy. Petrografická skladba podnietila hornatinový a vrchovinový reliéf erózných brázd. Tvary sú modelované hladko, dominujú pásma chrbtov, miestami rozčlenenými priečnymi dolinami. Medzi typické javy na Kysuciach patria zosuvy pôdy, vyskytujúce sa viac menej na celom území flyšového pásma. Najvyššou kótou katastrálneho územia je Veľký Javorník 1070 m n.m., ktorý je zároveň najvyšším bodom pohoria

Hydrologické pomery

Územie katastra odvodňuje rieka Kysuca so svojimi pravostrannými a ľavostrannými prítokmi. Kysuca je najvodnatejším prítokom Váhu. Zdrojom vodnatosti sú výlučne dažde a snehové záružky. Povrchový odtok je preto veľký, ale nevyrovnaný.

V k.ú. Makova preteká Kysuca pozdĺžne celým centrom intravilánu. Bočnými prítokmi sú: Čierny potok, Pavelkovský potok, Trojačanka, Nekorancov, Bugalov a Papajovský potok. Technický stav brehov môže ovplyvniť kvalitu, ale aj možnosti, stupeň a bezpečnosť využitia územia popri toku. Prameň Kysuce je definovaný v prírodnej rezervácii Hričovec.

Typickou vlastnosťou vodných tokov na Kysuciach je ich rozkolísanosť, ktorá je daná jednak časovým rozdelením vodnatosti podľa mikroklimatických pomerov, jednak flyšovým podložím, ale aj zmenou kultúr v neprospech krajinej vegetácie tvoriacej zachytávajúce

bariéry. Orografické, geomorfologické a geologické pomery povodia Kysuce zapríčiňujú nadmernú veľkosť odtoku, vodnú eróziu a prudký priebeh povodňových vln. Spolu s pôdnymi pomermi spôsobujú devastáciu povrchu územia katastra, odnos pôdy do údolia tokov s veľkým množstvom splavenín, poškodzovania brehov záplavami za povodní, ako aj neustále prehlbovanie tokov. Nepriaznivé geologické a hydrogeologické pomery a slabé zvodnenie hornín majú za následok tiež nedostatok zásob podzemnej vody. Z dôvodu vysokého potenciálu zásob kvalitných povrchových vôd bolo celé územie katastra /celý okres/ vyhlásené za súčasť chránenej vodohospodárskej oblasti Beskydy – Javorníky.

Hĺbková erózia dna Kysuce a jej prítokov sa negatívne prejavuje na stabilite svahov, spôsobuje odplavovanie splaveninového materiálu z vlastného alúvia. Deformuje sa prirodzený vývoj koryta, ktoré sa dostáva až na úroveň eróznej bázy. V záujme zabezpečenia dostatočnej prietokovej kapacity koryta Kysuce boli realizované úpravy toku a stabilizované päty svahov koryta kamennou nahádzkou. Zvýšené kapacity koryta boli dosiahnuté rozšírením dna, rýchlejšie odvádzajú vody z povodia najmä v období vysokých stavov, ale v období malých prietokov sa voda stráca v plochom a širokom dne, výrazne sa tým znižuje ekologická funkcia toku. Nezanedbaniteľným prejavom hĺbkovej erózie je zmena hladiny spodnej vody.

Klimatické pomery

Územie patrí do chladnej klimatickej oblasti (s nadmorskou výškou nad 600m n.m.)

- priemerné ročné teploty sa pohybujú	6,7°C
- priemerný ročný úhrn zrážok	800-1200 mm
- priemerný počet jasných dní/rok	20%
- priemerný počet zamračených dní/rok	80%
- trvanie obdobia so snehovou pokrývkou	90-120 dní
- maximum snehovej pokrývky	25-50 cm
- trvanie vykurovacieho obdobia	220-240 dní
- počet letných dní v roku	30-40
- počet mrazových dní v roku	90

Výrazne členité územie katastra má zásadný vplyv na rozmiestnenie klimatickogeografických typov. V území katastra sú vyčlenené tieto typy :

1. Horská klíma mierne chladná s malou inverziou teplôt, vlhká až veľmi vlhká s teplotami v januári - 4° až -6°C a teplotami v júli 16 až 17°C a ročnými úhrnmi zrážok 800 – 900 mm.
2. Horská klíma chladná s malou inverziou teplôt vlhká až veľmi vlhká s teplotami v januári - 5° až -6, 5°C, s teplotami v júli 13, 5° až 16°C a s ročnými úhrnmi zrážok 1000 – 1400 mm.

Vplyv krajiny na urbanistickú štruktúru

Morfológia krajiny veľmi ovplyvnila formovanie urbanistickej štruktúry katastra. Osady sa zakladali v údoliach pri potokoch na slnečných stráňach, alebo v horských priestoroch, často ťažko prístupných, ale vhodne orientovaných na svetové strany. Najčastejšie sa využívali južné, východné a západné svahy. Najväčšie zoskupenia osídlenia však vznikali v polohách, ktoré boli ľahšie prístupné, dobre oslnené a rovinaté. Podobne aj medzisídelné (väzby medzi osadami) sa podriaďovali morfológii terénu. Napriek tomu sú prístupové cesty často v sklonoch a šírkových parametroch nevyhovujúce pre súčasné dopravné prostriedky. Osady boli v minulosti nezávislé na samotnom jadrovom území. O čom svedčia aj niektoré zhluky osád, prípadne medziosadných väzieb. V súčasnosti by mali komunikačné väzby medzi sídelnými jednotkami inklinovať k jadru Makova.

Negatívne pôsobenie tvrdých klimatických podmienok, nedostupné časti katastra – odsúdili v zimnom období ťažko prístupné osady na postupný prechod z obytnej funkcie na rekreačnú. Prirodzeným vývojom však dochádza k zániku niektorých osád, ktoré mnohokrát tvoria dva či tri domy. Nepriaznivý vplyv na obytnú funkciu týchto osád je fakt, že technická

vybavenosť (vybavenie vodovodom, kanalizáciou, plynom a pod.) je na nízkej úrovni a finančné nároky na jej dobudovanie v ťažko prístupnom teréne sú limitom rozvoja.

Ďalším negatívnym faktorom v území je geologická skladba podložia, ktoré je náchylné na erózie a zosuvy, čím sa zvyšuje riziko výstavby objektov a stavebných zásahov.

Krajinno-estetické hodnoty územia

Morfológia, vegetačný kryt, klimatické pomery a fauna krajiny vytvárajú mozaiku prírodných hodnôt, ktoré sa prejavujú aj vizuálne ako dynamické rázovité prostredie typické striedaním odlesnených a zalesnených plôch, kopcov a dolín, vrastlej solitérnej zelene doplnených objektmi viac či menej estetickej a historickej hodnoty. Hodnotné výhľady možno nájsť po celom katastri. Niektoré z nich sú vyznačené vo výkresovej časti.

2.2 VÄZBY VYPLÝVAJÚCE Z RIEŠENIA A ZO ZÁVÄZNÝCH ČASTÍ ÚZEMNÉHO PLÁNU REGIÓNU (VÚC)

Základným dokumentom pre koncepčné riadenie územia regiónu je ÚPN VÚC Žilinského kraja.

Nasledujúce citácie vzťahujúce sa k riešenému územiu sú vybrané z kapitoly **2.20 Záväzné regulatívy územného rozvoja ÚPN VÚC Žilinského kraja:**

V oblasti štruktúry osídlenia

- Podporovať rozvoj vidieckeho osídlenia s cieľom vytvorenia rovnocenných životných podmienok obyvateľov regiónu,
- Rešpektovať poľnohospodársky pôdny fond a lesný pôdny fond ako faktor limitujúci urbanistický rozvoj,

V oblasti rozvoja rekreácie a turizmu:

- Podporovať diferencované regionálne potreby využitia rekreácie a turizmu pre zlepšenie hospodárskej stability a zamestnanosti, hlavne na Kysuciach, pre upevňovanie zdravia a rekondíciu obyvateľstva, predovšetkým miest Žiliny.
-**v CHKO Kysuce a Horná Orava podporovať aj kvantitatívny rozvoj s budovaním vybavenosti pre turizmus v mestách a vidieckych sídlach.** Využiť polohu **Kysúc** a Oravy, ktoré sú dobre dostupné z veľkých sídelných aglomerácií v susednej Českej republike a v Poľsku a budovať vybavenosť pre hromadnú zahraničnú návštevnosť so športovým a relaxačným zameraním plošne vo všetkých horských a podhorských sídlach, pri Oravskej Priehrade a na Oraviciach.

V oblasti hospodárstva a trvalo udržateľného zdroja

V oblasti hospodárskeho rozvoja vytvoriť podmienky pre zvýšenie:

- podielu zamestnanosti v terciálnom sektore
- stupňa komplexnosti odvetvovo - produkčnej štruktúry **Žilinského kraja**
- **diverzifikácie odvetvovej štruktúry** hlavne na úrovni stredných a malých podnikov (perspektívu majú nové výrobné prevádzky, ktorých produkcia bude vhodne dopĺňať odvetvovú štruktúru priemyslu, najmä formou malého a stredného podnikania **v oblasti spracovania dreva, potravinárskej výroby, využívania vodnej energie, výrobných služieb, remeselnej a stavebnej výroby**)
- Preferovať rozvoj priemyselných odvetví využívajúcich miestne, dostupné surovinové zdroje, najmä drevnú hmotu, poľnohospodársku produkciu, miestne nerastné suroviny a druhotné suroviny. Je nevyhnutné zamerať sa na maximálne zhodnotenie týchto materiálov až do polohy finálnych výrobkov vo všetkých priemyselných odvetviach.

V oblasti odpadového hospodárstva

- Zneškodňovanie nevyužitých komunálnych odpadov riešiť prednostne na zabezpečených regionálnych skládkach odpadov.

V oblasti ochrany ovzdušia

Zníženie emisného zaťaženia riešiť:

- plynofikáciou obcí a zdrojov znečisťovania ovzdušia
- inštaláciou odlučovačov do problémových zdrojov znečistenia
- rekonštrukciou alebo budovaním nových zabezpečených spaľovní nebezpečných odpadov
- širším uplatnením pohonných látok a druhov dopravy neznečisťujúcich životné prostredie (napr. plyn, elektrina, bezolovnatý benzín a pod.)

V oblasti dopravnej sústavy

Hierarchia priorít dopravných a dopravno-urbanistických väzieb

1.1. Priority vonkajších cezhraničných a celoslovenských väzieb:

- Oblasť severnej Moravy a Sliezka v Českej republike a Sliezka (Katowicko-Krakowska aglomerácia) v Poľskej republike, **európske prepojenia podporujúce** trojstrannú **spoluprácu** s Poľskou a **Českou republikou**.

1.2 Priority nadregionálnych väzieb.

- Rozvojový impulz trojstranných - Slovenská, Poľská a Česká republika - nadregionálnych väzieb v oblasti Beskyd.

2. Nadradená dopravná infraštruktúra dopravných systémov.

- 2.1 Systém cestnej dopravy.

III. Cesty I. triedy a pretriedené cesty I. triedy

A. **Pretriedené cesty II/487 hranica Česká republika - Makov - Turzovka - Raková - Čadca**

V. Cestné hraničné priechody

I.) Cesta I/18 Makov/Česká republika,

2.7. Systém cyklistickej dopravy.

I. Sieť cyklomagistrál:

B.) Kysucká,

Oblasť vodného hospodárstva

1. Chrániť územia s legislatívnou ochranou vôd

1.1. Chránené vodohospodárske oblasti stanovené Nariadením vlády SSR č. 13/1987 Zb

- **Beskydy – Javoríky**

1.2. Vodárenské toky a ich povodia stanovené Vyhláškou MLVH SSR č. 10/1977 Zb a následnou novelizáciou

- **Kysuca**

3. Pre rozvoj vodného hospodárstva chrániť koridory

I/ pre hlavný prívod pitnej vody a súvisiace stavby

1) predĺženie SKV Nová Bystrica – Čadca vetva Turzovka – Vysoká nad Kysucou –(aj Makov – spracováva sa projekt prívodného vedenia)

V oblasti elektrickej energie

bez regulatívov pre územie Makova

V oblasti plynofikácie

- zvýšiť % plynofikácie obcí v ŽK v ekonomicky efektívnych oblastiach a v územiach so zvýšenými požiadavkami na ochranu životného a prírodného prostredia
 - z hľadiska územného rozvoja zabezpečiť, vytvoriť
- I. územné podmienky pre vedenie trás navrhovaných plynovodov vo všetkých okresoch hlavne pre VTL plynovod Raková - Turzovka – **Makov (už je realizované!)**
- A. v súvislosti s rozšírením diverzifikácie zdrojov ZP v SR územnú rezervu pre možnú realizáciu VVTL medzištátneho plynovodu „Sever - Juh“ z územia Poľskej republiky cez okresy **Čadca** K.N.Mesto, Žilina, a **Bytča** až do doby rozhodnutia o jeho definitívnej trase cez územie SR
- podporovať hlavné rozvojové investičné akcie Slovenského plynárenstva, ktoré svojou realizáciou prispievajú k dosiahnutiu navrhovanej úrovne plynofikácie ŽK

V oblasti teplofikácie

- pri navrhovaní novej výstavby treba rešpektovať ochranné pásma teplárenských a plynárenských sietí

V oblasti pôšt a telekomunikácií

V oblasti telekomunikácií dosiahnutie hlavných a strategických cieľov stanovených v materiáloch nazvaných „Telekomunikačný projekt“.

- Pre obdobie rokov 2001 – 2005 podľa pripravovaného Telekomunikačného projektu III sa doporučuje:
- aby telekomunikačné služby sa priblížili európskej úrovni služieb
- aby boli uspokojené všetky požiadavky na zriaďovanie telefonických staníc a dostupne všetky druhy telekomunikačných služieb
- ukončiť digitalizáciu siete aby sa zabezpečilo pohotové a kvalitné poskytovanie služieb.
- V ďalšom období v horizonte do roku 2010 cieľom rozvoja telekomunikácií bude dosiahnuť špičkovú medzinárodnú úroveň telekomunikačných služieb.
- V rozvoji poštového sektora sa zamerať na koncepčne materiály doteraz schválené vládou SR ako aj dokumentov schválených MDPaT SR.

Regulatívy pre krajinnú štruktúru

1) Krajinný priestor prírodný

- zachovať a udržiavať prírodný charakter územia v celom rozsahu
- zachovať v prírodnej štruktúre jestvujúce a navrhované územia v **kategóriách národná prírodná rezervácia, prírodná rezervácia**, národná prírodná pamiatka prírodná pamiatka a chránený areál
- lesohospodársku činnosť zamerať na lesnícku ochrannú aktivitu (ekologizácia v obhospodarovaní lesov) uplatňovať podrostový spôsob hospodárenia a obnovu usmerňovať podľa horizontálnej a vertikálnej zonácie územia
- ekologicky optimálnou kategóriou pre agroekosystémy sú trvalé trávne porasty
- poľnohospodársku výrobu zamerať na alternatívne poľnohospodárstvo
- zosúladiť záujmy rekreačného využívania územia s ekologickou únosnosťou územia

2) Krajinný priestor lesný

- uprednostňovať prioritnú produkčnú funkciu lesov
- uplatňovať ekologicko-ekonomický princíp v lesnom hospodárstve
- zachovať prírodný charakter lesov v lokalitách chránených území kategórií **NPR, PR, NP, PP** a **CHA**

3) Krajinný priestor poľnohospodársky

- poľnohospodársku pôdu využívať v druhej skladbe zodpovedajúcej pôdnoekologickej podoblasti a typologicko-produkčnej kategorizácie pôd
- veľkosť pôdných celkov orných pôd zosúladiť s ekologickými požiadavkami stabilizácie územia

- zvýšiť podiel krajinnej zelene
 - intenzitu poľnohosp. výroby usmerňovať podľa produkčného potenciálu pôd
 - lesné remízky a enklávy chápať ako ekostabilizačný prvok v území
 - zachovať, chrániť a udržiavať všetky nelesnú vegetáciu v území, zachovať prírodný charakter potokov a vylúčiť z hospodárskeho využívania všetky lokality s výskytom mokradí a vlhkomilných spoločenstiev
 - usmerňovať poľnohospodársku aktivitu v priestoroch chránených území kategórií NPR, PR, NPP, PP a CHA v intenciách zákona o ochrane prírody a krajiny
- 4) Krajinný priestor zmiešaný
- hospodárske aktivity usmerňovať požiadavkami ekologických a environmentálnych funkcií
 - v lesohospodárskej činnosti uplatňovať ekologicko-ekonomický princíp, obnovu usmerňovať podľa horizontálnej a vertikálnej zonácie územia
 - poľnohospodársku pôdu využívať prevažne v kategórii trvalé trávne porasty podľa typologicko-produkčnej kategorizácie pôd
 - usporiadanie pôdných celkov orných pôd riešiť prevažne pásovou formou v smere vrstevníc s protieróznym účinkom
 - chrániť a udržiavať všetku rozptýlenú vegetáciu medzí, terénnych predelov, strží, výmoľov a sprievodnú vegetáciu vodných tokov
 - zachovať prírodný charakter všetkých vodných tokov
 - usmerňovať hospodársku aktivitu v priestoroch chránených území kategórií NPR, PR, NPP, PP, a CHA v intenciách zákona o ochrane prírody a krajiny

V oblasti územného systému ekologickej stability

- dôsledne dodržiavať podmienky ochrany v chránených územiach podľa stupňov ochrany stanovených zákonom č. 287/94 Z.z. (*od januára 2003 nový zákon!*)
- diferencovať a optimalizovať využívanie lesného pôdneho fondu podľa kategorizácie lesov, vertikálnej a horizontálnej zonácie územia a zabezpečiť plnenie aj mimoprodukčných funkcií lesov
- optimalizovať využívanie poľnohospodárskeho pôdneho fondu podľa druhovej a funkčnej diferenciacie územia a produkčného potenciálu pôd
- zabezpečiť legislatívnu ochranu krajinným prvkom (mimo chránené územia) začlenených do ekologickej siete (?)
- presadzovať celkové **ekologické využívanie** a hospodárenie v území
- **územia biocentier** ponechať výlučne **pre rozvoj prírodnej zložky** a vylúčiť z nich také antropické, ktoré by narúšali, alebo ohrozovali ich existenciu a prírodný charakter
- v územiach **terestrických biokoridorov** rozvíjať a **uprednostňovať len prvky vysokej ekologickej výkonnosti** a ich využívanie usmerňovať požiadavkami ochrany prírody a krajiny
- pre **hydrické biokoridory** zachovať **pôvodnú morfológiu toku**, nezasahovať do hydrologického režimu tokov, (*a čo veľké vody?*) zabezpečiť pôvodnú pobrežnú vegetáciu v celej dĺžke tokov, zabezpečiť ochranný zasakovací pás v šírke cca 50m od brehov tokov tvorený trvalým trávnym porastom
- ponechať a **chrániť** existujúce **fragmenty močiarnej** a vlhkomilnej **vegetácie** v kontaktnej aluviálnej nive ako významné refúgiá fauny a flóry
- **zabezpečiť monitoring a následný management** pre udržanie prirodzeného charakteru jednotlivých **ekosystémov** začlenených do kostry územného systému ekologickej stability

2.3 ZÁKLADNÉ DEMOGRAFICKÉ, SOCIÁLNE A EKONOMICKÉ ROZVOJOVÉ PREDPOKLADY OBCE

2.3.1 OBYVATEĽSTVO

Obec Makov mala ku sčítaniu ľudu (k 25.5.2001) 1 932 trvalo bývajúcich obyvateľov, z toho 998 žien (51,7%).

Najstaršie údaje o počte obyvateľov sú známe z roku 1869, kedy mala obec 1 360 obyvateľov.

Retrospektívny vývoj obyvateľstva od roku 1869:

Rok	počet obyvateľov	prírastok (úbytok)	index rastu
1869	1 360		100
1900	2 584	+1 224	190,0
1930	2 660	+76	195,6
1950	2 411	- 249	177,3
1961	2 964	+ 553	217,9
1970	2 755	-209	202,6
1980	2 429	-326	178,6
1991	2 038	-391	150
2001	1 932	-106	142

Za obdobie 130 rokov vzrástol počet obyvateľov o 572 osôb a priemerný ročný prírastok predstavuje 4,4 osoby. Počet obyvateľov za sledované obdobie vzrástol o 42%.

2.3.1.1 Veková štruktúra obyvateľstva k 25. 05.2001:

Veková skupina	muži	ženy	spolu	podiel v %
0 – 14 roč.	183	188	371	19,2
15-59, 15-54 ženy	600	525	1 125	58,3
60+, 55+	151	285	436	22,5
Spolu	934	998	1 932	100

V obci Makov žije regresívny typ populácie. Zastúpenie predproduktívneho veku je nižšie, ako zastúpenie poproduktívneho veku. Index vitality má hodnotu iba 85,1. Index vitality je vzťah počtu osôb predproduktívneho veku ku 100 osobám poproduktívneho veku. Z hľadiska budúcich reprodukčných procesov je najvýhodnejšie ak je hodnota indexu vitality čo najvyššia. Ak je index vitality nižší ako 100, populácia má regresívny charakter a nie je schopná narastať na základe prirodzeného prírastku.

2.3.1.2 Prognóza demografického vývoja

Analýza vekovej štruktúry obyvateľstva obce poukazuje na regresívny charakter a nie je schopná narastať na základe prirodzeného prírastku.

Situácia v migrácii obyvateľstva do obce nie je priaznivá. V rokoch 1991-2000 zaznamenala obec migračný úbytok.

Geografická poloha obce Makov má pozitívny vplyv na rozvoj rekreácie a cestovného ruchu . V návrhovom období sa uvažuje s rýchlejšim oživením hospodárskych činností a tým aj s ich aktívnejším vplyvom na demografický vývoj.

Na základe poznania dynamiky rozvoja obce v uplynulom období, ako aj prognóz rozvoja v návrhovom období je možné uvažovať s počtom 1850 obyvateľov v roku 2015.

Na základe uvedeného môžeme predpokladať aj s intenzívnejším rozvojom obce a preto uvažujeme s 5% urbanistickou rezervou, čo odpovedá 100 osobám.

2.3.1.3 Predpokladaný vývoj obyvateľov obce Makov:

Počet obyvateľov k 25.05.2001	1 932
Prirodzený úbytok v r. 2001 – 2015	-24
Migračné prírastky	-58
Celkový úbytok	- 82
Stav v roku 2015	1 850
Urbanistická rezerva 5%	100

Predpokladáme, že v návrhovom období sa prirodzený úbytok nepatrne zníži oproti súčasnej dobe.

2.3.1.4 Veková štruktúra obyvateľstva

Pre kvantifikáciu vývoja vekovej štruktúry obyvateľstva k návrhovému roku boli ako východiskové údaje použité údaje zo sčítania ľudu k 25.05.2001 a Projekcia obyvateľstva Slovenskej republiky podľa okresov do roku 2015, ktorú spracoval Štatistický úrad SR. V uvedenej projekcii vývoja obyvateľstva sa predpokladá postupné znižovanie podielu obyvateľstva v predproduktívnom veku, čo sa prejaví v posilnení skupiny obyvateľstva v produktívnom a poproduktívnom veku.

Vo vývoji vekového zloženia obyvateľstva sa odráža vplyv súčasnej vekovej štruktúry populácie, ako aj predpokladaného vývoja reprodukčného procesu a dosídľovania obyvateľov najmä nižších vekových skupín.

V nasledujúcom tabuľkovom prehľade sú konkretizované a kvantifikované predpoklady vývoja vekového zloženia obyvateľstva v obci Makov:

Vývoj vekovej štruktúry obyvateľstva:

Veková skupina	2001		2015	
	abs. údaje	podiel v%	abs. údaje	podiel v %
predproduktívny vek	371	19,2	351	18,5
produktívny vek	1 125	58,3	1127	57,8
poproduktívny vek	436	22,5	472	23,7
Spolu	1 932	100	1 950	100

2.3.2 EKONOMICKY AKTÍVNE OBYVATEĽSTVO A NEZAMESTNANOSŤ.

K sčítaniu ľudu k 25.05.2001 žilo v obci Makov 865 ekonomicky aktívnych obyvateľov, z toho 389 žien. Z celkového počtu obyvateľstva je 44,8 % osôb zapojených do pracovného procesu a 45% žien je ekonomicky aktívnych.

V návrhovom období predpokladáme, že podiel ekonomicky aktívneho obyvateľstva bude stagnovať a v roku 2015 bude z celkového počtu obyvateľov ekonomicky aktívnych cca. 870 (44,6%) osôb.

S ekonomickou aktivitou úzko súvisí pohyb za prácou. Pohyb za prácou mimo obec trvalého bydliska je jedným z faktorov vyrovnávajúcich bilanciu zdrojov a potrieb pracovných síl a je podmienený rozsahom a štruktúrou pracovných príležitostí v mieste bydliska. Z obce Makov odchádza za prácou mimo miesta bydliska 343 osôb (39,6%) ekonomicky aktívnych osôb. V období do roku 2015 predpokladáme rozvoj podnikateľských aktivít, ktoré sú spojené s rozvojom zamestnanosti obyvateľstva obce Makov.

Ku sčítaniu ľudu mala obec Makov 125 uchádzačov o zamestnanie, z toho 42 žien. Miera nezamestnanosti dosiahla hodnotu 14,4% z celkového počtu ekonomicky aktívnych osôb.

V období do roku 2015 predpokladáme, že sa hospodárska základňa v obci podstatne zlepší a odchádzka za prácou sa zníži na minimum. Pre existenciu trhu práce postačuje 5-6% nezamestnanosť, čo v obci Makov predstavuje 43- 52 osôb.

Vývoj obyvateľstva v jednotlivých miestnych častiach obce Makov do roku 2015:

Obec, časť obce	1991	2001	rok 2015-
Čierne	372	361	348
Kopanice	347	289	276
Makov	985	997	1065
Potok	193	172	156
Trojačka	141	113	105
Spolu	2 038		1950

2.3.3 BYTOVÝ FOND

Pri sčítaní ľudu, domov a bytov k 25.05.2001 mala obec Makov 813 bytov, z toho 574 trvalo obývaných, 245 bytov neobývaných.

Neobývané byty podľa dôvodu neobývanosti:

Neobýv. byty podľa dôvodu neobývanosti	Počet bytov	Podiel v %
Zmena užívateľa	4	1,6
Určený na rekreáciu	182	74,3
Uvoľnený na prestavbu	5	2,0
Nespôsobilý na bývanie	16	6,5
Po kolaudácii	3	1,2
V pozostalostnom alebo súdnom konaní	6	2,5
Z iných dôvodov	29	11,9
Spolu	245	100

Najvyšší podiel neobývaných bytov tvoria byty určené na rekreáciu (74,3%).

2.3.4 NÁVRH RIEŠENIA BÝVANIA

Charakteristika domového a bytového fondu v roku 1991 a 2001:

Ukazovateľ	1991	2001
počet trvalo obývaných domov	550	529
počet neobývaných domov	286	236
celkový počet domov	836	765
počet trvalo obývaných bytov	606	574
počet neobývaných bytov	290	245
celkový počet bytov	896	819
počet osôb na jeden byt	3,36	3,36
počet bytov na 1000 obyvateľov	297,3	297,1

Čistý úbytok bytového fondu za obdobie rokov 1991 až 2001 predstavuje 32 bytov. Priemerný ročný úbytok v obci Makov bol 3,2 byty. V obci prevláda individuálna bytová výstavba, iba 27 bytov je lokalizovaných v hromadnej bytovej výstavbe. Byty, ktoré nevyhovujú súčasnému štandardu bývania tvoria cca 3,5% (20 bytov). Kvantitatívny ukazovateľ počtu bytov na 1000 obyvateľov v roku 2001 má hodnotu 297.

2.3.5 VÝPOČET OPTIMÁLNEHO POČTU BYTOV PRE NAVRHOVANÝ POČET OBYVATEĽOV V ROKU 2015:

V roku 2001 podľa údajov zo sčítania ľudu bolo v obci 574 trvalo obývaných bytov a na jeden byt pripadalo 3,36 osôb.

Z titulu fyzického a morálneho opotrebovania bytov dôjde k dožitiu cca 20 bytov. Táto úvaha nevylučuje rekonštrukciu ďalších starších domov, avšak pri týchto rekonštrukciách sa už nepočíta s únikom trvalo obývaných bytov.

Výpočet nárokov na nové byty do roku 2015:	
Počet bytov v roku 2001	574
Predpokladaný odpad 2001 – 2015	20
Nová bytová výstavba	96
Počet trvalo obývaných bytov	650

Potreba nových bytov v obci Makov pre návrhové obdobie je 96 bytov formou IBV. V obci Makov uvažujeme s rezervou bytového fondu do roku 2015 vo výške 30 bytov, v ktorých by bývalo asi 100 obyvateľov.

Lokalizácia bytovej výstavby v jednotlivých základných sídelných jednotkách:

časť obce, obec	2001		úbytok bytov	prírastok bytov	2015	
	poč. obyv.	poč. bytov			poč. obyv.	poč. bytov
Čierne	361	106	2	0	348	104
Kopanice	289	102	2	0	276	100
Makov	997	272	14	96	1 065	354
Potok	172	53	1	0	156	52
Trojačka	113	41	1	0	105	40
Spolu	1932	574	20	96	1 950	650

2.4 ŠIRŠIE VZŤAHY A ZAČLENENIE OBCE DO SYSTÉMU OSÍDLENIA

2.4.1 ŠIRŠIE VZŤAHY – POLOHA A VÝZNAM OBCE, PRIEMET OCHRANY PRÍRODY

Obec Makov je pohraničnou obcou. Štátna hranica prináša obci charakteristický typ občianskej vybavenosti akou sú colnice a zároveň vytvára predpoklady pre väčší tranzit ľudí cez katastrálne územie. Česká republika, s ktorou Makov susedí je potenciálny zdroj pracovných príležitostí a zároveň zdroj možného odbytu domácej produkcie.

Dôležité administratívno-správne väzby má Makov na obec Turzovka a mesto Čadca, ktoré je zároveň okresným mestom so sieťou vyššej vybavenosti. Väzba na obec Kolárovice je reprezentovaná štátnou cestou I/18 a potenciálom v oblasti rozvoja zimných športov – Čierne – Čerenka.

Obec Makov je súčasťou prírodnej územnej ochrany, ktorú prezentuje CHKO Kysuce (2°). CHKO Kysuce tvorí celý kataster obce. Okrem tejto ochrany časť územia je chránená legislatívne až na úrovni 5° a to NPR Javorník a PR Hričovce. Obidve rezervácie sa nachádzajú na južných okrajoch katastrálnych hraníc.

2.4.2 ŠIRŠIE VZŤAHY - TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA

Doprava

Riešené územie je v súčasnosti dopravne napojené na hlavný komunikačný skelet cestných trás Slovenska prostredníctvom cesty II/487 na cestu I/18, ktorá je cestným ťahom medzinárodného významu – dopravná väzba celoštátneho a európskeho významu.

- Katastrálnym územím obce Makov prechádza trať ŽSR Makov – Čadca a späť
- Zásobovanie vodou
- Pre obec Makov je pripravovaný prívod z SKV Nová Bystrica – Čadca vetva Turzovka – Vysoká nad Kysucou - Makov . V súčasnosti sa spracováva projektová dokumentácia. Prívod bude ukončený v existujúcom vodojeme nad obcou.

Vodovod

Zásobovanie vodou je riešené v Makove z vlastných vodných zdrojov najvýdatnejších v časti Kopanice, kde je záchyť úpravňa vody a vodojem. Systém je rozdelený do niekoľkých tlakových pásmem. Ústredný priestor Makova je zásobovný z vodojemu 1x 150 m³ na Krupovskom vršku. Tento vodojem bude dotovaný skupinovým vodovodom z vodárenskej nádrže Nová Bystrica. Systém bude tlakovo-gravitačný, pričom horný úsek bude tlakový – do obce Makov.

Kanalizácia

Kanalizácia nie je v súčasnosti vybudovaná. Obec je zaradená do systému odkanalizovania Horných Kysúc z čistením OV v ČOV Podvysoká.

Plynovodné siete

Zásobovacím zdrojom zemného plynu pre riešené územie obce Makov je VTL Kysucký plynovod DN 300 PN 40 s následne VTL plynovody:

- DN 200 PN 40 Čadca – Raková
- DN 150 PN 40 Raková – Turzovka
- VTL prípojka DN 150 PN 40 Turzovka – Vysoká nad Kysucou

Plynifikácia obce Makov je riešená spolu s obcou Vysoká nad Kysucou regulačnou stanicou RS 3000/2/1 – 400 tak, že STL plynovody sú navzájom poprepájané s ďalšími obcami Horných Kysúc. Do prepojenej STL siete pracujú ďalšie regulačné stanice plynu:

- Raková 2000 m³/hod
- Podvysoká 300 m³/hod
- Turzovka 2 x RS po 3000 m³/hod.

Elektrická energia

Záujmové územie obce Makov je zásobované elektrickou energiou z dvoch 110 kV uzlov – transformovní 110/22 kV Bytča a Čadca po VN vedeniach:

- číslo 232 Bytča – Makov s prepojom na VN č. 187 Turzovka-Čadca,
- oblasť Bumbalka po linke 232 s prepojom na VN vedenie z ČR,
- oblasť Kasárne po VN vedení z českej strany

Pošta

Pošta v Makove organizačne patrí pod Stredisko poštovej prevádzky (SPP) Čadca, ktoré je priamo riadené OZ SRP Banská Bystrica. Z hľadiska poštovej prepravy patrí pod Oblastné spracovateľské centrum (CSC) Čadca 1, s príslušnosťou pod Hlavné spracovateľské centrum (HSC) Žilina a vyclievacu poštu Žilina 2.

Telefonizácia

Z hľadiska telekomunikačného členenia sa územie obce Makov nachádza podľa nového usporiadania telekomunikačnej siete v Sekundárnej oblasti (SO) Žilina. V celom telekomunikačnom obvode SO sa prešlo na miestnu telefónnu prevádzku, čím sa veľká časť medzimiestskych telefónnych hovorov zmenila na miestne hovory.

Diaľkové káble

Riešeným územím prechádza trasa DOK a OOK v smeroch Turzovka – Makov, Makov – Bytča, Makov – Bumbálka.

2.5 NÁVRH URBANISTICKEJ KONCEPCIE PRIESTOROVÉHO USPORIADANIA

2.5.1 VÝCHODISKÁ PRE FORMOVANIE URBANISTICKEJ ŠTRUKTÚRY

Pri formovaní základnej koncepcie funkčno-priestorových vzťahov

- z prírodných daností územia
- z požiadaviek obecného zastupiteľstva na rozvoj jednotlivých funkčných zložiek obce
- z predpokladaného demografického vývoja
- z daností urbanistickej štruktúry obce a súčasného rozloženia funkčných plôch

Pozitívne prvky, podporujúce rozvoj obce

- dostatočné plošné rezervy pre rozvoj bytovej výstavby a iných funkčných zložiek sídla (občianska vybavenosť, drobné podnikateľské aktivity v oblasti nezávadnej výroby)
- kvalita životného prostredia – bohaté zastúpenie prírodných prvkov
- väzby na prírodné prvky (voda, les, lúka)
- potenciál pre rozvoj športu (zimné športy – lyžovanie, letné športy – turistika, cykloturistika a pod)
- potenciál pre rozvoj rekreácie so zameraním na pobyt v prírode, prechádzky, nenáročné turistické aktivity
 - dobrá poloha ako východzieho miesta turistických trás
 - hubárske rajóny, poľovnícke rajóny
- priaznivé klimatické pomery
 - kapacitné možnosti pre netradičné formy ubytovania v osadách
- prijateľná dostupnosť z Čadce, Turzovky, Žiliny a Českej republiky

Negatívne prvky obmedzujúce rozvoj riešenej lokality

- nedostatok pracovných príležitostí v obci - migrácia za prácou
- rozvoj urbanistickej štruktúry zväčša na úkor plôch poľnohospodárskeho pôdneho fondu
- nedostatok tradícií v oblasti služieb a rekreácie
- finančné možnosti domáceho obyvateľstva
- finančné nároky na zvýšenie štandardu bývania v osadách (dlhé prípojky energií, problémy zásobovania vodou)

2.5.2 ZÁKLADNÁ URBANISTICKÁ KONCEPCIA PRIESTOROVÉHO USPORIADANIA

2.5.2.1 Súčasný stav priestorového usporiadania

Súčasný priestorový usporiadanie Makova je dôsledkom historického vývoja. Stará nepravidelná zástavba je sústredená v osadách. Osady sú koncipované prirodzene okolo menších tokov v nepravidelných formách, vyplývajúcich z terénnej konfigurácie.

V ústredí obce Makov sú sústredené novšie domy s pravidelným radením okolo potoka a cesty, štítlami situovanými kolmo na os komunikácií.

Pozoruhodnú urbanistickú štruktúru a zachovalé stavby ľudovej architektúry možno nájsť v osade Gregušovci. Jej zachovalý charakter ju predurčuje pre pamiatkovú ochranu v oblasti ľudovej architektúry.

Obec Makov má definované dva hlavné primárne líniové priestory, ktoré svojim významom rovnocenné, ale čiastočne odlišné. Prvý priestor, významný z hľadiska spojenia obce s okolím je priestor v ktorom je vedená cesta I/18. Tento priestor graduje pred domom kultúry a domom služieb. Jeho funkcia je dopravná, obslužná a pobytová. Druhý priestor dôležitý pre obec je spojnica medzi miestnou časťou Potok, domom služieb, školou,

kostolom, športovým areálom a osadou Čierne. Jeho funkcia je obytná, obslužná a pobytová. Významným líniovým priestorom je dolina od odbočky z Makova do miestnej časti Kopanice až po vodný zdroj na Kopaniciach. Ostatné priestory v jednotlivých miestnych častiach a osadách sú podružné.

Uzlové priestory ktoré vznikli na krížení líniových priestorov nie sú priestorovo formulované a podporené hmotovým riešením.

2.5.2.2 Organizácia územia obce - stav

Územné členenie je založené na prirodzenom členení katastra na ucelené kompaktné urbanistické štruktúry s väčšou či menšou koncentráciou obyvateľstva. V zastavanej centrálnej časti obce Makov je koncentrovaná väčšina obyvateľov. Na ostatných častiach územia je koncentrácia obyvateľov podstatne nižšia v roztrúsených osadách.

Administratívne je obec členená

obec	miestna časť	základná sídelná jednotka
Makov	Čierne	Belonovci, Nižní Labajovci, Šubíkovci, Vyšní Labajovci, Čierne, Baculovci, Gregušovci, Holákovci, Mičovci, Lovášovci, Mičovci,
	Kopanice	Bobíkovci, Buková, Kolečákovci, Kopanice, Kršlisko, Dybalovci, Fabšovci, Jantošovci, Jašovci, Nová Dedina, Kypusovci, Valíčkovci, Papajovci, Trebulovci, Kasárne
	Makov	Makov
	Potok	Bitálovci, Hlboké, Potok, Kýčerka, Mláka, Pokryvky, Bajcarovci
	Trojačka	Bumbalka, Moravčíkovci, Riečky, Trojačka, Pisárovci, Zadky, Vršok, U Tabulí, Smutníky, Bumbálka, Bulovci
	Ostatné	Obracane, Vidielky, U Šipuli, Bugalovci

2.5.2.3 Priestorové usporiadanie - návrh

Pre potreby tohto ÚPN sme priestorové členenie prispôbili organizácii rekreácie ako hlavnej motivačnej aktivity pre rozvoj obce. Okrem toho pre potreby identifikácie určitých špecifických regulatívov zavádzame členenie na dva základne priestory a to priestor intravilánu a priestor katastra. Z hľadiska ochrany prírody a krajiny je možné vyčleniť tiež škálu priestorov.

2.5.2.4 Priestorové usporiadanie intravilánu

Urbanistická koncepcia rešpektuje založené pešie trasy a komunikačný systém pričom ich priestorové a obsahové vyjadrenie modifikuje a rozvíja vo vzťahu k súčasným potrebám obce. Urbanistická koncepcia navrhuje pre investičnú činnosť v intraviláne použiť tieto základné zásady:

- architektonicky, urbanisticky a funkčne dotvoriť v prvom rade už založené urbanistické priestory s cieľom ich estetizácie a zvýšenia štandardu (líniová trasa – priestor cesty I/18 cez intravilán),
- architektonické akcenty, dominanty, netradičné stavby s výraznými tvaroslovnými prvkami umiestňovať v uzlových priestoroch (okolie domu kultúry, kostol, škola)
- novú zástavbu rodinných domov realizovať formou izolovanej zástavby s dodržaním mierky prostredia (výška zástavby max. 2 podlažné domy s podkrovím, šírka rod domu max. 12 m, neplatí pre členené pôdorysy, zastrešenie sedlovou, alt. polvalbovou strechou so sklonom 35°-45°)
- novú zástavbu rodinných domov realizovať v prielukách a v priestoroch v priamej väzbe na intravilán

- doplnenie obce urbanistickou štruktúrou, ktorá korešponduje z pôvodnou zástavbou - t.j. izolované rodinné domy jednopodlažné, max. 2 podlažné so sedlovými, polvalbovými strechami a zodpovedá kapacitným potrebám do roku 2015.

2.5.2.5 Priestorové usporiadanie katastrálneho územia okrem intravilánu

Celé územie katastra tvorí CHKO Kysuce čo obmedzuje možnosti využitia územia, ale dáva predpoklad pre rozvoj turistiky, rekreácie a poľovníctva. V rámci lesných pozemkov a priestorov platí lesný hospodársky plán preto nenavrhujeme žiadne doplňujúce regulatívy.

Riešenie tohto ÚPN sa mimo intravilánu podrobnejšie zameriava na štyri základné priestory, ktoré sú predmetom rozvoja. Priestor SRT V. Javorník - Kasárne, Bumbálke, osady Čierne a Kopanice.

Voľná krajina

- Vo voľnej krajine bez zástavby navrhujeme rešpektovať vyznačené krajinné priestory a udržiavať mozaikovitú štruktúru krajiny. Postupujúci sukcesný proces, ktorý mení obraz krajiny a lúky a pasienky sú zanášané samonáletom chápeme ako proces prirodzený pozitívny. V prípadoch vyznačených krajinných priestorov je potrebné tento proces regulovať pre zachovanie krajinného obrazu.

Priestor SRT Kasárne

V priestore navrhujeme novú zástavbu realizovať v časti Bútorky, pod Bútorkami, v časti Kuťacko. Na lyžiarskom svahu ukončiť novú výstavbu objektov bývania a rekreácie, realizovať iba modernizáciu existujúcich objektov a rešpektovať plochu určenú ako hranica stavebnej uzávery – viď grafická časť tejto dokumentácie. Navrhujeme vytvoriť priestor pre penzión s parkoviskom, ktoré bude v súlade s ochranou ŽP

Priestor SRT Bumbálka

V tejto časti obce navrhujeme novú zástavbu realizovať len v priestore pri parkovisku pri hotely na Bumbálke. Na lyžiarskom svahu, kde bol pôvodne umiestnený vlek navrhujeme jeho obnovu (vo výhlade)

Priestor UZ Kopanice

V priestore tejto osady navrhujeme realizovať zachytenie všetkých pasantov do oblasti SRT Kasárne (priestor bývalého kempu) a využiť existujúci domový fond pre rozvoj ubytovania. Doporučujeme vo obnoviť priestor pre malú lyžiarsku zjazdovú trať s vlekcom

Priestor SRT Čierne

V priestore tejto osady navrhujeme realizovať novú zástavbu len v priestore pri parkovisku pod vlekmi a využiť nástupy do stredu z priestoru Pančava, Čierne, Kolárovice – Čerenka

Priestory ostatných osád

Navrhujeme využiť ako rekreačné osady pre viazaný a voľný cestovný ruch. Osady je vhodné mať obývané aj trvalo žijúcim obyvateľstvom. Vo všetkých osadách navrhujeme zachovať pôvodnú urbanistickú a architektonickú podobu a hlavne sa sústrediť na zachovanie objektov drevenej architektúry, zvoníc, stromovej vegetácie.

2.5.3 KOMPOZIČNÉ PRINCÍPY:

2.5.3.1 Kompozičné osi

Hlavná kompozičná os obce je preložená v priestore cesty I/18 prechádzajúcej od odbočky na Vysokú nad Kysucou k chate Makov. Táto os je dôležitá z hľadiska vonkajších

väzieb obce na okolie. V tomto priestore navrhujeme sústreďovať funkcie, ktorým neprekáža zvýšená úroveň hluku, väčšia prašnosť a pod.

Vedľajšiu kompozičnú os tvorí os preložená v spojnici osady Čierne a miestnej časti Potok. Táto os je dôležitá z hľadiska vnútorných väzieb obce

Na obidve kompozičné osi navrhujeme viazať objekty vybavenosti a všetky dôležité pešie priestory.

2.5.3.2 Dominanty:

V zastavanom území obce sa ako hlavná dominanta uplatňuje kostol - je potrebné rešpektovať jeho dominantné pôsobenie v urbanistickej štruktúre. Subdominanty tvoria: požiarna zbrojnica, dom kultúry, dom služieb. Tieto sa uplatňujú iba v rámci malého urbanistického priestoru.

Hlavný peší priestor navrhujeme pred Obecným úradom, domom kultúry, domom služieb a kostolom a školou. Tento priestor je formulovaný už v súčasnosti, aj úpravami spevnených plôch, a parterom.

2.5.4 ZÁSADY OSADZOVANIA STAVIEB

Objekty rodinných domov navrhujeme situovať štítlmi k uliciam. Osadenie domov min. 6m od okraja miestnej komunikácie. Všetky rodinné domy budú jednopodlažné, max. dvojpodlažné s podkrovím s max. výškou hrebeňa strechy 10 m nad okolitým terénom. Sklon striech musí byť min. 35°. Oplotenia domov navrhujeme 3m od okraja verejnej komunikácie, pričom sa pred domom vytvára oplotená predzáhradka široká 3m. Pás verejnej zelene môže slúžiť na vedenie inžinierskych sietí ako verejné osvetlenie, telekomunikačné rozvody, vodovod.

2.5.5 ZÁSADY ESTETICKÉHO DOTVORENIA PRIESTOROV

V zastavanom území obce navrhujeme dotvoriť tieto priestory:

- pred obecným úradom a domom kultúry (budúce námestie s lavičkami, kvetináčmi s okrasnou zeleňou, prípadne fontánou s prírodnými motívami a pod).
- pred kostolom – lavičky, odpadové koše, zeleň, spevnené plochy vyložené prírodným kameňom, alebo betónovou zámkovou dlažbou.
- pri navrhovanom Dome smútku – okrasná zeleň, oplotenie, odpadové koše, spevnená plocha, architektonické zamaskovanie a začlenenie odpadového kontajnera do spevnenej plochy
- v areáli plánovanom pre Dom sociálnej starostlivosti – kompletne terénne a sadové úpravy, nové oplotenie, záhradný altán a chodníky z kameňa

Hlavnou zásadou by vo všetkých priestoroch mal byť citlivý architektonický prístup zodpovedajúci prostrediu, do ktorého sa zásah realizuje a prispôbenie sa mierke prostredia a aj tvarosloviu. Pri osadzovaní solitérnej architektúry je akceptovateľný aj nekonvenčný prístup k riešeniu objektov a priestorov okolo nich. V roztrúsených osadách je nutné dodržať prispôbiť tvaroslovie pôvodným stavbám a dodržať proporčnú vyvretanosť prvkov pôvodnej architektúry.

Lokalizáciu objektov na Kopaniciach je na základe Súborného stanoviska potrebné konzultovať so správou CHKO.

2.5.6 NÁVRH ZÁSAD OCHRANY A VYUŽITIA KULTÚRNOHISTORICKÝCH A PRÍRODNÝCH HODNÔT

2.5.6.1 Kultúrohistorický potenciál územia

Makov sa vyvinul ako voľná reťazová kolonizačná dedina. Starú nepravidelnú zástavbu možno sledovať len v osadách. V samotnej obci Makov sú novšie domy s tendenciou po pravidelnosti okolo potoka a cesty, štítlami situovanými kolmo na os ciest. Staršia architektúra zrubová trojpriestorová s bodovou maľovkou okolo dvier a okien je už len ojedinelá. Drotárske a robotnícke murované domy z 1. pol. 20. stor. majú na fasádach znaky secesie. Z 2. tretiny 20. stor.

Z kultúrnych pamiatok na území Makova je potrebné rešpektovať a chrániť Kostol sv. Štefana kráľa, (kat.) klasicistný z r. 1803. Je to jednolodový objekt s presbytériom s rovným uzáverom, zaklenutý pruskými klenbami a medziklenbovými pásmi. Fasáda je hladká so segmentovo zakončenými oknami. Veža je vstavaná do priečelia. Vnútorne zariadenie je neogotické z konca 19. a zač. 20. storočia. Z pôvodných zariadení sa zachoval murovaný hlavný oltár s dvoma neskorobarokovými plastikami s. Petra a Pavla apošt., luisézná kazateľnica zo začiatku 19. storočia a neskorobarokový obraz Piety z poslednej tretiny 18. storočia.

Pôvodná katolícka fara bola postavená v roku 1803 v duchu klasicizmu. v interiéri sa zachovali segmentové valené klenby a rovné stropy. Upravená bola v rokoch 1958-1959. V súčasnosti je zastrešená manzardovou strechou.

Pozoruhodnú urbanistickú štruktúru a zachovalé stavby ľudovej architektúry možno nájsť v osade Gregušovci.

Výrazným prvkom ľudovej architektúry sú zvonice umiestňované na vyvýšených miestach pri osadách. Niektoré z nich sa zachovali dodnes. K najznámejším patrí zvonica na Kršlisku.

Pôvodné stavby rodinných domov boli väčšinou zrubové z jedľového, smrekového a iného dreva. Terénne nerovnosti spodnej stavby vyrovnávali kamennými múrikmi lepenými hlinou. Najžiadanejší materiál na stavbu domu bola jedľa, pre svoje úžitkové vlastnosti. Murované stavby boli zriedkavejšie. Väčšinou to boli podružné hospodárske budovy, maštale, sklady a pod.

2.5.6.2 Návrh ochrany kultúrohistorického potenciálu územia

- využívať kostol v súlade s jeho pamiatkovou hodnotou
- pôvodnú katolícku faru rekonštruovať v duchu pôvodného architektonického slohu a využívať v súlade s jej pamiatkovou hodnotou.
- osadu Gregušovci zaradiť medzi pamätihodnosti obce na základe §14 ods. 4 zákona č. 49/2002 Z.z o ochrane pamiatkového fondu. Zachovať štýlovú architektonickú čistotu objektov a nové domy podriaďiť pôvodnej ľudovej forme. Doplniť vyššiu zeleň pri rodinných domoch,
- Zvonicu na Kršlisku zaradiť medzi pamätihodnosti obce na základe §14 ods. 4 zákona č. 49/2002 Z.z o ochrane pamiatkového fondu
- opraviť miestne komunikácie, chátrajúce oplotenia rod. domov, hospodárske stavby
- upraviť chátrajúce objekty rodinných domov (dreveníc) a ich okolie do dobrého stavebno-technického stavu
- podporovať rozvoj tradičných remesiel a remeselníckych dielní

2.6 NÁVRH FUNKČNÉHO VYUŽITIA ÚZEMIA OBCE

2.6.1 FUNKČNÉ VYUŽITIE - STAV

Z hľadiska funkčného využitia územia má sídlo primárnu obytnú funkciu. Ako doplnkové funkcie sú rekreačná a výrobná. Výrobná funkcia je zastúpená vo forme poľnohospodárstva a priemyselnej malovýroby. Občianska vybavenosť je koncentrovaná v ťažisku obce v polohe pri krížení št. cesty I/18 a II/487. Rozloženie funkcií občianskej vybavenosti je relatívne vyvážené – t.j. vybavenosť je sústredená v časti kde je najväčšia koncentrácia obyvateľstva. Dochádzkové vzdialenosti z osád do zariadení základnej občianskej vybavenosti ako ZŠ, MŠ, obchody, pošta, kostol a pod. sú veľmi veľké a dosahujú dĺžky až okolo 10 km. Tento fakt, ako aj nedostupnosť osád v zimnom období sa podpísal na postupnom vyľudňovaní týchto osád a ich prerod z obytných na rekreačné. Rozloženie potravinových obchodov je nedostatočné, ale tento fakt nie je možné zmeniť, pretože súčasná roztrúsená forma osídlenia neumožňuje rentabilnú prevádzku takýchto zariadení. Tento nedostatok zmierňujú podnikateľské subjekty, ktoré prevádzkujú tzv. obchody na kolesách.

Rekreácia v Makove sa orientuje v prevažnej miere na chalupnícku a chatársku formu. Rekreačné služby určené pre voľný cestovný ruch sú sústredené v štyroch polohách.

- lokalita Bumbálka – Hotel Bumbálka, lyžiarsky vleč – na českú stranu
- lokalita Kasárne (V. Javorník) – sieť podnikových rekreačných zariadení a chat, lyžiarske vleky
- lokalita Pančava – Hotel Pančava, lyžiarsky vleč
- obec Makov – penzióny – Makov, Poľana, reštaurácie, bungalovy, a ďalšia vybavenosť
- lokalita Čierne – rozostavaný Penzión, v súčasnosti bufet, lyžiarsky vleč

V obci sú umiestnené aj malé závody – výrobné prevádzky zaoberajúce sa spracovaním dreva. Poľnohospodárska výroba je lokalizovaná v miestnej časti Čierne.

2.6.2 FUNKČNÉ ČLENENIE – ZÓNOVANIE

Makov je z hľadiska funkčného členenia najrozmanitejší v intraviláne, kde sú zastúpené všetky uvedené funkčné plochy. Náznak určitého zónovania – zoskupovania jednotlivých rovnakých, alebo príbuzných funkcií vedľa seba je možné nájsť v okolí železničnej stanice Makov, kde je vytvorená priemyselná zóna. Zónu občianskej vybavenosti je možné vymedziť v jadre Makova (penzión Poľana, dom kultúry, obecný úrad, ZŠ, MŠ, kostol fara, zdravotné stredisko). V zónovaní navrhujeme pokračovať aj v návrhovom období.

2.6.3 ROZVOJ FUNKČNÝCH PLÔCH A FUNKČNÝCH ZLOŽIEK V OBCI

Do roku 2015 navrhujeme v obci rozvíjať všetky existujúce funkčné zložky proporčne k možnostiam územia. Pozornosť navrhujeme sústrediť na rozvoj bývania, rekreácie a cestovného ruchu, služieb a vybavenosti súvisiacej s rekreáciou.

Bývanie

Funkčná zložka bývania je základným činiteľom rozvoja sídla a jej rozsah je podmienený demografickým potenciálom a územno-technickými podmienkami.

Novú výstavbu rodinných domov navrhujeme sústrediť v prvom rade do centra obce, kde sú k tomu už vytvorené legislatívne a technické predpoklady a po vyčerpaní týchto možností rozšíriť výstavbu do okrajových častí obce. Bývanie navrhujeme koncentrovať do miestnej časti Šubíkovci, U Šipuli, Kubačkovka, Nad školou a rezervu v lokalite Obracanovci. Podmienkou pre rozvoj bývania je oživenie hospodárskej základne.

tabuľka č. 2.6:1 Rozvoj obytnej funkcie v obci (počty RD) v jednotlivých lokalitách:

Lokalita	NÁVRH		
Lokalita „U Šubíkov	12 RD		
Lokalita „Nad školou“	10 RD		
Lokalita „Kubačkovka“	67 RD		
Lokalita „U Šipuli“	20 RD		
Lokalita „Obracane“ – urbanistická rezerva	10 RD		
Spolu	119		

Služby a občianska vybavenosť

Nové funkčné plochy pre rozvoj služieb a vybavenosti je možné realizovať v zastavanom území, v rámci plôch rodinnej bytovej zástavby. Navrhujeme aby pre rozvoj týchto služieb bol využívaný prioritne existujúci nevyužitý bytový fond. Jeho využitím by došlo aj zhodnoteniu nehnuteľností, ale aj k humanizácii obytnejho prostredia. Kapacity služieb budú podriadené potrebám a možnostiam trhu.

Rekreácia

Na rekreácii je postavený ďalší rozvoj obce. **Makov** navrhujeme rozvíjať ako sídelné stredisko rekreácie a turizmu – „SRTS“ z funkciou kultúrno spoločenskou, obslužnou a hospodárskou. V rámci katastra navrhujeme rozložiť návštevnosť do tzv. stredísk rekreácie a turizmu (Veľký Javorník - Kasárne, Čierne, Bumbálka), ktoré budú plniť funkciu obslužnú, kultúrno-spoločenskú a iné a budú východiskom do rekreačných priestorov v krajine. Okrem SRT navrhujeme osadu Kopanice pre rozvoj ubytovacích kapacít a záchyt pasantov do strediska na Kasárňach.

V obci Makov je potrebné dobudovať informačný systém o ubytovacích kapacitách, turistických trasách, možnostiach doplnkovej rekreácie a pod. Ďalej je potrebné dobudovať :

- areál pre zachytenie tranzitujúcich turistov (ukážky historických miestnych remesiel s možnosťou zakúpenia produkcie, stravovacie a ubytovacie služby, atrakcie pre deti, priestory pre kultúrno-spoločenské podujatia – folklórne akcie, hudobná produkcia a pod.) vo väzbe na cestu I/18 (lokality: chata Makov, objekty colnice)
- služby pre letný a zimný turistický ruch – požičovne športového náradia, ski servis, lyžiarske školy a pod.
- komplex športových zariadení pre letné športy (tenis, minigolf, kolkáreň, klzisko, bazén sauny) v polohe existujúceho ihriska, v zime je možné na ploche kurtov vytvoriť prírodnú ľadovú plochu pre verejné korčuľovanie obyvateľov obce /aj rekreantov/
- **V SRT Veľký Javorník – Kasárne** - navrhujeme ustáliť maximálnu lôžkovú kapacitu na 800 lôžok, reštauračnú kapacitu na 500 stoličiek + zariadenia rýchleho občerstvenia pre zimnú sezónu. Parkovacie kapacity decentralizovať podľa koncentrácie lôžok. Realizovať zasnežovanie strediska v celom rozsahu. Vodu na zasnežovanie získavať akumuláciou povrchových zrážkových vôd v retenčných nádržiach pri zabezpečení minimálnych sanačných prietokov (určí ochrana prírody v ďalších stupňoch PD). Realizovať osvetlenie vybratých svahov strediska. Doplniť sieť osobných horských dopravných zariadení (OHDZ) a športových a turistických lyžiarskych zjazdoviek, bežeckých a turistických chodníkov s cieľom rovnomerného rozloženia návštevníkov strediska. Trasy turistických chodníkov a lyžiarske bežecké stopy je potrebné viesť mimo hrebeňových partií Javorníka a prírodných rezervácií V. Javorník a Hričovec. Zjazdové trate realizovať v rozsahu uvedenom v grafickej časti s uvedenými dopravnými kapacitami. Do roku 2015 obmedziť prepravnú kapacitu na 3500 lyžiarov za hodinu. Po roku 2015 je potrebné prehodnotiť vplyv tohto zaťaženia a návštevnosti na krajinu a prípadne doplniť alebo upraviť prepravné kapacity. Všetky navrhované aktivity je potrebné preveriť formou EIA.

V SRT Bumbálka – navrhujeme ustáliť maximálnu lôžkovú kapacitu na 200 lôžok, a reštauračnú kapacitu na 200 stoličiek + zariadenia rýchleho občerstvenia pre zimnú sezónu) parkovacie kapacity decentralizované podľa koncentrácie lôžok.

SRT Čierne - navrhujeme ustáliť maximálnu lôžkovú kapacitu na 200 lôžok, reštauračnú kapacitu na 200 stoličiek. Parkovacie kapacity decentralizovať podľa koncentrácie lôžok. Realizovať zasnežovanie strediska v celom rozsahu. Vodu na zasnežovanie získavať akumuláciou povrchových zrážkových vôd v retenčných nádržiach alebo odberom priamo z potoka pri zabezpečení minimálnych sanačných prietokov (určí ochrana prírody v ďalších stupňoch PD). Realizovať osvetlenie svahov strediska. Doplniť sieť osobných horských dopravných zariadení (OHDZ) a využiť súčasnú sieť športových a turistických lyžiarskych zjazdoviek, bežeckých a turistických chodníkov. Realizovať snowboardový areál s prenosným vlekom spôsobom nasnežovania a vyfrézovania potrebného profilu dráhy, bez zásahu do tvaru reliéfu. V letnej sezóne v prípade investičného záujmu využívať dolné časti zjazdovky ako golfové ihrisko. Do roku 2015 obmedziť prepravnú kapacitu na 2700 lyžiarov za hodinu. Po roku 2015 je potrebné prehodnotiť vplyv tohto zaťaženia a návštevnosti na krajinu a prípadne doplniť alebo upraviť prepravné kapacity. V rámci celého rekreačného priestoru Makov doporučujeme z ohľadom na technické, ochranné aj praktické hľadiská preferovať práve toto stredisko aby sa prirodzene znížilo zaťaženie SRT Veľký Javorník – Kasárne.

V nadväznosti na obec Kolárovice uvažovať s vytvorením väzieb na SRT Kolárovice - Čerenka. Vo výhlade navrhujeme uvažovať prepojenie aj formou OHDZ. (Pre uvedený návrh je potrebné rozšíriť záujmové územie a vytipovať nové zjazdové trate. Riešenie je potrebné overiť samostatnou štúdiou a posúdiť vplyv na ŽP)

V ubytovacej základni na Kopaniciach navrhujeme rozvoj ubytovacích kapacít pre SRT Kasárne so zameraním aj na letnú sezónu. V dolnej časti Kopaníc v mieste bývalého autokempu navrhujeme realizovať záchytné parkovisko (90 os automobilov + 3 autobusy) a ubytovacie zariadenie s 80 lôžkami. Tento zámer však musí byť posúdený z hľadiska dopadu na ŽP a ekosystém.

Celé územie stredísk pokryť sieťou sociálnych zariadení hlavne v zimnej turistickej sezóne. Verejné soc. zariadenia lokalizovať pri parkoviskách a staniach OHDZ. V polohách nástupu na turistické chodníky osadiť informačné tabule so skrátenou verziou turistického poriadku. (Návštevný poriadok realizovať v spolupráci s orgánom ochrany prírody)

Osady Belonovci, Nižní Labajovci, Šubíkovci, Vyšní Labajovci, Baculovci, Gregušovci, Holákovci, Mičovci, Lovásovci, Mičovci, Moravčíkovci, Riečky, Trojačka, Pisárovci, Zadky, Vršok, U Tabulí, Smutníky, Bulovci, Bítalovci, Hlboké, Potok, Kýčerka, Mláka, Pokryvky, Bajcarovci, Bobíkovci, Buková, Kolečkovci, Kršlisko, Dybalovci, Fabšovci, Jantošovci, Jašovci, Nová Dedina, Kypusovci, Valičkovci, Papajovci, Trebulovci, Obracane, Vidielky, U Šipuli, Bugalovci uvažovať ako rekreačné osady pre viazaný a voľný cestovný ruch. Osady je vhodné mať obývané aj trvalo žijúcim obyvateľstvom. Vo všetkých osadách zachovať v pôvodnej urbanistickej a architektonickej podobe a hlavne sa sústrediť na zachovanie objektov drevenej architektúry, zvoníc, stromovej vegetácie vysádzanej pri domoch a zachovanie typického krajinárskeho vzhľadu. V prípade záujmu o výstavbu nových objektov v osadách je nutné obmedziť maximálny počet obytných objektov (rod. domov, chalúp, chát) v osade na 15 pri všetkých osadách a samotách, ktoré v súčasnosti majú menej objektov ako 10 obytných objektov (objekty hospodárske a pomocné – prístrešky pre os. automobily sa nepočítajú). Kapacita osôb v osade by mala byť pri plnej návštevnosti max. 60 ľudí. Krátkodobu môže byť vyššia. Je potrebné zabrániť nekontrolovanej výstavbe nových objektov a tým zvýšeniu koncentrácie turistov a poškodzovaniu prírody, ktorá je hlavným motívom návštevnosti územia.

Zeleň

- Rozvoj zelene sa navrhuje v celom zastavanom území formou prevažne zo stálezelených drevín v kontraste k plochám nízko strihaného trávniku. Zeleň bude slúžiť ako estetický prvok, eliminátor hluku, prachu a optická zábrana pre menej estetické prvky územia.
- Zeleň **okolo potoka a odvodňovacích rigoloch** tečúcich z polí by mala spĺňať kritéria uvádzané v zákone 543/2002 Z.z. O ochrane prírody a krajiny. Mali by to byť pôvodné druhy zelene, typické pre tunajšiu flóru. Pre podrobnejšie riešenie a výsadbu zelene

okolo potoka a úpravu brehov je potrebné vypracovať Generel zelene, alebo projekty výsadby a brehových úprav.

- Zeleň **v navrhovaných uliciach** sa bude obmedzovať na trávnaté plochy a malé kry, z dôvodu, že koridory inžinierskych sietí bránia výsadbe stromovej zelene. Stromy navrhujeme vysádzať na rozhraní medzi verejnými a súkromnými pozemkami.

2.7 NÁVRH RIEŠENIA BÝVANIA OBČIANSKEHO VYBAVENIA, VÝROBY A REKREÁCIE

2.7.1 SOCIÁLNA INFRAŠTRUKTÚRA A OBČIANSKA VYBAVENOSŤ

V obci Makov je lokalizovaná základná a vyššia občianska vybavenosť. Obec má dostatočne vybudovanú OV aj pre návrhové obdobie do roku 2015. Kapacity občianskej vybavenosti budú postačovať z kvantitatívneho hľadiska. Je potrebné sa sústrediť na kvalitu poskytovaných služieb a rozvoj nových, súvisiacich s rekreáciou.

Školstvo

Predškolskú výchovu zabezpečuje v sídle 2 triedna materská škola, kde je umiestnených 40 detí. MŠ je moderná celkom dobre vybavená v dobrom stavebnotechnickom stave. Je tu zamestnaných 6 osôb, prevažne žien. Súčasťou MŠ je jedáleň, pre ktorú zabezpečuje stravu kuchyňa v ZŠ. Kapacita kuchyne je dostatočná.

V obci Makov sa v súčasnej dobe nachádza 13 triedna základná škola 1-9. ročník. Základná škola má obsadených 11 tried, ktoré navštevuje 245 žiakov. Priemerná trieda má 22,2 žiaka. Základná škola má telocvičňu a športový areál. Školský areál je doplnený políčkami pre pestovanie rôznych druhov plodín. Pracovné vyučovanie má k dispozícii dve dielne. V ZŠ pracuje 15 učiteľov 3 vychovávateľky a 10 THP pracovníkov.

V období do roku 2015 navrhujeme vybudovať tenisový kurt z oploštením, upraviť doskočisko a celý športový areál, pripojiť školu na plánovanú kanalizačnú sieť, podporiť výsadbu zelene od cesty 1/18 na eliminovanie hluku, a celkovú stavebnú obnovu budovy školy (výmena okien, úprava fasád, strechy a pod).

Kultúra

Pre kultúrne a spoločenské popodujatia sa využíva sála, lokalizovaná v objekte kultúrneho domu. Jej kapacita (250 sedadiel) vyhovuje. Kultúrny dom bol dobudovaný v roku 1990 v štýle socialistického realizmu. Kapacitne postačuje pokryť potreby obce, ktorá má kultúrnu tradíciu v oblasti ochotníckeho divadla, folklóru a hudobníctva. V súčasnosti v týchto oblastiach nepracuje žiadne aktívne zoskupenie.

Miestna knižnica s úžitkovou plochou 25 m² eviduje cca 11600 knižničných jednotiek a má 560 užívateľov. Okrem knižnice je súčasťou domu kultúry aj videopožičovňa a informačná služba.

V obci je od roku 1803 rímsko-katolícky kostol s kapacitou cca 250-300 miest. Fara bola založená už v roku 1796. V súčasnosti má Makov farský úrad v modernej budove neďaleko kostola. V súčasnosti sa ku katolíckej cirkvi hlási 94,36% z celkového počtu obyvateľov. Okrem kostola je v obci 6 malých kaplniek.

V období do roku 2015 navrhujeme úpravu interiérov a exteriérov objektov slúžiacich uspokojovaniu kultúrnych potrieb obyvateľstva. Pre kultúrne účely navrhujeme využiť podnikateľskú sféru a pri chate Makov realizovať vonkajší amfiteáter pre kultúrne podujatia v prírode.

Telovýchova a šport

V súčasnej dobe má obec futbalové ihrisko (trávnatý povrch) so šatňami a sociálnymi zariadeniami. Miestna TJ je zameraná na futbal, ktorému sa v obci venuje dostatočná

pozornosť. Ihrisko je vo vyhovujúcom stave. Súčasťou areálu ihriska je turistická ubytovňa. Pre športové vyžitie sú k dispozícii priestory školského areálu, kde je možné trénovať na škvare. Navrhujeme aby pre rozvoj športu boli rezervované pozemky severne od futbalového ihriska.

Zimné športy sú podrobnejšie popísané v kapitole 12) Rekreácia a cestovný ruch

Zdravotníctvo

Základné zdravotnícke služby pre obyvateľov obce sa poskytujú v miestnom zdravotnom stredisku - neštátne zdravotnícke zariadenie. Vyššia zdravotná vybavenosť je v Čadci a Žiline.

V období do roku 2015 navrhujeme, aby obec vytvorila disponibilný bytový fond pre personál, (v turistickej ubytovni) a inými formami výhod.

Sociálna starostlivosť

Krajský úrad v Žiline je investorom domu sociálnej starostlivosti, ktorý sa v súčasnosti predstavuje z pôvodnej materskej škôlky. Po dobudovaní bude jeho kapacita cca 28 lôžok a 7-10 členov personálu. Objekt bude slúžiť pre obyvateľov z okolitých obcí ale aj Makova. Tento počin je hodný nasledovania aj na báze podnikateľskej sféry za podpory nadácií a rôznych dobročinných fondov. Navrhujeme, aby obec pripravila v rámci svojich možností program podpory výstavby domov, alebo penziónov sociálnej starostlivosti.

Maloobchod

. V maloobchodnej sieti pôsobí niekoľko potravinových prevádzok. Potraviny sú rozmiestnené plošne po celom území intravilánu. Vo všetkých potravinových prevádzkach pracuje cca 20-25 osôb. Najviac maloobchodnej vybavenosti je sústredenej v jadre obce. Maloobchodnú sieť dopĺňa mobilný predaj tzv. obchodov na kolesách, ktorý zásobuje základnými potravinami hlavne obyvateľov odľahlých osád. Z nepotravinárskych prevádzok možno uviesť predajňu Vesna v nákupnom stredisku na poschodí. Súčasný kapacitný stav maloobchodnej siete je vyhovujúci. Vzhľadom k odštátneniu sféry obchodov a jej plnej komercializácii predpokladáme, že sieť predajní sa stabilizuje na určitej úrovni, ktorá bude zodpovedať potrebám trhu. Urbanistické ukazovatele používané pre dimenzovanie jednotlivých druhov obchodnej vybavenosti a služieb sú použiteľné iba obmedzene pre formu osídlenia akú má obec Makov.

Stravovanie a ubytovanie

Stravovacie zariadenia sú v sídle zastúpené pohostinstvami, reštauráciami, penziónmi a chatami. Úroveň služieb je vyhovujúca. Kapacita služieb zodpovedá dopytu. Podrobnejšie sa problematikou ubytovania a stravovania zaoberá kapitola Rekreácia cestovný ruch

Služby

Zastúpené sú požiarnou zbrojnicou, ktorá je umiestnená v Ústredí. Dobrovoľný požiarny zbor má 30 členov. Zbrojnica je vybavená požiarnym vozidlom Ávia, a požiarnou výbavou pre členov zboru – hasičov.

Makov má vybudovaný vlastný cintorín s rozlohou 1,3 ha a s domom smútku. Súčasťou sú cintorínske služby, ktoré zabezpečujú dôstojný priebeh posledných rozlúčok. Dom smútku je pre potreby obce malý. Do roku 2015 navrhujeme stavebné úpravy a rozšírenie domu smútku, prípadne výstavbu nového objektu.

V obci sa nachádzajú ďalšie služby ako: opravy motorových vozidiel, zákazkové šitie, automatizované spracovanie dát, pneuservis, nákladná doprava, plynoištalatérsvo a ďalšie. Časť z týchto služieb je realizovaná priamo v rodinných domoch formou živnosti. Tento spôsob sa javí ako vhodná alternatíva riešenia nezamestnanosti.

Do roku 2015 nepredpokladáme, že dôjde k výraznému rastu vybavenosti v oblasti drobných služieb.

Administratíva

Obecný úrad sa nachádza v spoločnom objekte spolu s poštou. Budova je vo vyhovujúcom technickom stave. Rímsko katolícky farský úrad v súčasnosti sídli v novom modernom objekte. Pôvodná fara zastrešená manzardovou strechou slúži ako obchod. Ďalšie administratívne prevádzky sú súčasťou výrobných prevádzok. Do roku 2015 nenavrhujeme žiadne ďalšie administratívne prevádzky.

tabuľka č. 2.7:1 Prehľad jestvujúcich a navrhovaných zariadení občianskej vybavenosti

Skupina zariadení	Jednotka zariadenia	Účelová..... jednotka	Počet účelových jednotiek	
			Súčasný stav	stav+návrh
Školstvo	materská škola	miesto	50	50
	základná škola	miesto	245	300
Kultúra	viacúčelová sála	miesto	250	250
	knižnica	m ² úž. plochy	18	18
	spoločenská sála	miesto	50	50
	návrh amfiteáter			300
Telovýchova	športový areál (ŠK)	plocha ihriska (m ²)	5000	2500
	Telocvična školská	úž. plocha (m ²)	200	200
Zdravotníctvo	ambul. lekára	lekár. miesto	1	1
Maloobchod	Predajne potravín	m ² úž.plochy	480	480
	Zmiešaný tovar	m ² úž.plochy	40	40
	nepotravinárske	m ² úž.plochy	150	150
	PHM	Odberné miesto	5	5
Sociál. starostlivosť	Dom sociálnej starostlivosti	miesto	-	20-40
Služby	požiarna zbrojnica	m ² úž.pl.	150	150
	Kostol	miesta	250	250
	Dom smútku	miesta	50	100
	Opravy mot. vozidiel	zamest.	3	3
	náklad doprava	počet áut	5	5
	oprava obuvi	pracovník	1	1
	Krajčírstvo, šitie	pracovník	4	4
	zámočníctvo	pracovník	2	2
	opravy elektrospotrebičov	pracovník		
	účtovníctvo	pracovník	1	1
	Holičstvo-kaderníctvo, kozmetika	pracovník	2	2
	masérské služby	pracovník	1	1
	cestovné kancelárie	pracovník	2	4
	zmenárenská činnosť	pracovník	19	10
	stolárstvo	pracovník	9	10
Administratíva	obecný úrad	pracovník	5	5

Poznámka: Ubytovanie a stravovanie sú uvedené v kapitole „Rekreácia“

2.7.2 PRIEMYSELNÁ VÝROBA A SKLADY

Stav

Priemyselná výroba je v súčasnosti zastúpená prevádzkami: Promeva s.r.o. – spracovanie masívu, K-TEN Company s.r.o – stolárska výroba, píla – drevovýroba a drevosklad. Zameranie všetkých prevádzok súvisí so spracovaním dreva. Sklady sú zastúpené Slovenskou správou ciest, ktorá má v Makove sklady posypového materiálu.

Firma Promeva sa venuje výrobe nábytku a spracovaniu dreveného masívu. Ročná produkcia predstavuje 48 kamiónov výrobkov. Predpokladáme, že materiál a odpady predstavujú rovnaký počet kamiónov, čo predstavuje spolu s výrobkami cca 2 kamióny za týždeň. Tento počet je z hľadiska zaťaženia ŽP zanedbateľný. Vo výhlade do roku 2015 sa uvažuje s dvojnásobným nárastom produkcie. Toto si vyžiada zvýšené nároky na parkovacie miesta, rozšírenie a modernizáciu výroby, stavebné úpravy výrobných hál a rekonštrukciu administratívnej budovy. Vo firme je zamestnaných 30 zamestnancov a z toho 7 z Makova. Na obdobie do roku 2015 sa predpokladá nárast počtu zamestnancov na 80 (20 z Makova). Plánuje sa s pripojením na plyn.

V obci pôsobí firma **K-TEN Company s.r.o** v so sídlom v Žiline, ktorá má v katastri Makova niekoľko prevádzok:

Stolárska výroba Makov - prevádzka je v areály bývalej školy na Kopaniciach. Má v súčasnosti 4 zamestnancov – všetci z Makova. Vo výhlade bude premiestnená do areálu Píla – drevovýroba.

Píla – drevovýroba Makov - prevádzka je umiestnená vedľa firmy Promeva pri vstupe do Makova od Vysokej Nad Kysucou. Jej produkcia je zameraná na stavebno-stolárske rezivo. V súčasnosti je tu zamestnaných 32 zamestnancov z toho 28 z Makova. Do roku 2017 sa predpokladá nárast na cca 45. Ročná produkcia predstavuje 4800 m³ drevnej hmoty. Do budúcnosti sa uvažuje so zvýšením produkcie na 12000 m³. Čo bude predstavovať značnú tvorbu odpadovej hmoty vhodnej na ďalšie spracovanie – brikety. Zámerom firmy je v tejto prevádzke vybudovanie novej pílne, dobudovanie haly na spracovanie reziva a manipulačnej linky. Tento zámer si vyžiada nárast potreby elektrickej energie, tepla, zväčši sa dopad na životné prostredie

Drevosklad Makov. prevádzka je umiestnená pri železničnej stanici. Je zameraná na výrobu impregnovaných telefónnych stĺpov a predaj guľatiny. Zamestnáva 25 osôb z toho 15 z Makova. Predpokladaný nárast do roku 2017 predstavuje 35 /25 osôb. Ročne sa v prevádzke vyprodukuje 25000,- ks impregnovaných stĺpov. Do budúcnosti sa predpokladá so zvýšením na 100 000 ks. Tento nárast si vyžiada dobudovanie sušiarí, dobudovanie haly na výrobu drevených brikiet – spracovanie odpadu z výroby stĺpov, vybudovanie haly na výrobu záhradného programu. Dopad na životné prostredie bude potrebné overiť štúdiou EIA, pretože nárast produkcie je trojnásobný.

Výrobné družstvo Okrasa so sídlom v Čadci sa zaoberá výrobou vianočných ozdôb. Počas prieskumov sa nepodarilo zistiť zámery do budúcnosti. Pozemok na ktorom sa prevádzka nachádza rodinnej zástavbe. Charakter výroby nemá negatívny dopad na životné prostredie. Objekty prevádzky sú využívané iba sezónne.

V obci sú ešte dve malé prevádzky na opracovanie dreva, v polohe pri chate Makov a nástupe na Kopanice. V oboch prevádzkach pracuje cca 5 osôb. Do roku 2017 by bolo vhodné obidve prevádzky presťahovať mimo obytnú zónu.

Hoci súčasná hospodárska situácia nie je najlepšia podľa získaných informácií je perspektíva pre rozvoj existujúcich firiem. Tento rozvoj bude obmedzený priestorovými možnosťami súčasných areálov, limitmi vyplývajúcimi z ochrany prírody – 2°- CHKO

Návrh rozvoja výroby - rekapitulácia

tabuľka č. 2.7:2 Prehľad jestvujúcich a navrhovaných zariadení výroby

prevádzka	zamestnanci		produkcia percentuálny rast, pokles	
	Súčasný stav	stav + návrh	Súčasný stav	stav + návrh
Firma Promeva	30	80	100%	200%
Stolárstvo	4	6	100%	120%
Píla – drevovýroba Makov	32	45	100%	250%
Drevosklad Makov	25	35	100%	400%
Okrasa	0	10	100%	100%
ostatné prevádzky	5	5	100%	150%
Celkom	96	181	100%	cca 188%

V grafickej časti návrhu sú plochy pre rozvoj priemyselných prevádzok sústredené v zóne výroby, preto, aby sa negatívne dopady výroby koncentrovali na jednom mieste a zbytočne nezaťažovali obytné územie.

2.7.3 POĽNOHOSPODÁRSKA VÝROBA

2.7.3.1 Poľnohospodársky pôdny fond a jeho využívanie

Pôda je základná zložka životného prostredia a je dôležitá v záujme zabezpečenia potravinovej sebestačnosti štátu, zachovanie jej produkčných funkcií. Je dôležité zachovať potenciál pôdy z hľadiska jej výmery, úrodnosti a hygienickej nezávadnosti.

2.7.3.2 Priestorová druhová diferenciácia poľnohospodárskej pôdy v katastri Makova

Makov	Poľnohosp. pôdny fond spolu	Orná pôda	Trvalé trávne porasty	Ovocné sady	Záhrady	Celková výmera obce
	m ²					
	12023392	1378773	10334541	0	310078	46064783

Poľnohospodársky pôdny fond na území Makova sa diferencuje na:

- **chránený**, s legislatívnou ochranou. Zákon SNR č. 307/1992 Zb. o ochrane poľnohospodárskeho pôdneho fondu rieši ochranu najkvalitnejších pôd, všetkých vlastností pôd (nielen z produkčného hľadiska), systém ochrany a sankčnú časť zahrňujúcu výšku odvodov za záber pôd, ochranné formy hospodárenia a opatrenia na odstránenie závadného stavu (poškodenia pôd) a využitie štátneho fondu pre zveľaďovanie pôd. Zákon NR SR č. 127/1994 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie rieši aj systém ochrany poľnohospodárskych pôd tým, že pri posudzovaní vplyvov významnejších činností realizovaných v krajine, sa uplatňuje variant s najmenším vplyvom, pričom sa pri pôdach berie do úvahy hlavne ich produkčná schopnosť.
- **ochranný**, s ekologickou funkciou. Ochranný poľnohospodársky pôdny fond má prioritnú ekologickú funkciu vo vymedzených územiach, ktoré podliehajú legislatívnej ochrane prírody, alebo sú zaradené do ekologickej siete (biocentrá, biokoridory). Sú to pôdy tvoriace:
- **súčasť schválených, alebo navrhovaných chránených území v kategóriách chránené krajinná oblasť**, prírodná rezervácia, v ktorých využívanie poľnohospodárskej pôdy je obmedzené a usmerňované zákonom č. 287/94 Z.z. v znení neskorších predpisov

- **rekreačný**, s environmentálnou funkciou. Poľnohospodárske pôdy s nízkym produkčným potenciálom, s málo využívanými pasienkami, s postupným náletom drevín, sú vhodné pre zahusťovanie zelene v krajine a sú potenciálne využiteľné pre rekreačné aktivity.

Opatrenia a limity

Z členenia poľnohospodárskeho pôdneho fondu riešeného územia podľa funkčnej diferenciácie vyplýva rôzny stupeň stability a ohrozenia pôd. Potenciálne je každá pôda zraniteľná. Z tohoto vyplýva, že poľnohospodársku pôdu treba využívať tak, aby nedošlo k jej poškodeniu z hľadiska produkčného a environmentálneho. Z priestorovej funkčnej diferenciácie vyplýva, že poľnohospodárska pôda v podstatnej časti riešeného územia má obmedzenia vo využívaní.

Limity

- Ďalším obmedzujúcim faktorom pre produkčný a ochranný poľnohosp. pôdny fond je plošný limit. Veľkosť honov by mala byť volená s ohľadom na homogenitu pôdneho krytu a v súlade s protieróznymi opatreniami.
- V rámci produkčného potenciálu poľnohosp. pôd je limitujúcim faktorom svahovitosť, hĺbka pôdy a skeletovitosť. Toto sa odzrkadľuje v tom, že na území prevládajú trvalé trávne porasty nad ornými pôdami.
- **Pre územia s druhým stupňom ochrany** sa vyžaduje súhlas orgánov ochrany na tieto činnosti súvisiace s poľnohospodárskymi aktivitami:
 - umiestňovanie skládok hnojív a oplocovanie pozemkov mimo sídiel,
 - zasypávanie a odvodňovanie močiarov, mokradí a iných pozemkov,
 - letecká aplikácia chemických látok a hnojív,
 - vypaľovanie trávnych porastov,
 - terénne úpravy meniace tvar reliéfu a zmeny vo využívaní pozemkov,
 - umiestňovanie košiarov, objektov a zariadení so stádami, alebo s intenzívnym chovom hospodársky významných druhov zvierat,
 - aplikácia chemických látok, najmä pesticídov, toxických látok, priemyselných hnojív a silážnych štiav na ploche väčšej ako 2 ha,
- **Pre územie so štvrtým stupňom ochrany** sa pre aktivity súvisiace s poľnohospodárskou činnosťou zakazuje:
 - košarovať stáda hospodársky významných druhov zvierat,
 - meniť vodný režim pozemkov,
 - budovať poľné hnojiská a skladovať agrochemikálie,
 - letecky aplikovať, alebo inak veľkoplošne používať chemické látky a hnojivá,
 - vypaľovať trávne porasty,

2.7.3.3 Rastlinná výroba

Základná charakteristika pôdno - ekologickej podoblasti

Makov sa nachádza v ekologickej podoblasti Pohoria a vrchoviny západnej časti flyšového pásma Javorníky, Kysucká vrchovina, Kysucké Beskydy. Pôdotvorným substrátom sú prevažne flyšové horniny. Výrazne prevládajúcim pôdnym typom sú kambizeme, veľmi málo rendziny, v okolí tokov fluvizeme, ojedinele na úzkych terasách pseudogleje. Agroklimatický región je vlhký, až chladný, vlhký.

Súčasný stav

Poľnohospodárstvo v riešenom území nemá v rámci katastra primárnu funkciu. Poľnohospodárske pôdy sú z hľadiska jej produkčných vlastností stredne až veľmi nízko produkčné a rozložené na svahoch a často v ťažko dostupných terénoch. Štruktúra pestovaných plodín a chovu hospodárskych zvierat je priamo závislá od pôdno - klimatických podmienok, ktoré sú na území Makova nevyhovujúce.

Do štruktúry poľnohospodárskej výroby v súčasnosti vstupuje trhový mechanizmus a ekonomické podmienky. Kvantitatívnym ukazovateľom intenzity využívania pôdy je pomer ornnej pôdy a trávnych porastov - prevládajú plochy trvalých trávnych porastov nad ornými pôdami.

Efektívnosť rastlinnej výroby je nízka, preto sa upustilo od pestovania zemiakov, jednoročných a viacročných krmovín a obilnín. Na malých výmerách súkromných pozemkoch sa naďalej pestuje aj zelenina, najmä kapusta, mrkva, ale len pre vlastnú potrebu. Poľnohospodárske pozemky sa využívajú ako pastevné a kosné lúky.

2.7.3.4 Živočíšna výroba.

Stav

Štruktúra chovov, početnosť stavov, parametre úžitkovosti a produkcie jednotlivých druhov hospodárskych zvierat je daná disponibilitou objemových aj jadrových krmív, ktoré poskytuje potenciál rastlinnej produkcie po odpočítaní strát pri zbere, konzervovaní, uskladňovaní a vlastnom kŕmení. Daná je tiež podmienkami trhovej ekonomiky, kde o konkrétnom objeme a štruktúre živočíšnej výroby rozhodujú samotní agropodnikatelia. Geomorfologické členenie katastra Makova, štruktúra a pomer agrokultúr, predurčujú toto územie pre chov hovädzieho dobytku a oviec.

Existujúci hospodársky dvor je toho času využívaný pre chov koní v počte 7-20 kusov a hovädzieho dobytku 150-300 ks.

Pracovné príležitosti

Na území Makova evidovaných cca 17 súkromne hospodáriacich roľníkov. Spolu to predstavuje v sezóne zamestnanosť do 30 osôb. Plocha poľnohospodárskeho fondu je 117,12 ha (orná pôda a TTP). Tento pomer medzi poľnohospodárskou plochou a počtom pracovných príležitostí svedčí väčšej náročnosti na hospodárenie, nízkej produktivite alebo malej mechanizácii. Poľnohospodárstvo v Makove má málo vhodných podmienok na svoj rozvoj a predpokladáme, postupný útlm výroby a jej stabilizáciu na určitej kapacitnej úrovni.

Organizačná štruktúra poľnohospodárstva

Súčasnú organizačnú štruktúru poľnohospodárstva tvoria poľnohospodárske podniky transformované z bývalých jednotných roľníckych družstiev, ktoré zabezpečujú poľnohospodársku výrobu na základe zmlúv s vlastními pôdy.

Poľnohospodárske plochy katastra obhospodaruje spoločnosť K-TEN Company s.r.o so sídlom v Žiline. Táto spoločnosť obhospodaruje rozsiahle územie od Turzovky po Makov.

Existujúci hospodársky dvor je umiestnený v miestnej časti Čierne a je zameraný na chov koní a hovädzieho dobytku. Súčasťou hospodárskeho dvora je objekt jazdiarne, ktorý využíva miestny jazdecký klub. Príslušené lúky sú využívané pre pasenie hovädzieho dobytku.

2.7.3.5 Návrh rozvoja poľnohospodárstva na území Makova

Pre obdobie do roku 2015 navrhujeme dodržať tieto zásady:

- v živočíšnej výrobe sa orientovať na chov hovädzieho dobytku, koní, oviec
- kapacity živočíšnej výroby prispôbiť množstvu objemových aj jadrových krmív, ktoré poskytuje potenciál rastlinnej produkcie
- zveľaďovanie a ochrana poľnohospodárskej pôdy, ekologické hospodárenie v krajine, zamedzenie vstupu cudzorodých látok do potravinového reťazca,
- zachovanie poľnohospodárstva ako základnej podmienky rozvoja krajinotvorných, ekologických a sociálnych funkcií.
- poľnohospodárske využívanie krajiny bez zvyšovania kapacít
- na farme v čiernom neprekročiť koncentrácie HD (max. 300 ks)

2.7.4 LESNÉ HOSPODÁRSTVO

Lesy sú jedným z najväčších bohatstiev štátu a predstavujú významnú zložku životného prostredia človeka, poskytujú trvalý a jediný obnoviteľný zdroj drevnej suroviny. Ovplyvňuje a vylepšuje podnebie, vodné a pôdne pomery, vytvára prirodzené prostredie pre faunu a flóru.

Celé územie k.ú. Makov organizačne patrí do Lesného hospodárskeho celku (LHC) Čadca, do roku 1991 začlenené a obhospodarované LZ Čadca. Po tomto roku sa postupne začalo odovzdávanie užívacích práv pôvodným vlastníkom.

Užívanie lesov je v súčasnej dobe rozdelené na nasledujúce subjekty:

Užívateľské subjekty	Plocha porastov
Štátne lesy (kmeňové a doteraz neodovzdané)	1 588 ha
Spoločenstvá	1 150 ha
Súkromné 291	ha
Obečné	99 ha

2.7.5 CELKOVÁ VÝMERA LESA V K.Ú. MAKOV JE PODĽA PLATNÉHO LHP NASLEDOVNÁ:

Lesné pozemky	3 203 ha.
toho lesné porasty	3 128 ha
Ostatné lesné pozemky	75 ha.

2.7.5.1 V platnom LHP bola plocha porastov zariadená v nasledujúcich kategóriach:

Hospodárske lesy (H)	1 674 ha.
Ochranné lesy (OL)	3 ha.
Lesy osobitného určenia (LOU)	1 451 ha.

Lesy pod vplyvom imisií sú zaradené do pásma C a D. Časť porastov z pásma C bola vyhlásená za LOU v zmysle Vyhlášky MP SR č.5/1995 Z. z., § 2, odsek 3, písmeno f- výmera 1 415 ha (JPRL – 2093a- 2094b, 2133 a-d, 2165 a-f, 2179a- 2183g, 2186a- 2200c, 2200a, b, 2207, 2210a-2212h, 2218a-f, 2220a, b, 2248-2249, 2252-2253, 2258-2259, 2261- 2267i, 2274a-2277b, 2279a-2285, 2287a-2295d, 2306a-2307b, 2310a-f, 2322a-d, 2334a-f, 2339a-2341, 2345a-e, 2350a-2354, 2357a-c, 2361a-2362b, 2457-2487c, 2490a-2502c).

V tejto subkategórii došlo k redukcii výmery vzhľadom na momentálny pokles imisného spádu z diaľkového prenosu ale aj lokálnych zdrojov z vykurovania, ktoré postupne prechádza na plynové. Výsledky ekologického prieskumu nepotvrdili nadlimitné zaťaženie územia škodlivými látkami.

Okrem toho sa na území k.ú. Makov nachádzajú lesy zaradené do prírodných rezervácií v lokalitách Veľkého Javorníka a Hričovca. Tieto lesné porasty sú zariadené v zmysle Vyhlášky MP SR č.5/1995 Z. z., § 2, odsek 3, písmeno e- výmera 36,12 ha (JPRL – 2278a-c, 2488-2489).

Nariadenie vlády č.13/1987 Zb, zo dňa 6.2.1987 **zaraďuje územie k. ú. do chránenej oblasti prirodzenej akumulácie podzemných vôd.** Podmienky stanovené týmto nariadením sú zakomponované do modelov hospodárenia a do Lesného hospodárskeho plánu (LHP). Lesné porasty obhospodarované podľa LHP si zachovávajú, ba dokonca zvyšujú retenčnú schopnosť a vyrovnaný odtok vody.

Lesné porasty a ich stav možno charakterizovať pomocou stupňa ekologickej stability. Je to číslo poukazujúce na schopnosť ekosystému zotrvávať v rovnovážnom stave aj pri pôsobení vonkajších rušivých vplyvov, alebo po prípadnom narušení znovu sa vrátiť do pôvodného stavu bez vloženia dodatočnej energie.

Územie k. ú. Makov sa dá na základe vonkajších zistení zaradiť do:

0.stupeň –nenarušené ekosystémy	3 %
1.stupňa - mierne narušený ekosystém	23 %
2.stupeň - stredne stabilný ekosystém	73 %

3.stupeň - veľmi narušený ekosystém

1 %

Najstabilnejšie sú lesné porasty s prevahou listnatých drevín, najmä buka alebo zmiešané porasty s priaznivou výškovou a vekovou štruktúrou. Porasty rovnorodé a rovnoveké (smrekové monokultúry rovnakého veku) sú najmenej stabilné s častým výskytom kalamít. Väčšie komplexy lesných porastov sú zaradené v st. 2 – sú to väčšinou nezmiešané a rovnoveké lesné porasty. Drobnolesy, ktoré sa na území k. ú. nachádzajú sú omnoho stabilnejšie, ani nie tak pre svoje zmiešanie ako pre ich vekovú a hrúbkovú diferencovanosť. Časť lesných porastov dosahuje kritéria výberkových lesov i keď niektoré hrúbkové stupne chýbajú alebo sú nedostatočne naplnené. Cieľom hospodárskych opatrení presadzovaných v LHP je vytvoriť porasty zložené z pôvodných drevín v primeranom zložení hrúbkovej a vekovej štruktúry.

Prírodné pomery v k. ú. Makov sú charakterizované rozsahom 5.lesného vegetačného stupňa (lvs)-jedľovo bukového, ktorý zaberá až 92% celkovej plochy lesov. V najvyšších polohách k. ú. sa nachádza ešte 6.lvs - smrekovo - bukov - jedľový -8% plochy.

Predstavu o prírodných pomeroch doplní prehľad zastúpenia ekologických radov. Rad A - kyslý dosahuje zastúpenie 3%.V ňom je najrozšírenejšia skupina lesných typov (slt) Fap nst,

- A/B -prechodný od kyslého do živného - 56%,SLT - FA nst, FA vst.
- B - živný - dosahuje 39 ha z celkovej plochy lesov.
- B/C- prechodný zo živného do nitrofilného zaberá 2% plochy.

Na popisovanom území sa iné rady nevyskytujú, vo veľmi malom rozsahu sa tu vyskytujú súbor kyslý a súbor živný. Porasty týchto súborov sú zaradené do kategórie ochranných lesov.

V pôvodných porastoch 5. Lvs sa smrek vyskytoval len v malom rozsahu, vyššie zastúpenie bolo v 6. Lvs. Hlavné dreviny boli buk a jedľa s rozličným vzájomným pomerom v zastúpení. Významné miesto mal javor horský, často sa vyskytoval jaseň a brest horský.

V súčasnom zastúpení dosahuje dominantné postavenie smrek - 86%,z ostatných drevín je tu zastúpená jedľa - 5%,buk – 7 % a borovica a smrekovec spolu - 1%.Ostatné listnaté dreviny dosahujú len mizivé percento.

2.7.5.2 Návrh hospodárenia v lesoch

V návrhovom období do roku 2015 je potrebné dodržať tieto zásady:

- uplatňovať také hospodárske opatrenia, ktoré postupne pri obnove porastov zmenia zastúpenie drevín v prospech pôvodných, čím sa vytvorí predpoklad pre vysokú stabilitu a produkčnú bezpečnosť lesných ekosystémov. (zmena drevinového zloženia sa doporučuje už aj z pohľadu globálneho otepľovania a posune v areáloch prirodzeného šírenia lesných drevín)
- dodržiavať predpisy LHP (platný od 1.1.1999 do 31.12.2008, Lesoprojekt Zvolen, pobočka Žilina, schválený KÚ O PPLH v Žiline.),
- realizáciou platného LHP dosiahnuť nielen ekonomický efekt zvyšovaním prírastku ale aj trvalým zabezpečením všetkých ekologických i spoločenských funkcií lesov.
- obnova porastov formou prirodzeného zmladenia (smrek, ktorý sa v porastoch veľmi dobre zmladzuje.) - ostatné dreviny vnášať zalesňovaním a prostredníctvom výchovných zásahov pre zvyšovanie stability porastov.

2.7.6 REKREÁCIA A CESTOVNÝ RUCH

2.7.6.1 Súčasný stav

Širšie územné vzťahy a ich koordinácia

Makov je súčasťou Žilinského kraja ktorým prechádza významný turistický tranzit. Zároveň vytvára cieľovú ponuku, ako priame rekreačné zázemie veľkých sídelných aglomerácií Ostravsko-Karvinskej.

Cezhraničné rekreačné väzby a vzťahy s Českou republikou sa prejavujú v pohraničnom pásme okresu Čadca a to hlavne v priestoroch Makov – Veľký Javorník

Medziokresné väzby rekreácie a turizmu sa intenzívnejšie prejavujú hlavne s okresom Bytča v okolí rekreačného strediska Makov – Čerenka. Celá obec sa nachádza v širšom záujmovom území mesta Čadca, Žilina a Bytča a tvorí ich potenciálne rekreačné zázemie.

Rekreačný potenciál Makova je dosť veľký. Jeho danosti a aktivity majú regionálny až medzinárodný význam. Umožňujú rozvíjať predovšetkým vidiecku podhorskú rekreáciu, všetky formy turistiky a vo vyšších polohách aj zimné lyžiarske športy. Značné možnosti ponúka zachytenie tranzitného turizmu a to aj medzinárodného, hlavne z Čiech, ale aj s Poľska.

Územie katastra

Obec Makov je v súčasnosti využívaná na rekreačné účely prevažne formou chalupárstva a organizovaného cestovného ruchu v niekoľkých rekreačných zariadeniach – chatách, penziónoch, turistických ubytovniach a hoteloch.

Každodenná rekreácia je sústredená do súkromných záhrad, ktorých funkcia sa postupne mení z hospodársko-pestovateľskej na pobytovo-rekreačnú s rastúcim podielom okrasnej zelene.

Pre víkendovú rekreáciu je možné využívať lokality v okolí bohaté na lesy horské lúky. V lete sú to značkové turistické chodníky a v zime hlavne lyžiarske svahy. Osady v odľahlejších častiach obce sú predurčené svojimi prírodnými parametrami (les, lúka, čistý vzduch, ticho) pre účely pobytovej rekreácie a oddychu v prírode.

Ubytovanie a stravovanie

Ubytovanie je v súčasnosti rozvinuté hlavne v privátnej forme. Reprezentujú ho hotely, penzióny a turistické ubytovne. Postupne sa rozvíja aj forma ubytovania v súkromí. V obci sa nachádza veľa objektov, ktoré sú využívané iba ako chalupy. V sezóne sú obsadené iba cez víkendy, prípadne dva až tri týždne. Tento stav môže pretrvávať dlhšie obdobie. Rozvoj ubytovania však pre rozvoj rekreácie nestačí.

2.7.6.2 Návrh rozvoja rekreácia a turizmu

Pozitívne prvky, podporujúce rozvoj rekreácie

- kvalita okolitého prírodného prostredia
- väzby na prírodné prvky (voda, les, lúka), dostatok lesných porastov v katastri
- dobrá poloha ako východzieho miesta turistických trás
- hubárske rajóny, poľovnícke rajóny
- kapacitné možnosti pre netradičné formy ubytovania v osadách
- možnosť zimných športov – dostatok snehovej pokrývky, vleky
- možnosti pre rozvoj letných športov – golf, cyklistika, turistika,

Negatívne prvky a prvky, obmedzujúce rozvoj rekreácie

- nedobudovaná rekreačná základňa a zariadenia cestovného ruchu s pestrou škálou poskytovaných služieb hlavne v nepriaznivom počasí
- nevyhovujúce komunikácie – prístupové cesty, doprava a dopravné väzby
- nedostatok atraktívnych priestorov pre navštevovanie ako aj atraktívnych činností
- aktivity v širšom okolí nedostatočné
- nedostatok finančných zdrojov pre rozvoj turizmu a rekreácie – propagácia formálna nestačí

Východiská pre návrh rozvoja rekreácie

- trvanie obdobia so snehovou pokrývkou 90-120 dní
- Zimná sezóna 120 dní

- počet mrazových dní v roku 90
- počet letných dní v roku 30-40
- Letná sezóna 160 dní

Letná a zimná sezóna tvorí spolu 280 dní, čo predstavuje 77% využitie.

Kategorizácia a návrh priestorových jednotiek rekreácie a cestovného ruchu

Obec Makov so svojimi osadami má funkčné predpoklady pre rozvoj rekreácie a cestovného ruchu ako sídelné stredisko rekreácie a turizmu a nástupisko do rekreačných priestorov Veľký Javorník – Kasárne, Bumbálka, Čierne. Organizačný návrh priestorových jednotiek je v nasledujúcej tabuľke:

Návrh priestorových jednotiek rekreácie a cestovného ruchu

Kysucká oblasť cestovného ruchu			
Nástupné centrum Čadca			
Rekreačný krajinný celok – Turzovská vrchovina			
Východiskové centrum - Turzovka			
Rekreačné priestory - Aglomerácia rekreačných útvarov Makov			
Centrum aglomerácie	obec Makov - sídelné stredisko rekreácie a turizmu		
Samostatné strediská rekreácie a turizmu	Čierne	Bumbálka	Kasárne (V. Javorník)
Rekreačné útvary	Belonovci, Nižní Labajovci, Šubíkovci, Vyšní Labajovci, , Baculovci, Gregušovci, Holákovci, Mičovci, Lovášovci, Mičovci, Bumbálka, Moravčíkovci, Riečky, Trojačka, Pisárovci, Zadky, Vršok, U Tabulí, Smutníky, Bulovci, Kasárne Bítalovci, Hlboké, Potok, Kýčerka, Mláka, Pokryvky, Bajcarovci, Bobíkovci, Buková, Kolečkovci, Kopanice, Kršlisko, Dybalovci, Fabšovci, Jantošovci, Jašovci, Nová Dedina, Kypusovci, Valíčkovci, Papajovci, Trebulovci, Obracane, Vidielky, U Šipuli, Bugalov		
Ubytovacia základňa	Makov, Kopanice		

Z predchádzajúcej tabuľky vyplýva, že obec Makov je zaradená do Kysuckej oblasti cestovného ruchu. Makov patrí do rekreačného krajinného celku Turzovská vrchovina.

Návrh zimnej formy rekreácie

Centrum aglomerácie – SRTS Makov

- navrhujeme využiť existujúce OHZ na Krupovskom vršku pre domácu klientelu a časť ubytovaných návštevníkov
- navrhujeme prírodnú ľadovú plochu pre verejné korčuľovanie obyvateľov obce /aj rekreačtov/ ako súčasť športového centra v Makove (napr. v školskom areáli na ploche budúceho tenisového kurtu)
- realizovať ubytovacie a stravovacie kapacity s celou škálou doplnkových služieb a vybavenia (sauny, interiérové relaxačné bazény, tanečné sály, posilovne)

Stredisko rekreácie a turizmu Čierne

- využiť na intenzívne zjazdové lyžovanie, dobudovať služby /bývanie, stravovanie, lyžiarsky servis, doprava.../, upraviť existujúce dopravné zariadenia /vleky/ na navrhované kapacity, realizovať zasnežovanie svahov z miestnych zdrojov vody (záchyt na potoku s retenčnou nádržou) realizovať osvetlenie svahu pre večerné lyžovanie
- nezasahovať do geologickej stability svahov skrývkou pôdneho krytu a rozsiahlymi terénymi úpravami - územie je náchylné k tvorbe rôznych foriem erózie.
- vytvoriť podmienky pre lyžovanie za konským záprahom aj v lokalite Klanduchovci, ale aj jazda zasneženou krajinou – záprah so saňami/.
- vybudovať snowboardový areál formou nasnežovania a vyfrézovania bez zásahov do pôdneho krytu

- na svahu východne od lyžiarskeho vleku /náletová vegetácia nad lokalitou Beloňovci vybudovať verejný sánkarský areál s atraktívnym večerným sánkovaním
- Vybudovať nové vleky s potrebnou kapacitou, alebo vymeniť existujúce za nové zariadenia OHDZ s potrebnou kapacitou tak citlivo, aby nedošlo v území náchylnom k tvorbe rôznych foriem erózie k trvalému poškodeniu krajiny
- parkovacie kapacity rozdeliť do dvoch polôh: poloha pri hoteli Pančava, a pri rozostavanom hoteli v Čiernom

Stredisko rekreácie a turizmu Kasárne

- zachovať súčasný stav, ubytovacie kapacity zvýšiť o 10% a orientovať sa už len na individuálnu chatovú rekreáciu a drobnú vybavenosť v celom stredisku
- ponechať možnosť zasnežovania celého strediska – zámery budú overené štúdiou EIA
- možné zvýšenie nárokov pre zjazdové lyžovanie priestorovo rozptýliť aj do lokalít s chalupníckou rekreáciou /najmä v časti Kopanice – Jašovci, Papajovci, v uzávere doliny Maríkovského potoka – Klanduchovci/. V týchto lokalitách budovať mobilné horské dopravné zariadenia /vleky/ s menšou prepravnou kapacitou – víkendové lyžovanie rodinného charakteru (prenosné vleky)
- vybudovanie parkovacích kapacít bude riešené decentralizovaným spôsobom – parkoviská navrhujeme riešiť pri výstavbe a rekonštrukciách ubytovacích zariadení a prístupovej cesty a jej zaradenie do siete ciest III. triedy (cesta III/01888)
- parkoviská z českej strany budú realizované len rozšírením súčasných komunikácií na jednu stranu,
- zintenzívniť možnosti pre bežecké lyžovanie /vytýčenie tratí/ v celom katastrálnom území s možnosťou voľby stupňa náročnosti a dostatočne ich udržiavať /vzdialenejšie časti/
- parkovacie kapacity realizovať iba pre ubytovaných hosti, pasanti budú využívať kyvadlovú autobusovú dopravu
- vo výhľade uvažovať s výstavbou lanovky z českej strany, ktorá by vylúčila značnú časť automobilovej dopravy do lokality Kasárne
- vo výhľade by malo byť celé stredisko v zimnej sezóne obslužené snežnými pásovými vozidlami

Stredisko rekreácie a turizmu Bumbálka

- zachovať súčasný stav, doplniť ubytovacie kapacity a škálu služieb
- naďalej využívať OHDZ na českej strane – slovenská je orientovaná na juh
- v prípade záujmu podnikateľských subjektov realizovať prenosné OHDZ na bývalých zjazdovkách
- vytvoriť podmienky pre lyžovanie za konským záprahom v trase cyklotrasy

Rekreačné útvary

- zachovať súčasný ráz zástavby, doplniť ubytovacie kapacity a štandard len v osadách, kde budú majiteľmi objektov vytvorené aj dostatočné kapacity inžinierskych médií na počet ubytovaných hostí (dostatok pitnej vody, elektriny, vyriešená ekologická likvidácia odpadových vôd)
- v prípade záujmu podnikateľských subjektov realizovať prenosné OHDZ na svahoch v okolí osád
- vytvoriť podmienky pre bežecké lyžovanie – prepojiť systémom bežeckých stôp osady a strediská rekreácie a turizmu (využívať lesné a poľné cesty)

Návrh letnej formy rekreácie

Centrum aglomerácie – obec Makov

- v sídle Makov kompletne dobudovať športovo – rekreačné ponuky /volejbalové a basketbalové ihrisko, tenisové kurty, kúpalisko /kryté, alebo prírodné/ s atrakciami /tobogán/, prírodnú kolkársku dráhu, minigolf a pod - tieto atraktivity sústrediť do areálu školy, športového areálu, okolia chaty Makov

- realizovať program atraktívnych podujatí ako jarmoky, folklórne slávnosti, turistické pochody, preteky a pod.)

Stredisko rekreácie a turizmu Čierne

- všetky letné rekreačné aktivity smerovať do otvoreného priestoru /nie halové aktivity/
- turizmus, ktorý v letnej sezóne dominuje, sústrediť do vyznačených trás, oživiť, zatraktívniť rôznymi podpornými aktivitami, akciami /orientačný turizmus, náučný turizmus nočný pochod, cieľový pochod a pod./
- podporiť chov koní /pre deti poníky/, využívať ich na spoločnú, kolektívnu jazdu so sprievodcom /aj s odborným výkladom/ po, pre kone prístupných /najmä atraktívnych/ lokalitách katastrálneho územia. Je tu možnosť využiť aj ťažné kone v záprahu s kočom ako atraktívnu formu spoznávania krajiny katastra /využiť kvalitné prírodné podmienky na rozvoj cykloturizmu, ako modernej formy turizmu.

Stredisko rekreácie a turizmu Kasárne

- všetky letné rekreačné aktivity smerovať do otvoreného priestoru /nie halové aktivity/
- turizmus sústrediť do vyznačených trás, oživiť, zatraktívniť rôznymi podpornými aktivitami, akciami /orientačný turizmus, náučný turizmus nočný pochod, cieľový pochod a pod./ so zreteľom na ochranu prírody NPR Veľký Javorník, PR Hričovce. Nočný turizmus odkloniť od územia NPR Veľký Javorník a PR Hričovce.
- realizovať výstavbu klimatických kúpeľov v lokalite Bútorky, dobudovať, relaxačné bazény, sauny, posilovne, spoločenské miestnosti, solária a pod. Zabezpečiť dostatok vody novými záchytmí s úpravňou, alebo vodovodom z obce

Stredisko rekreácie a turizmu Bumbálka

- podporiť chatársku a chalupnícku formu rekreácie
- turizmus sústrediť do vyznačených trás, oživiť, zatraktívniť rôznymi podpornými aktivitami, akciami na medzinárodnej úrovni – (česko – slovenskej) spoločné pochody
- doplniť ubytovacie kapacity a škálu služieb

Rekreačné útvary

- podporiť chalupnícku formu rekreácie s podmienkou zachovania pôvodného charakteru osídlenia, ale aj architektúry. V lokalitách rozptýleného osídlenia v celom katastrálnom území obmedziť výstavbu nových rekreačných objektov podľa regulatívov v záväznej časti tejto dokumentácie. Využiť v maximálnej miere existujúci stavebný fond, a prestavbou hospodárskych objektov získať prípadné zvýšené ubytovacie kapacity. Priestory neintenzifikovať, ponechať na prirodzenú zmenu z funkcie obytnej na rekreačnú. Zabezpečiť dostatok vody (vlastné studne, záchyty, malé úpravne vody)
- zamerať sa na zlepšenie sprístupnenia osád rekonštrukciou príjazdových komunikácií, úpravou povrchov. V nedostupných osadách zabezpečiť parkovanie v polohe, kde je možný dojazd bežných osobných vozidiel
- v lokalitách Papajovci, Kolečákovci, Lovasovci, Gregušovci, Moravčíkovci a Pisárovci zachovať elementy historickej krajinej štruktúry. Ich zachovanie a udržiavanie podmienične viazať s požiadavkami rekreačného využívania pôvodných usadlostí /starostlivosť o pôvodnosť architektúry súčasne so starostlivosťou o historickú pôvodnosť štruktúry krajiny menovaných lokalít/.
- rekreačné aktivity v letnej sezóne obohatiť špecifickou ponukou – golfové ihrisko. Ideálne predpoklady pre jeho lokalizáciu /9 – jamkové, dostupné širokej verejnosti/ - lokalita Čierne.
- Využívať a udržiavať existujúce cyklotrasy prípadne pre cyklistiku využívať sieť lesných a poľných komunikácií s rôznou náročnosťou, s možnosťou výberu. Podobne ako pri turizme podporiť rôznymi aktivitami
- V súvislosti s chovom koní, vytýčiť a udržiavať lesné a poľné cesty vhodné pre jazdu na koni, v záprahu a pod.

Výpočet ubytovacích a stravovacích kapacít.

Predpokladaná maximálna zimná návštevnosť SRTS Makov je stanovená na 3100 návštevníkov. Letná návštevnosť bude cca 1500 návštevníkov, čo predstavuje necelých 50% zimnej návštevnosti. Na základe predpokladanej návštevnosti navrhujeme kapacity OHDZ, ubytovania a stravovania. Súčasné kapacity ubytovania postačujú pre 860 návštevníkov. Stravovacie kapacity postačujú pri smennosti 2-2,5 pre 1400-1750 návštevníkov, ale ich rozloženie nie je v súlade s potrebami uspokojenia návštevníkov.

Pre obdobie do roku 2015 predpokladáme pomer medzi pasanými a ubytovanými návštevníkmi v pomere 30:70. Z tohto pomeru vyplýva, že v roku 2015 bude potrebné zabezpečiť ubytovanie pre 2170 návštevníkov a 930 návštevníkov sa bude rekreovať pasaným spôsobom. Pre stravovanie bude potrebné zabezpečiť kapacitu $3100:2,5$ (obrátkovosť jednej stoličky) = 1240 miest pri stoloch (stoličiek). V nasledujúcej tabuľke sú rozdelené kapacity po jednotlivých strediskách s prihliadnutím na cieľové miesto rekreácie.

Predpokladané rozdelenie návštevnosti po jednotlivých rekreačných priestoroch

rekreačný priestor, útvar	návrh 2015	
	návštevnosť	v %
SRT Čierne	1000	32,3
SRT Kasárne (V. Javorník)	1400	45,1
SRT Bumbálka	600	19,4
SRTS Makov	100	3,2
Celé rekreačné územie	3100	100

Tento spôsob rozdelenia návštevnosti je potrebný pre stanovenie kapacity vlekov a stravovacích zariadení. Rozdelenie ubytovacích kapacít a služieb nekopíruje priamoúmerne rozloženie návštevnosti, je prispôbené možnostiam rekreačných priestorov, limitom ochrany prírody a ŽP pre rozvoj ubytovania v lokalite Kasárne a Čierne.

Návrh ubytovacích a stravovacích zariadení

rekreačný priestor, útvar	Názov zariadenia	Súčasná kapacita		stav+návrh 2015	
		ubytovania	stravovania	ubytovania	stravovania
SRT Čierne	Hotel Pančava	57	60	60	60
	Rozostavaný Hotel na Čiernom	0	0	80	100
	Súkromné penzióny a chalupy	0	0	60	40
SRT Kasárne (V. Javorník)	Hotel Fran	52	40	50	40
	Ubytovňa Bačkárka	40	30	40	50
	ŠKP Zlín	70	64	70	70
	Chata Na Kasárni	70	45	100	100
	Klimatické kúpele	0	0	80	80
	Ubytovanie v navrhovaných objektoch ICHR	0	0	80	80
	Penzión pod Bútorkami	0	0	40	80
	chaty a chalupy využité na cca 20%	0	0	340	0
SRT Bumbálka	Hotel Bumbálka	96	50	100	50
	penzióny spolu, chaty	40	0	100	110
	Valašský šenk	0	40	0	40
Ubytovacia základňa Kopanice	Lyžiarsky klub Javorník Kopanice	50	0	50	0
	Chatová osada K-Ten Kopanice	32	0	30	0
	Penzión Kopanice	0	0	80	160
	chaty a chalupy využité na cca 20%	0	0	40	0
SRTS Makov	Penzión Makov	32	30	80	90
	Penzión Poľana	45	100	45	60
	Tur. ubyt. Javorník	50	80	0	0
	Ubytovňa Kopanice	35	48	35	50
	Fínske domky	30	0	30	0
	privátne ubytovne, penzióny chaty a chalupy	200	0	310	220
	Skalka	0	20	0	20
	Motorest Oáza	0	83	0	84
	Cukráreň U Hanky	0	16	0	16
Spolu		899	706	1900	1600

Rozdelenie ubytovacej kapacity v jednotlivých strediskách rekreácie a turizmu

rekreačný priestor, útvar	Súčasná kapacita		stav+návrh 2015	
	ubytovania	stravovania	ubytovania	stravovania
SRT Čierne	57	60	200	200
SRT Kasárne (V. Javorník)	234	179	800	500
SRT Bumbálka	96	50	200	200
UZ Kopanice	80	0	200	200
SRTS Makov	392	417	500	500
Celé rekreačné územie	859	706	1900	1600

Rozdelenie ubytovacej kapacity v rámci rekreačného priestoru

rekreačný priestor, útvar	Súčasná kapacita		stav+návrh 2015	
	ubytovania v %	stravovania v %	ubytovania	stravovania
SRT Čierne	6,6	8,5	10,55	12,5
SRT Kasárne a Kopanice	36,6	25,4	52,6	43,75
SRT Bumbálka	11,2	12,7	10,55	12,5
SRTS Makov	45,6	53,4	26,3	31,25
Celé rekreačné územie	100	100	100	100

Získanie ubytovacích kapacít navrhujeme realizovať prioritne formou poskytnutia existujúcich rekreačných chalúp pre voľný cestovný ruch a výstavbou nových penziónov, hotelov, ubytovní.

Pri návrhu ubytovacích kapacít sme vychádzali z predpokladu, že do roku 2015 nedôjde k výraznej zmene v prístupe využitia objektov viazaného cestovného ruchu a ich prechodu na voľný cestovný ruch.

Rekreačné a športové vybavenie

K rekreácii neodmysliteľne patrí sieť rekreačných a športových zariadení, ktoré vytvárajú primárny motivačný, alebo doplnkový sortiment služieb pre rekreantov.

Z hľadiska zimnej rekreácie sú motivačnými zariadeniami lyžiarske vleky s príslušným rozptylovým zázemím – zjazdárske svahy, lyžiarske bežecké trate snowbordové areály a pod. Na území Makova sa nachádzajú zariadenia lyžiarskych vlekov, ktorých prehľad je uvedený v nasledujúcej tabuľke.

Zaťaženie plôch v letnej sezóne je 6-8 osôb /deň, v zimnej sezóne 7-10 osôb/deň. Návrh kapacity OHDZ vychádza z predpokladanej návštevnosti 3100 osôb.

Potrebné kapacity OHDZ

Rekreačný priestor	návštevnosť	potrebná kapacita OHDZ
SRT Čierne	1000	2700
SRT Kasárne (V. Javorník	1400	3500
SRT Bumbálka	600	800
SRTS Makov	100	800

Prehľad lyžiarskych športovo-rekreačných zariadení

	Názov a typ zariadenia	lokalita	Výškový rozdiel (m)	Výška vrcholovej stanice (m.n.m.)	Dĺžka (m)	Prepravná kapacita osoby/hod	návrh výhľad*
SRT Čierne	H210	Čierne	242	900	1150	900	2400
	P	Pančava	50	850	200	140	300
SRT Kasárne (V. Javorník)	H130	Kasárne	151	1055	620	900	900
	H130	Kasárne	147	1055	590	900	900
	Lanovka	Kasárne	0	0	0	0	1400*
	EPV 300	Kopanice	100	900	500	320	300
SRT Bumbálka	vleky sú na českej strane – uvádzame iba orientačné údaje						800
SRTS Makov	VL200	Chata	52	670	260	250	800
	VL200	Krupovský vršok	60	650	200	200	
Spolu					460	450	1900

Zasnežovanie

Pre strediska rekreácie a turizmu Čierne a Kasárne navrhujeme uvažovať so zasnežovaním. Pre zasnežovanie navrhujeme realizovať akumulčné nádrže, ktoré môžu v letných mesiacoch slúžiť ako požiarne nádrže. Kapacita nádrží bude vychádzať z potreby množstva snehu na príslušných svahoch, predpokladanej kapacity pritekanej vody a doby zasnežovania definovanej na dva dni.

SRT Kasárne

Minimálna plocha lyžiarskych svahov pre zasnežovanie bola definovaná na 70 000 m² pre existujúce svahy a 70 000 m² pre novú zjazdovú trať. Plocha potrebná na zasnežovanie je teda spolu 140 000 m². Pri potrebe minimálnej snehovej prikrývky cca 20 cm je potrebné vytvoriť 28 000 m³ snehu. Z 1 m³ vody sa pomocou snehového dela vytvorí približne 2,5 m³ snehu. V prípade, že by bolo potrebné jednorázovo nasnežiť celý svah bola by potrebná akumulčná nádrž 11 200 m³. Snehové delo G8 vytvorí za hodinu maximálne 75 m³ snehu. Za dva dni vytvorí pri nepretržitej prevádzke 3 600 m³ snehu. Pre stredisko je potrebných max. 8 snehových diel. V prípade, že doba zasnežovania by trvala tri dni je schopné zasnežovať celú oblasť 5 snehových diel. Akumulčná nádrž pri hĺbke 7m by musela mať plochu 16 000 m². V prípade, že by sa uvažovalo so zasnežením iba vrstvy 10 cm na celej ploche postačovali by polovičné kapacity nádrže a snehových diel. Pre zodpovedné posúdenie retenčnej nádrže v SRT Kasárne je potrebné vypracovať podrobnejšiu štúdiu, merania výdatnosti prítoku, posúdiť reálnosť a investičnú náročnosť realizovania systému akumulácie zrážkových vôd zo striech ubytovacích objektov a v neposlednom rade dopady na krajinu (EIA).

SRT Čierne

Minimálna plocha lyžiarskych svahov pre zasnežovanie bola definovaná na 150 000 m² pre existujúce svahy. Pri potrebe minimálnej snehovej prikrývky cca 20 cm je potrebné vytvoriť 30 000 m³ snehu. V prípade, že by bolo potrebné jednorázovo nasnežiť celý svah bola by potrebná akumulčná nádrž 11 200 m³. Snehové delo G8 vytvorí za hodinu maximálne 75 m³ snehu. Za dva dni vytvorí pri nepretržitej prevádzke 3 600 m³ snehu. Pre stredisko je potrebných max. 8 snehových diel. V prípade, že doba zasnežovania by trvala tri dni je schopné zasnežovať celú oblasť 5 snehových diel. V SRT Čierne je možnosť odberu vody priamo s potoka, za predpokladu dostatočného prietoku v zimnom období a prípadne vytvorenia akumulčnej nádrže pre prípadné výkyvy v prietokoch. V návrhu definujeme dve možné polohy pre záchyt a odber vody pre zasnežovanie. (viď grafická časť) V prípade, že by sa uvažovalo so zasnežením iba vrstvy 10 cm na celej ploche postačovali by polovičné kapacity nádrže a snehových diel. V prípade realizácie záchytov vody je potrebné vypracovať podrobnejšiu štúdiu, meranie výdatnosti prítoku, posúdiť reálnosť a investičnú náročnosť a v neposlednom rade dopady na krajinu (EIA).

Doplňkové športové a rekreačné vybavenie

Doplňkové športové a rekreačné vybavenie je väčšinou súčasťou penziónov a hotelov s nadštandardnou výbavou, ktorá poskytuje uspokojenie a relax po hlavnej rekreačnej činnosti. Návrh doplnkových služieb má za cieľ vytvoriť celoročné využitie objektov rekreácie a podporiť rozvoj celého územia. Tieto služby sú však podriadené investičným možnostiam prevádzkovateľov súčasných ubytovacích zariadení. Doporučujeme tieto služby sústreďovať priamo do SRTS a jednotlivých SRT a ubytovacej základne Kopanice. Vhodné je lokalizovanie hlavne v zastavanom území Makova, čo vytvorí aj pre obyvateľov obce vyšší štandard vybavenosti a spestrí možnosti pre trávenie voľného času.

Tab.: 11.3 Návrh doplnkových športovo-rekreačných zariadení

Názov a typ vybavenia	stav a návrh v lokalitách
Posilovne, sauny	Hotely a penzióny v celom rekreačnom priestore Makova
Bazén krytý	SRTS Makov, SRT Čierne, SRT Bumbálka
Tenisové kurty	SRTS Makov, SRT Čierne, SRT Bumbálka, SRT Kasárne
Ihriská (volejbal, basket, a pod)	SRTS Makov
amfiteáter	SRTS Makov
Koniareň, jazdecká škola	farma Čierne, Bumbálka
golfové ihrisko	SRT Čierne
bowling	SRTS Makov, SRT Čierne,

2.8 VYMEDZENIE ZASTAVANÉHO ÚZEMIA OBCE

Zastavané územie obce je vymedzené k dátumu 1.4.1996. Vymedzenie zastavaného územia bolo prevzaté z podkladov ROJEP pre kataster obce Makov. Hranice vymedzenia sú uvedené v každom výkrese.

Navrhované zastavané

Navrhované zastavané územie bolo vymedzené tak, že ho tvoria nové plochy pre rozvoj bytovej výstavby mimo súčasnú hranicu zastavaného územia. Vzhľadom k tomu, že obec má prieluky v zastavanom území, ale majetkoprávny stav nedovoľuje ich využitie navrhujeme rozšírenie intravilánu:

- **Severná hranica** zastavaného územia sa nemení.
- **Východnú hranicu** tvorí súčasná hranica doplnená o obalovú krivku plánovanej výstavby IBV v lokalitách Kubačkovka, U Šípuli, vo výhlade Obracane
- **Južná hranica** sa posúva o obalovú krivku plánovanej výstavby IBV v lokalite Nad školou
- **Západná hranica** sa rozšíri o obalovú krivku zástavby IBV U Šubíkov

Grafické vymedzenie zastavaného územia je v grafickej časti tejto dokumentácie.

2.9 VYMEDZENIE OCHRANNÝCH PÁSIEM A CHRÁNENÝCH ÚZEMÍ PODĽA OSOBITNÝCH PREDPISOV

Vymedzenie ochranných pásiem v riešenom území je riešené v zmysle zákona č.70 z 11.12.1998 pre jednotlivé rozvody inžinierskych sietí a zákona 543/2002 Z.z o ochrane prírody a krajiny a ďalších legislatívnych predpisov a úprav.

2.10 NÁVRH RIEŠENIA ZÁUJMOV OBRANY ŠTÁTU, POŽIARNEJ OCHRANY, OCHRANY PRED POVODŇAMI, CIVILNE OCHRANY

2.10.1 NÁVRH RIEŠENIA ZÁUJMOV OBRANY ŠTÁTU

V obci pracuje pobočka colného úradu Žilina. Colný hraničný priechod slúži tak pre osobnú ako aj pre kamiónovú dopravu. Objekty sú v súčasnosti vo výstavbe. Colný hraničný priechod po dobudovaní bude spoločný s českou stranou. Po vstupe Slovenska do EÚ bude význam colného prechodu postupne klesať a zároveň sa vyrieši problém, ktorý dlhé roky sužuje značnú časť obyvateľov Trojačky nútenú pri dochádzke za prácou, občianskou vybavenosťou a inými aktivitami použiť hraničný priechod. Odstránia sa čakacie doby v dlhých kolónach áut v čase dopravnej špičky. Je predpoklad, že stráženie zelenej hranice s českou republikou naďalej ostatne aktuálne z dôvodu nelegálnej migrácie prisťahovalcov.

2.10.2 NÁVRH RIEŠENIA POŽIARNEJ OCHRANY

Požiarna ochrana má v obci zastúpenie v 30 člennom dobrovoľnom požiarnom zbore. Obec má vlastnú požiarnu zbrojnicu vybavenú požiarnickou striekačkou (Ávia) a požiarnickým vybavením, hadicami, odevmi a pod. Aktivity požiarného zboru sa obmedzujú iba na športovo-spoločenskú činnosť.

Stálu požiarnu ochranu zabezpečuje požiarny zbor v Čadci na telefónnom čísle 150. Zásahové vozidlá sú v priebehu 20-30 minút po ohlásení požiaru zasahovať na území katastra. V súčasnosti sa pripravuje výstavba novej požiarnej zbrojnice v Turzovke s celokresnou pôsobnosťou, čím sa predpokladá skrátenie času pre zasahovanie k požiarom v katastri Makova.

V prípade väčších požiarov je v dobrej dostupnosti aj pohotovostný požiarny zbor zo Žiliny disponujúci modernou hasiacou technikou.

Potreba požiarnej vody

Potreba vonkajšej požiarnej vody pre obec je riešená z viacerých zdrojov. V zastavanej časti sú zdrojom hydranty napojené na existujúcu vodovodnú sieť. Pomocným a dosť výdatným zdrojom môže byť rieka Kysuca a prípadne aj jej prítoky.

Vnútornú potrebu požiarnej vody majú objekty zabezpečené podľa platných legislatívnych predpisov formou hasiacich prístrojov a vnútorných požiarnych hydrantov.

Nie všetky objekty na území Makova sú však dostatočne chránené. Problémom je ochrana objektov v odľahlých častiach katastra. Tieto objekty sú zväčša drevené a situované často aj v ťažko prístupných terénoch. Nedostatkom je aj zdroj požiarnej vody. Vodné toky v týchto polohách majú malú výdatnosť nepoužiteľnú pre hasenie. Osady, ktoré sú využívané len na rekreačné účely majú nedostatok pitnej vody pre vlastnú spotrebu.

V intraviláne obce pri potrebe požiarnej vody $6,7 \text{ l.s}^{-1}$ a dobe trvania požiaru 2 hod je potrebná akumulácia vo vodojeme 48 m^3 . Vodojem má kapacitu 250 m^3 . Potreba požiarnej vody je splnená. Problém požiarnej bezpečnosti pre požiarnu hasiacu techniku ťažko dostupných osád je riešiteľný len za predpokladu nemalých investícií do prístupových ciest k jednotlivým objektom, alebo aspoň do ich blízkosti. Požiarna odolnosť dreveníc je nižšia ako časový úsek potrebný na zistenie požiaru , jeho ohlásenie a zásah požiarnej techniky. V prípade osád však hrozí nebezpečenstvo, že vzniknuté požiare sa prenesú na lesný porast. Preto je nevyhnutné pre každú osadu v obci zabezpečiť:

- 1.) prístupovú komunikáciu šírky min. 3 m, navrhnutú na zaťaženie aspoň 80 kN. Prístup hasiacej techniky je prijateľný do vzdialenosti 80-100 metrov od objektu, kde sa vyžaduje zásah
- 2.) pravidelnú údržbu a kontrolu vykurovacích telies a dymovodov, elektroinštalácii a možných ohnisk vzniku požiaru
- 3.) objekty, ku ktorým nie je možné zabezpečiť prístup techniky vybaviť aspoň ručnými hasiacimi prístrojmi, alebo iným vhodným hasiacim zariadením

2.10.3 NÁVRH RIEŠENIA OCHRANY PRED POVODŇAMI

V k.ú. Makova preteká pozdĺžne celým centrom intravilánu Kysuca, bočnými vetvami zástavby Čierny, Pavelkovský potok, Trojačanka a osadami ďalšie prítoky. Ich stav môže ovplyvniť kvalitu, ale aj možnosti, stupeň a bezpečnosť využitia územia..

2.10.3.1 Súčasný stav tokov

Kysuca – od hranice katastra po Trojačanku.

V celej dĺžke je priamy kontakt so zástavbou, prípadne s miestnymi komunikáciami. Minimálne smerové korekcie v celej dĺžke a zásah do nivelety toku nevyhovujúcimi priečnymi objektami, (vysoké drevené, štetovnice, betónové stĺpy a pod.) .

Opevnenie koryta je miestami – záhozom z lomového kameňa, oporným múrom poniže mostu v strede obce, v prepichu pri napriamení štátnej cesty polovegetačnými panelmi a klasickou dôkladnou kamennou dlažbou z rokov 1938 – 48 v dvoch úsekoch. S výnimkou dvoch či troch krátkych úsekov a na dolnom konci katastra je pomerne kvalitný, väčšinou obojstranný brehový porast (BP), tvorený jelšou, jaseňom a vrbami, prípadne kontakt s lesom.

Kysuca – od Trojačky nad Kopanice.

Nová úprava koryta je nad sútokom s Trojačkou v dĺžke 800 m v dotyku so zástavbou so založením novej doprovodnej zelene, vyššie je koryto bez úpravy, modelované korytotvornými prietokmi s dobrým BP. Krátke opevnené úseky rovnatinou a oporným múrom sú pod a nad vyústením Papajovského potoka v osade Kopanice.

Pavelkovský potok – výustná časť medzi MK a zástavbou v úzkom údolí je upravená opornými múrmi, ďalej po otvorení doliny sa neupravený potok prirodzene vinie v nive, výškovo diferencovaný oproti zástavbe pri MK. Brehový porast tvoria hlavne vrby, jelše a jaseň.

Čierňanka (Holákovský potok) – od Kysuce nad futbalové ihrisko, kde je úsek hustejšej zástavby, sa vyskytuje miestami úprava koryta, v dotyku so záhradami zrubovými a betónovými múrmi, priečnymi prahmi a drevenými stupňami. Vyššie, kde je zástavba už voľnejšia s väčšími prelukami medzi skupinkami domov, potok striedavo ide pravou a ľavou stranou údolia, len s ojedinelými brehovými opevneniami drevenými zrubmi a prahmi. V zúžených úsekoch údolia, poniže starej školy, je zjavná erózia ľavého brehu, miestami je koryto plytké (nad areálom vleku), vyššie až nad toučkou autobusu (zastávka „ Holáky “) naopak dostatočne zahĺbené v zrejmej eróznej ryhe. Doprovodnú stromovú zeleň tvoria jelša, vrba, jaseň, vyššie nad areálom vleku aj brest, buk a smrek.

Nekorancov a Bugalov potok – sú krátke prítoky Kysuce, ústiace uprostred obce. Oba sú v intravilánovej časti obce upravené opornými múrmi z prefabrikovaných dielcov s prietoknou kapacitou Q_{50r} .

Trojačanka – v úseku po colnicu tečie širokou nivou s prirodzenou inundáciou a peknými BP so solitérmi javora, smreka, vrby a jelše. Pozdĺž colnice je preložka potoka, dobre stabilizovaná opevnením kamennou rovnatinou, prípadne opornými múrmi z lomového kameňa. Vyššie, v širokom údolí osady sa prejavuje brehová erózia konkáv.

Papajovský potok – ľavobrežný prítok Kysuce od osady Kopanice po kontakt s MK tečie pravou stranou širšej nivy v dobre modelovanom koryte, pozdĺž MK až po osadu Papajovci má dno stabilizované drevenými prahmi, brehy poškodenou kamennou rovnatinou. Cez

osadu je úprava opornými múrmi z prefabrikovaných dielcov, silne poškodená, nad osadou súbežne s lesnou cestou vyhovujúca neutržiavaná vegetačná úprava s novým BP jeľše.

2.10.3.2 Návrh ochrany územia pred povodňami

Všetky úpravy, vykonané správcami vodných tokov, minulými i súčasnými (SVP – Povodie Váhu, Lesy SR, š.p.), staršie i nové, môžu pri primeranom stupni údržby zabezpečiť požadovanú prietoknosť $Q_{50} - Q_{100r}$. V starších úpravách prietoknosť zhoršujú najmä dodatočne vybudované **vyššie priečne objekty na Kysuci a zníženie koryta v most. profile**, ktoré spôsobujú pri povodňových stavoch vybreženie vody vo vyznačených lokalitách. Na súčasné zvýšené 50 a 100 – ročné vody je **poddimenzovaný aj úsek pod Trojačkou**. Samozrejma je aj inundácia v úsekoch formovaných korytotvornými prietokmi Q_{5r} (Pavelkovský, Trojačka, časť Čierneho potoka), ako aj **vybreženie v úsekoch zúžených neodbornými opevneniami, priečnymi objektami, prísypmi stavebného odpadu a zeme** (Čierny potok nad ihriskom pomiestne až po areál vleku, Kysuca za požiarou zbrojnicou). Vo všetkých uvedených úsekoch je potrebné realizovať úpravy tokov podľa podrobných projektov brehových úprav.

V celom území je obecné **dobrá protierozívna odolnosť** dna korýt vodných tokov (častý výskyt lavíc tvrdých ílovcov a pieskovcov na Kysuci aj prítokoch) .Tiež vegetačný doprovod, najmä stromová zeleň, je až na malé výnimky, primerane bohatý a dostatočne diferencovaný – výrazne dotvára a obohacuje zeleň obce.

Zlepšenie protipovodňovej ochrany intravilánu vyžaduje lokálne zásahy do nivelety toku (**v úsekoch vyšších priečných objektov na Kysuci a Čiernom potoku**) a dostatočne dimenzované most. profily, na Čiernom potoku aspoň v kontakte so zástavbou aj primeranú úpravu koryta s maximálnym ohľadom na doprovodnú zeleň

Okrem úprav brehov vodných tokov a zásahu do nivelety tokov je potrebné zabezpečiť tieto opatrenia na ochranu územia pred povodňami:

zabezpečiť akumuláciu schopnosť lesa (zamedziť holorubom)

kosenie trvalých trávnych porastov min . 2x ročne

čistenie potokov od odumretých drevín padnutých do toku, od odpadov, stavebnej suty a pod údržba tokov v stave, ktorý zabezpečuje prietoknosť na $Q_{50} - Q_{100}$

plochy s realizovanými melioráciami udržiavať v takom stave, aby vody boli bezpečne odvedené do recipientu.

SVP OZ povodie Váhu, Púchov má v pláne do roku 2010 ďalšie úpravy na tokoch Trojačka, Kysuca a pod. Tieto úpravy sú v súlade so zámerom zabezpečiť územie proti povodňovým vlnám a stabilizovať korytá potokov a riek pred poškodením.

Na toku Kysuca v km 61,82 je plánovaná retenčná nádrž na 300 tis. m³ vody, kde navrhujeme zriadiť dočasne stavebnú uzáveru. Hranice stavebnej uzávery sú vymedzené v grafickej časti.

2.10.4 NÁVRH RIEŠENIA CIVILNEJ OCHRANY

Na území obce Makov sa rieši ukrytie obyvateľstva podľa analýzy územia republiky z hľadiska možných mimoriadnych udalostí⁵⁾ a brannej pohotovosti štátu v územných obvodoch okresov. K ohrozeniu obyvateľstva obce môže dôjsť v mimoriadnych prípadoch od ŽSR a od cesty I/18. Ochranu obyvateľstva navrhujeme:

- v odolných úkrytoch v objektoch orgánov samosprávy, miestnej štátnej správy a iných štátnych organizácií pre 100 % počtu zamestnancov, ktorí budú v prípade vzniku mimoriadnej udalosti zabezpečovať riadenie alebo vykonávanie záchranných lokalizačných a likvidačných prác (budova obecného úradu – suterénna časť)
- v plynosných alebo jednoduchých úkrytoch v bytových domoch pre 100 % počtu obyvateľov bytového domu, (komisionálne určené časti bytových domov)
- v jednoduchých úkrytoch v objektoch individuálnej bytovej výstavby pre 100 % počtu obyvateľov.“(suterény rodinných domov usporiadané na ochranu)

Zákon č. 42/1998 Z.z. o civilnej ochrane obyvateľstva ako vyplýva zo zmien a doplnení vykonaných zákonom Národnej rady Slovenskej republiky zo 4. júla 1996 č. 222/1996 Z.z. a zákonom zo 7. apríla 1998 č. 117/1998 Z.z. v § 15 určuje pôsobnosť obce v procese ochrany obyvateľstva. Z uvedeného zákona vyplývajú nasledovné povinnosti pre obec, ktoré uvádzame pre názornosť:

1) Obec

- vypracúva plán ochrany obyvateľstva, oboznamuje sa s havarijnými plánmi podnikov a prevádzok na svojom území a informuje obyvateľstvo o postupe pri mimoriadnej udalosti,
- koordinuje plnenie úloh v súčinnosti s právnickými osobami, podnikateľmi a s ostatnými fyzickými osobami,
- riadi záchranné, lokalizačné a likvidačné práce, ak nepatria do pôsobnosti orgánov štátnej správy, právnických osôb alebo podnikateľov na území obce,
- uskladňuje, ošetruje a zabezpečuje výdaj materiálu civilnej ochrany jednotkám civilnej ochrany zriadeným obcou a prostriedkov individuálnej ochrany obyvateľstvu obce, pre ktoré tieto prostriedky nezabezpečujú právnické osoby alebo podnikatelia; prostriedkami individuálnej ochrany sa rozumejú prostriedky na ochranu dýchacích ciest a očí proti účinkom nebezpečných látok najmä počas vyhlásenia brannej pohotovosti štátu,
- podľa potreby určuje vhodné ochranné stavby použiteľné na verejné úkryty a zabezpečuje ich potrebné úpravy,
- vykonáva hlásnu službu na území obce a poskytuje nevyhnutnú a okamžitú pomoc v núdzi, najmä prístrešie, stravu alebo inú materiálnu pomoc ¹⁷⁾ obyvateľstvu obce a osobám nachádzajúcim sa na území obce,
- plánuje, vyhlasuje, riadi a zabezpečuje evakuáciu osôb a vytvára základné podmienky na poskytnutie núdzového ubytovania a stravovania postihnutých a evakuovaných osôb z iných obcí,
- vytvára jednotky civilnej ochrany z obyvateľstva obce podľa rozhodnutia 16a) okresného úradu a zabezpečuje ich akcieschopnosť ,
- zabezpečuje a vykonáva prípravu jednotiek civilnej ochrany obce a v spolupráci s verejnoprávnymi inštitúciami s humanitným poslaním ¹⁴⁾ zabezpečuje prípravu obyvateľstva na sebaochranu a vzájomnú pomoc,
- vyhlasuje a odvoláva mimoriadnu situáciu a ustanovuje režim života obyvateľstva na území obce v prípade vzniku mimoriadnej udalosti a neodkladne o tom informuje okresný úrad,
- vedie evidenciu evakuovaných osôb a zoznamy evakuovaných osôb podliehajúcich brannej povinnosti s uvedením evakuačného miesta odovzdáva príslušnej vojenskej správe,
- hospodári s pridelenými finančnými prostriedkami na civilnú ochranu, 18)
- vyžaduje náhradu skutočných výdavkov vynaložených na civilnú ochranu, ktoré sa financujú zo štátneho rozpočtu, z rozpočtu miestne príslušného okresného úradu.

2.) Obec je povinná uhrádzať z vlastných zdrojov výdavky spojené s uskladnením materiálu civilnej ochrany, s prípravou na civilnú ochranu a výdavky spojené s udržiavaním ochranných stavieb civilnej ochrany. Výdavky nezahŕňajú odmeny pre skladníka, lektora a výdavky na rekonštrukcie, prestavby ochranných stavieb, periodické revízie, obmeny technického zariadenia a odstraňovanie následkov ich poškodenia mimoriadnou udalosťou.

2.11 NÁVRH OCHRANY PRÍRODY A TVORBY KRAJINY, PRVKOV ÚSES A EKOSTABILIZAČNÝCH OPATRENÍ

2.11.1 LEGISLATÍVNA OCHRANA PRÍRODY V ÚZEMÍ – SÚČASNÝ STAV

Legislatívna ochrana prírody na území katastra sa riadi podľa zákona č. 543//2002 o ochrane prírody a krajiny. Na území Makova sa nachádzajú tieto chránené územia:

- chránená krajinná oblasť Kysuce časť Javorníky (vyhláška MK SSR 68 / 84 Zb.) - na území platí druhý stupeň ochrany
- prírodná rezervácia (PR) Hričovec, resp. národná prírodná rezervácia (NPR) Veľký Javorník - na území oboch platí piaty stupeň ochrany, na území ochranného pásma tretí stupeň ochrany, ak ochranné pásmo nebolo vyhlásené, je ním v zmysle zákona územie do vzdialenosti 100 m von od hranice - platí v ňom tretí stupeň ochrany
- prírodné pamiatky - brest u Papajov, skupina dubov na Trojačke a lipy v Čiernom.

Chránená krajinná oblasť Kysuce

Celé katastrálne územie spadá do Chránenej krajinej oblasti Kysuce, vyhlásenej vyhláškou MK SSR 68 / 1984 Zb. za účelom zabezpečenia účinnej komplexnej ochrany a zveľaďovania prírodných hodnôt Kysúc, zachovanie lazníckych sídiel so vzácnymi objektami ľudovej architektúry.

Národná prírodná rezervácia Veľký Javorník

Je najstaršou prírodnou rezerváciou na Kysuciach, bola vyhlásená v roku 1967 na výmere 13,95 ha. Dôvodom vyhlásenia sú zachovalé prirodzené jedľové bučiny s prímiesou smreka, ktoré majú pralesovitý vzhľad. Územie rezervácie predstavuje vzácny príklad zachovalých vrcholových lesných spoločenstiev, ktoré sú ojedinelé najmä v severnej časti republiky. Má veľký vedecký a kultúrny význam. Smerom k vrcholu Veľkého Javorníka prales prechádza do lúčnych enkláv zarastených čučoriedkou obyčajnou, kýchavicou Lobelovou, ľubovníkom škvrnitým, miestami sa vyskytuje aj chránená ľalia zlatohlavá a prilbica tuhá. Z obojživelníkov sa vyskytujú chránené druhy: mlok karpatský, skokan hnedý, salamandra škvrnitá, z cicavcov sa vyskytujú vzácné glaciálne relikty myšovka vrchovská a piskor vrchovský. Z triedy vtákov na území rezervácie žijú kolibiarik sykavý, krkavec čierny, tesár čierny, žlna sivá, kuvičok vrabčí a chránená a vzácna ľabtuška lúčna. Vzhľadom na značný antropický tlak Správa CHKO vypracovala osobitný režim ochrany tohto územia za účelom zachovania prírodných hodnôt. Rezervácia je vhodná pre vedecko - výskumné a náučno – osvetové ciele /odborné exkurzie/.

Prírodná rezervácia Hričovec

Bola vyhlásená v roku 1988 vyhláškou MK SSR č. 1160 / 1988-32 Zb. na výmere 21,12 ha. Predmetom ochrany sú prevažne jedľové bučiny v menšom zastúpení sa uplatňujú jedľové bučiny so smrekom. Chránené územie predstavuje ukážku zachovalých, prípadne aj antropicky ovplyvnených lesných spoločenstiev vrcholových polôh. Vhodne zapadá do doterajšej siete chránených území flyšového pásma Kysúc. Relatívne nižšiu bohatosť prírodných hodnôt zvyšuje jeden z prameňov Kysuce v chránenom území. Z rastlín sa vyskytujú pľuzgiernik krehký, tŕňovka dvojlistá, podbelica alpská, papraď samčia a pod. Zo vzácnějších druhov fauny sa vyskytujú jastrab veľký, d'ubník trojprstý, drozd trskotavý, ľabtuška hôrna, jariabok hôrny a v minulosti aj hlucháň obyčajný. Územie umožňuje vedecký výskum, najmä štúdium ďalšieho samovoľného formovania zachovalých prirodzených spoločenstiev a vývoj antropicky ovplyvnených spoločenstiev. V menšej miere je možné územie využívať aj pre kultúrno – výchovné ciele.

Chránené prírodné pamiatky

V oblasti Javorníkov a Beskýd, kde bola tradičná valašská kolonizácia sa uchovali staré zvyky, ktoré mali vzťah k ochrane a výsadbe stromov. V minulosti po výstavbe domu /drevenice/ sa k nej vysadili stromy, ktoré mali dom chrániť pred živelnými pohromami a zároveň boli akýmsi meradlom veku domu. Dodnes tieto stromy vytvárajú najhodnotnejšiu vysokú vegetáciu v krajinnom prostredí. Najväčšie stromy boli zaradené medzi chránené prírodné výtvory a to najmä brest u Papajov, skupina dubov na Trojačke a lipy v Čiernom. Unikátny exemplár je brest hrabolistý, ktorý sa vyznačuje neobvyklou mohutnosťou a vekom. Vyhlásený bol za chránenú prírodnú pamiatku uznesením rady ONV v Čadci č. 86 / 1973. Brest rastie v osade u Papajov v nadmorskej výške 720 m. Jeho vek sa odhaduje na 400 – 500 rokov, obvod kmeňa vo výške 130 cm a pri koreňoch cez 11 metrov. Výška je cca 30 m. V roku 1986 – 1987 bolo vykonané ošetrovanie stromu za účelom jeho stabilizácie a zlepšenia zdravotného stavu. Je mimoriadne vzácny, patrí medzi najväčšie bresty hrabolisté v strednej Európe. Je hodnotným estetickým prvkom v osade, vzácnym prírodným objektom a súčasťou nášho kultúrneho dedičstva.

2.11.2 OCHRANA PRÍRODY V ÚZEMÍ VYPLÝVAJÚCA Z ÚZEMNÉHO SYSTÉMU EKOLOGICKEJ STABILITY OKRESU ČADCA

V rámci CHKO Kysuce sa v katastrálnom území nachádzajú tieto genofondové lokality flóry a fauny, ktoré je potrebné rešpektovať a chrániť :

1. **f, z** Javornický hrebeň – horské náhradné spoločenstvá, genofond vzácnejších a ohrozených druhov, živočíchy voľnej krajiny, ornitocenózy
2. **f** Panská stráň – lúčne úhory, vstavačovité
3. **f, z** Trebulov, Kypusi – lúčne úhory, chudobné podhorské a vlhké lúky, ornitocenózy
4. **f, z** Lovasov – extenzívne využívaná kultúrna krajina, vstavačovité,
5. **z** Kršlisko – ornitocenózy, obojživelníky
- 6 **f, z** Jašovci – lúčne úhory kroviská, roztrúsené vstavačovité, obojživelníky, ornitocenózy
7. **z** Kopanice – obojživelníky - ropuchy
8. **z** Kysučné - sovy
9. **f, z** Nad Bobikmi – prameniská, mokrade, živočíchy slatín a slatinných lúk
10. **f** Holákov – chudobné podhorské a vlhké lúky
11. **z** Čerenka – ornitocenózy – dravce, sovy
15. **f** Trojačka – mokrad', vstavačovité druhy
16. **f** Pod stanicou – slatina s Vachtou trojlístou
17. **f** Bítalov – slatiny so vstavačovitými
18. **f** Hluchov – slatiny vstavačovité
34. **z** Kysuca – ohrozené živočíchy potočného a riečneho alúvia

Z hľadiska ekologickej kvality sú v katastrálnom území zaujímavé tieto významné segmenty krajiny:

- **Kypustov** - Mozaika maloplošných štruktúr na terasách so zastúpením pôvodných druhov drevín a krov, extenzívne využívané horské lúky a pasienky s pestrým druhovým zložením, pramenné výmoky.
- **Kršlisko – Nová dedina** - Extenzívne využívané podhorské lúky, mozaika maloplošných kultúr na terasách s prevahou lúčnych úhorov, medzná vegetácia, prameniská a mokrade so vstavačovitými.
- **Holákov** - Zalesnené strže potôčikov, prevažné zastúpenie smreka, okrajom lemové spoločenstvá, poloprirodzené trávnaté spoločenstvá, prejavy sukcesie pasienkov.
- **Pod Čerenkou** - Zalesnené strže potôčika s prevahou smreka, extenzívne horské lúky s pestrú skladbou pôvodných trávobylinných spoločenstiev a krovia
- **Šatiná** - Extenzívne využívané maloplošné kultúry na terasách s medznou vegetáciou, lúčne úhory, mozaika s lesnými porastami s prevahou smreka, okraj lesa lemové spoločenstvá.

2.11.3 NÁVRH OPATRENÍ NA OCHRANU PŘÍRODY A TVORBA KRAJINY V RÁTANE PRVKOV ÚSES

Územný priemet ochrany prírody a krajiny vyčleňuje v katastrálnom území obce Makov tieto funkčné priestory :

4. 1. NPR Veľký Javorník

Predstavuje vzácne , zachovalé vrcholové spoločenstvá jedľových bučín. Lesné porasty vytvára buk s prímiesou jedle bielej s hlboko zavetveným smrekom. Bylinný podrast charakterizujú druhy vysokého vzrastu ako paprade, starček Fuchsov, kyslička obyčajná, chlpaňa lesná, ostružina srstnatá a čučoriedka obyčajná. Na trávnatých prielukách kýchavica Lobelova, horec luskáčovitý, vstavač hlavatý, vo vrcholových partiách nevädza mäkká, prilbica tuhá, jastrabík pomarančový a ďalšie na území CHKO ojedinelé horské druhy. Nežiadúca je pastva dobytká na hrebeňových horských lúkach. Súčasne sa využíva ako národná prírodná rezervácia.

- Návrh opatrení: Možné je rozšírenie NPR o hrebeňové lúky medzi Veľkým a Malým Javorníkom vzhľadom na ich mimoriadnu botanickú hodnotu. Z hrebeňových partií vylúčiť pastvu dobytká a vylúčiť výstavbu rekreačných zariadení v tesnej blízkosti NPR a táborenie.

4.15 Kysučné

Priestor predstavuje hornatinový reliéf so značnými sklonmi, je tu pramenná oblasť prítokov Kysuce so zachovalými brehovými porastami. Zaberá komplex lesa so spoločenstvami jedľových bučín, bukových jedlín a bukových javorín v údoliach potokov. Záporné javy sa nevyskytujú.

- Návrh opatrení: Priestor môže slúžiť ako zázemie pre výstavbu objektov voľného CR /riešený v rámci Komplexného strediska CR Makov/, avšak zachovať prirodzený charakter územia, zabezpečiť urbanizačnú intaktnosť priestoru.

4. 16 Kýčera

Priestor zaberá hrebeňovú časť so svahmi spadajúcimi do dolín Rovnianky a Kolárovičky. Je tu pramenná oblasť prítokov oboch potokov. Komplex lesa je tvorený prevažne spoločenstvami jedľových bučín a bukových jedlín s výskytom typických bučín, bučín s jedľových bučín s dubom. Biologickú hodnotu reprezentujú najmä lúčne enklávy, prameniskové spoločenstvá a zachovalé vodné toky s brehovými porastami. V južnej časti sa nachádza osada Potoky. Ostatný priestor je neurbanizovaný. Nevyskytujú sa záporné javy. Vyhlásená je stavebná uzávera.

- Návrh opatrení: Poskytuje dobré reprodukčné a potravinové podmienky pre poľovnú zver. Nezasahovať do prirodzeného stavu územia.

4. 17 Petrovička

Je to hrebeňový priestor, výrazne členitý s mnohými dolinkami, v ktorých pramenia prítoky potokov Petrovička a Štiavnik. Pozdĺž potoka Petrovička sú zachovalé brehové porasty s jelšou sivou a aluviálne lúčky s prirodzenou druhovou skladbou. Mohutné lesné komplexy sú charakterizované rozmanitým zastúpením lesných spoločenstiev ako bukových jedlín v najvyšších častiach, bukových javorín, jedľových bučín, typických bučín, bučín a lipových bučín. Priestor pre svoju minimálnu narušenosť poskytuje existenčné podmienky najmä rôznym vtákom a cicavcom, súčasne tvorí prechodovú zónu pre veľké cicavce – rys a medveď. Vodné toky vzhľadom pre svoju zachovalosť plnia významnú úlohu z rybárskeho hľadiska. Priestor je bez záporných javov, stavebná uzávera.

- Návrh opatrení: Možnosť využitia osád na rekreačnú funkciu, možnosť dynamického cestovného ruchu so zriaďovaním odpočinkových priestorov.

4. 18. Čemerky

Priestor predstavuje komplex lesa vo vrcholovej časti Hričovca a Čemerky s ich prilahlými svahmi a dolinami. Je tu pramenná oblasť prítokov Kysuce, Štiavnika a Tisňavského potoka. Toky majú prirodzený charakter so zachovalou pobrežnou vegetáciou. Lúčne enklávy sú významné z hľadiska zachovania genofondu flóry a fauny, slúžia ako tokaniská tetra a hlucháňa. V oblasti Čemerky je výskyt ľalie zlatohlavej a ďalších vzácných druhov rastlín. Lesné spoločenstvá sú zastúpené najmä bukovými jedlinami a jedľovými bučninami, menej bukovými javorinami a jedľovými bučninami so smrekom. Priestor nie je urbanizovaný, bez negatívnych javov.

- Návrh opatrení: Zachovať tokaniská, nepovoliť výstavbu chat. Územie ponechať bez urbanizácie.

4. 2 Hričovce

Priestor zaberá vrcholovú časť Hričovca, lesný komplex predstavujú spoločenstvá jedľových bučín so smrekom a jedľových bučín. Ide o zachovalé pôvodné spoločenstvá pralesovitého charakteru nad prameňom rieky Kysuce. Pozoruhodná je vegetácia pramenísk. Priestor je bez záporných javov.

4. 27 U Bôbikov

Priestor zaberá vnútrohorské kotlinky s prilahlými svahmi rôznych expozícií s pramennou oblasťou pravostranných prítokov Kysuce. Predstavuje mozaikovitú striedanie lesných a poľnohospodárskych plôch. Lesné spoločenstvá predstavujú bukové jedliny a jedľové bučiny. Poľnohospodárska pôda je vo vyšších polohách využívaná ako TTP, v údolných častiach je rekultivovaná na ornú pôdu. Z biologického hľadiska sú tu hodnotné zvyšky svahových a aluviálnych lúk. Vodné toky majú väčšinou prirodzený charakter so zachovalými prevažne vŕbovými porastami. V údolných častiach sa vyskytujú kompaktnejšie sídla: Čierne – U Holákov, Papajovci, Buková a pod., osady: Beloňovia, Čierne, U Holákov s pôvodnou zástavbou. V časti Čierne je vybudovaný hospodársky dvor. Priestor je vhodný na dobudovanie základne CR Makov – Čierne, nakoľko sú tu výborné lyžiarske terény s vlekmí a možnosťou ubytovania na chate Čerenka. Verejné táborisko Makov – Kopanice je zanedbané. Nad osadou Papajovci sú erózne formy spôsobené priehonom dobytká, neupravené okolie hospodárskeho dvora, sieť elektrovodov nižšieho napätia.

- Návrh opatrení: Trvalo trávne porasty na svahoch s väčším sklonom je potrebné kosiť, alebo využívať usmernenou pastvou oviec alebo oplôtkovým hospodárstvom dobytká. Priestor je možné dobudovať, najmä základňu CR Čerenka, možnosť využitia pôvodného bytového fondu na chalupnícku rekreáciu, vylúčiť výstavbu nových chat, rekonštruovať verejné táborisko.

4. 41 Kasárne

Priestor leží na severných svahoch hlavného chrbta Javorníkov. Lesné spoločenstvá sú predstavované jedľovými bučninami a bukovými jedlinami. Poľnohospodársky pôdny fond je využívaný ako trvale trávne porasty. Na horské lúky sa viaže výskyt viacerých chránených, existenčne ohrozených a na území CHKO ojedinelých druhov rastlín / prilbica tuhá, prasatnica škvrnitá, sedmokvietok európsky a ďalšie/. Na horských lúkach medzi Javorníkom a Veľkým Javorníkom rastie nevädza horská a timotejla alpínska. Vo východnej časti priestoru je vybudovaný komplex zariadení CR s lyžiarskym vlekom – Kasárne, ktorý je už aj so slovenskej strany prístupný štátnou cestou III. triedy. Dominuje rekreačná činnosť, stacionárny a dynamický CR. Veľký počet individuálnych chat, odpady, výrub stromov.

- Návrh opatrení: V hrebeňovej časti zachovať len dynamický CR, v lokalite Kasárne zvýrazniť potrebu zariadení voľného CR na úkor individuálnej chatovej výstavby, lúky kosiť.

5. 5 Kmínek

Krajinársky hodnotný priestor so striedaním horských lúk a pasienkov s lesnými komplexami a rozptýleným osídlením. Pramení tu niekoľko ľavostranných prítokov Kysuce a pravostranných prítokov Kelčovského potoka. Reliéf je členitý. Z lesných spoločenstiev sa najviac uplatňujú jedľové bučiny so smrekom, jedľové bučiny a bukové jedliny. Západná časť priestoru je súčasťou Komplexného strediska CR Makov. Priestor je využívaný aj poľovnícky – chov srnčej zveri, z pernatej tu nachádza vhodné podmienky najmä jariabok hôrny. Vybudované krmné objekty. Priestor je určený na chalupnícku rekreáciu. Nevyskytujú sa tu žiadne negatívne javy.

- Návrh opatrení: Zachovať doterajší spôsob obhospodarovania lesného fondu, poľnohospodársky fond spásat' a kosiť. Urbanizáciu prispôbiť možnostiam technickej infraštruktúry.

5. 6 Bumbálka

Priestor zaberá záver doliny Kysuce a pramennou oblasťou jej ľavej vetvy. Prevažujú komplexy so spoločenstvom jedľových bučín a bukových jedlín, menej jedľových bučín so smrekom. Je tu rozptýlené osídlenie spadajúce k osade Trojačka. Popri ceste I. triedy sú enklávy lúk a pasienkov so zachovalou prirodzenou druhovou skladbou. Potoky sú sprevádzané zachovalou brehovou vegetáciou. Z hľadiska botanického je zaujímavý výskytom vstavačovitých, intenzívne poľovnícky využívaný. Priestor je súčasťou komplexného strediska CR Makov – základňa CR Bumbálka, kde sa nachádzajú lyžiarske vleky a niekoľko chat. V priestore Trojačka sa nachádza lom na pieskovec, dočasne zasutený, neupravený.

- Návrh opatrení: Vylúčiť rekultivácie, nezasahovať do vodného režimu, zachovať objekty ľudovej architektúry – využívať pre chalupnícku rekreáciu, možná dostavba základne CR, lom ponechať prirodzenému zasutiu a zarasteniu.

6.6 Dučkov vrch

Predstavuje komplex hospodárskeho lesa so spoločenstvami bukových jedlín a jedľových bučín. Priestor poskytuje vhodné reprodukčné podmienky pre zver, najmä srnčiu. V priemernom kvantitatívnom zastúpení tu žije jariabok hôrny. Priestor je bez negatívnych javov.

- Návrh opatrení: Dobudovať krmné zariadenia a zachovať v okrajových častiach lesa pásy krovín ako prechodnú zónu.

6. 7 Škradné

Ide o svahy medzi riekou Kysucou a funkčným priestorom č. 6. 6., na ktorých prebieha intenzívna poľnohospodárska výroba prevažne na ornej pôde po veľkoplošných rekultiváciách. Len miestami sú zachované prirodzené trávne porasty so zastúpením rozptýlenej zelene. V západnej časti priestoru sa nachádzajú zvyšky lesa prevažne so spoločenstvom bukových jedlín, menej bukových javorín a jedľových bučín so smrekom. Severne od osady Lubíci je lyžiarsky vleky. Priestor je prevažne využívaný ako orná pôda, pasienky a kosné lúky. Priestor plní aj funkciu obytnú a rekreačnú. Vykonané veľkoplošné rekultivácie miestami bez zachovania protieróznej vegetácie.

- Návrh opatrení: Veľkoplošné trvalé trávne porasty na plochách s väčšou svažitosťou využívať kosbou, alebo usmernenou pastvou v oplôtkovom hospodárstve. Doplň chýbajúcu vegetáciu v krajine.

6. 8 Vysoká nad Kysucou – časť Makov

Priestor v údolnej nive rieky Kysuce predstavuje takmer súvislú zastavanú líniu obcí Makov, Vysoká nad Kysucou a Turzovky s ojedinelým výskytom zachovalých objektov ľudovej architektúry. Priestor má funkciu obytnú a komunikačnú. Sprievodné sú negatívne prejavy ako znečisťovanie toku Kysuce divokými skládkami domového odpadu. Sú tu tri ložiská štrkopieskov v recentných naplaveninách rieky Kysuce.

- Návrh opatrení: Odstránenie nežiadúcich komunálnych skládok a vylúčenie zakladania nových.
- Pre zachovanie a podporu funkcie miestnej a regionálnej ekologickej stability krajiny zachovať systém hydrických biokoridorov a interakčných prvkov v sústredene zastavaných častiach obce (brehové porasty popri tokoch, prístupové a zasahovacie nezastavané pásy min. 3m (kde je to technicky možné), odstránenie skládok odpadov z brehových plôch, údržba brehov v dobrom technickom stave a v súlade s požiadavkami ochrany prírody
- V lokalite pri odbočke na miestnu časť Makov Kopanice ponechať min. biokoridor (nezastavaný pás územia) tak, aby boli sprístupnené protihľahlé lesné komplexy údolia rieky Kysuce
- lokalita Makov – Potok – v ústí doliny ponechať min. 1 biokoridor pre sprístupnenie protihľahlých častí údolia
- v lokalite Makov – Čierne – ústie doliny – zachovať nezastavané územie ako biokoridor priečne cez komunikáciu (v časti od kostola po ihrisko)

2.11.4 ZHODNOTENIE ÚZEMIA Z HĽADISKA “ÚZEMNÉHO SYSTÉMU EKOLOGICKEJ STABILITY”

Územie sídla spadá do okresu Čadca, pre ktorý bol v roku 1995 vypracovaný regionálny územný systém ekologickej stability (ďalej iba RÚSES) . Výsledky RÚSES-u sú premietnuté do grafickej časti mapy 1:25000. (výkres č.1 a výkrese č. 6)

Klasifikácia územia bola prevedená v piatich stupňom ekologickej stability:

- I. veľmi nízky
- II. nízky
- III. stredný
- IV. vysoký
- V. veľmi vysoký

I. stupeň ekologickej stability veľmi nízky

Plochy vyžadujúce maximálnu starostlivosť, dodatočnú energiu. Plochy so zreteľnými znakmi vodnej erózie, silne znečistené vodné toky. Plochy s vysokou koncentráciou aktivít a následné degradačné procesy, nepriepustné prostredie, nevyužiteľné územie. Plochy s nutnosťou sanačných a ozdravovacích opatrení.

II. stupeň ekologickej stability nízky

Plochy so spoločenstvami umelého pôvodu, miestnym podmienkam vzdialené spoločenstvá /bez výraznej starostlivosti/. Plochy vyžadujúce neustálu starostlivosť s dodatočnú energiu, spoločenstvá s malou autoregulačnou schopnosťou, citlivé monokultúry. Plochy s malou diverzitou spoločenstiev. Plochy s nepôvodnými monokultúrami a holinami bez porastu. Intenzívne využívané územia s vysokou koncentráciou obyvateľstva, bariérový účinok líniový a plošný, kritická hranica využitia, vysoký bariérový účinok. Plochy vyžadujúce zmeny vnútornej štruktúry.

III. stupeň ekologickej stability stredný

Plochy s poloprirodzenými a stabilnými synantropnými spoločenstvami. Plochy vyžadujúce starostlivosť, monokultúry, funkčne podmienené plochy s rôznym druhovým zložením, kultúrne plodiny a pod. Plochy s lesnými kultúrami s prevažne nepôvodnými druhmi, hospodárske les ohrozované imisiami, čiastočne zhoršený zdravotný stav drevín. Plochy s intenzívne využívanými lúkami a pasienkami, maloplošné mozaikovité pozemky s rozmanitými kultúrami. Optimálne využívané plochy v málo osídlených územiach. Plochy s nerovnomerným využitím územia, s intenzívnym tlakom a zvýšenou koncentráciou obyvateľstva, znížená priepustnosť prostredia. Optimum medzi využitím územia a ekologickou stabilitou

IV. stupeň ekologickej stability vysoký

Plochy s blízkopotencionálnymi spoločenstvami s vysokou diverzitou spoločenstiev, málo narušené prírodné spoločenstvá. Plochy s výskytom vzácných a chránených rastlín s potrebou údržby, extenzívne využívané horské lúky s vysokou rastlinnou diverzitou

a s pôvodnými trávno-bilinnými spoločenstvami. Plochy s hospodárskymi lesmi s prirodzeným druhovým zastúpením, vitálne, nepoškodené porasty s nevýraznou prímiesou nepôvodných druhov, mozaikovitá štruktúra s maloplošným zastúpením monokultúr, prípadne stabilné monokultúry na primeraných stanovištiach. Extenzívne využívané plochy v neosídlenom území a optimálne využívané plochy v málo osídlených územiach. Plochy s funkciou ochrany.

V. stupeň ekologickej stability veľmi vysoký

Plochy s prirodzenými, miestnymi druhmi na vhodných stanovištných podmienkach, **genofondové plochy** s výskytom vzácných autochtónnych druhov, endemity, typické pôvodné spoločenstvá. Plochy s lesnými spoločenstvami s prirodzeným drevinovým zložením, významné biotopy, mokrade, skalné spoločenstvá, prirodzené brehovité porasty, prirodzené alpínske spoločenstvá. Plochy s výskytom ohrozených, vzácných a chránených druhov. Územie bez využitia, alebo minimom aktivít. Plochy s primárnou funkciou ochrany genofondu. Informácia o ekologickej hodnote katastrálneho územia je znázornená na výkrese č. 2

V Makove sa nachádzajú plochy od II. po V. stupeň ekologickej stability. Podstatnú časť však tvoria plochy so IV. stupňom ekologickej stability. Pre podporenie ekologickej stability a zachovanie najvyšších prírodných hodnôt v území navrhujeme vyhlásiť časť lesného masívu medzi Trojačkou a Kopanicami za zónu ticha - minimalizovať návštevnosť, územie bez turistických a cykloturistických trás.

2.12 NÁVRH VEREJNÉHO DOPRAVNÉHO VYBAVENIA

2.12.1 DOPRAVA A DOPRAVNÉ ZARIADENIA

2.12.1.1 Súčasný stav

Riešené územie je v súčasnosti dopravne napojené na hlavný komunikačný skelet cestných trás Slovenska prostredníctvom cesty II/487 na cestu I/18, ktorá je cestným ťahom medzinárodného významu – dopravná väzba celoštátneho a európskeho významu.

Dopravný systém obsluhy vlastného územia obce Makov vychádza zo založenej siete obslužných komunikácií a rešpektovania jestvujúcej zástavby v území.

Katastrálnym územím obce Makov prechádza trať ŽSR Makov – Čadca a späť.

Cestná doprava

Nosný skelet pozemných komunikácií na území obce Makov v súčasnosti tvoria cesty I/18, II/487 a III/01888.

Cesta I/18 prechádza stredom intravilánu obce a pretína naprieč kataster obce. Trasa cesty I/18 je stabilizovaná a v zmysle STN je zaradená do funkčnej triedy B1 – zberná komunikácia v kategórii S11,5/80 (ÚPN VÚC Žilinského kraja) a je zaradená medzi doplnkové európske cesty (E442) hranica ČR/SR – Makov – Bytča – Žilina v európskom systéme ciest AGR prechádzajúcich územím Žilinského kraja. Cesta I/18 v lokalite Bumbálka pokračuje na Horní Bečvu a Bílu (ČR).

Z cesty I/18 sa v centre obce odpája cesta II/487 smerom na Čadcu. Cesta II/487 Makov – Čadca patrí medzi pretriedené komunikácie a mala by byť homogenizovaná na kategóriu S9,5/60-80 (ÚPN VÚC Žilinského kraja).

Cesta I/18 sa na hranici s Českou republikou v lokalite Valašského šenku napája na cestu II/487 do Veľkých Karlovíc (ČR), čím sa zabezpečuje medzištátna prepravu.

Jestvujúca cesta III/01888 končí v obci Makov, časť Kopanice, kde prechádza do lesnej cesty, pokračuje členitým pahorkovitým územím, pričom parametre smerového a výškového vedenia nezodpovedajú v plnom rozsahu požiadavkám platnej STN. Cesta je

vplyvom minimálnej údržby v zimnom období zjazdová len s použitím reťazí. Cesta III/01888 je v území stabilizovaná a v zmysle STN je zaradená do funkčnej triedy B2 a plní tak funkciu zbernej komunikácie, z ktorej sa vykonáva aj dopravná obsluha príľahlej zástavby. Cesta III/01888 je kategórie S7,5/50 v časti Makov – Kopanice – osada U Jaši.

Cesta v časti Kopanice – Kasárne – hranica SR/ČR bola v roku 2000 spevnená a upravená na šírku 4,5 m. Súčasné smerové a výškové vedenie trasy zodpovedá z väčšej časti lesnej spevnenej komunikácii (L4,5/30). Cesta však aj za súčasných podmienok spĺňa požiadavky na dopravu, pre ktorú je využívaná (dopravné zaťaženie nepravidelné, čisto rekreačného charakteru – využívaná lokalita hlavne v zimnom období vzhľadom na dobré lyžiarske podmienky). Na ceste sú zrealizované výhybne pre potreby obchádzania sa pri realizovaní zimnej údržby, resp. pri zväžaní dreva. Cesta sprístupňuje rekreačnú oblasť Kasárne, v ktorej sa nachádza viac ako 60 objektov – chát, využívaných predovšetkým v zimnom období. Predmetná cesta je v letnom období prejazdová v celej dĺžke, t.j. až na územie ČR. V zimnom období však záverečný úsek cesty križuje zjazdové dráhy 4 lyžiarskych vlekov a je neprejazdový. Doprava zo slovenskej strany je možná len po penzióne Javorník, zo strany českej po penzióne Kasárne (penzióny ležia po okrajoch lyžiarskych svahov). Na tento úsek cesty bola vypracovaná štúdia (Cesta III/01888 Makov (Kasárne) – štátna hranica SR/ČR, Žilinská univerzita – Stavebná fakulta – Katedra cestného staviteľstva, 04/2002), ktorej účelom bolo vyhládanie všeobecne prijateľného technického riešenia trasy komunikácie, ktorá by spĺňala podmienky možného zaradenia cesty III. triedy do cestnej siete SR a zároveň by bola v zhode s platnými predpismi. Stavebné riešenie spočíva v rozšírení existujúcej účelovej komunikácie šírky 4,5 m a v dobudovaní (nové výškové a smerové vedenie) koncového úseku po hranicu SR/ČR vedenú v husto zalesnenej oblasti popod existujúce rekreačné chaty ako náhradu za účelovú komunikáciu, neprejazdovú v zimnom období. Vzhľadom na charakter terénu a nutnosť rešpektovania pôvodnej trasy bolo riešenie uvažované pre návrhovú rýchlosť len 50 km/h s požadovanou minimálnou jazdnou rýchlosťou 30 km/h. Na počiatku trasy sa uvažuje s kategóriou S7,5/50 a pri konci trasy s kategóriou C6,5/50.

Na komunikačnú kostru sa napája sieť obslužných komunikácií, ktoré umožňujú priamu obsluhu všetkých objektov. Sieť obslužných komunikácií na území obce Makov je podľa pasportu miestnych komunikácií budovaná s povrchovou úpravou živičnou (spevnená) pre zaťaženie ľahké s šírkou komunikácie cca 4,5 m, s povrchovou úpravou štrkovou s šírkou komunikácie cca 3,0 m alebo vozovka je nespevnená o šírke cca 2,5 m. Dopravný systém obsluhy územia sa v maximálnej miere prispôboval vznikajúcej zástavbe v obci. Tak vznikol systém prístupových komunikácií k objektom, ktorých parametre a technický stav v mnohých prípadoch umožňujú zložitú dopravnú obsluhu hlavne v zimnom období.

Nespevnené komunikácie alebo komunikácie s povrchovou úpravou štrkovou sprístupňujú v prevažnej miere lokality označované ako „samoty“ (alebo lokality určené na rekreačné účely), nachádzajúce sa v svahovitom lesnom teréne. Uvedené komunikácie preto zaraďujeme medzi komunikácie lesné alebo poľné, pre ktoré je vzhľadom na intenzitu dopravy jestvujúci stav komunikácií postačujúci.

Železničná doprava

V území sídelného útvaru Makov končí železničná trať č. 128 s jednou priebežnou medzistaničnou koľajou a motorovou trakciou, ktorá premáva v smere Makov – Čadca a späť 22x. Po roku 2015 sa uvažuje s jej modernizáciou.

Doprava SAD

Autobusovú hromadnú prepravu cestujúcich zabezpečuje SAD, š.p. Žilina, OZ Čadca. Na území obce je 26 autobusových zastávok : Makov – Varechovský potok, Makov – proti železničnej stanici, Makov – Pošta, Makov – Šubici, Makov – Brko, Makov – Čierne – Lyžiarsky vlek, Makov – Čierne, Makov – Čierne – Holáky, Makov – Čierne – Lyžiarsky vlek, Makov – Brko, Makov – Šubici, Makov – Pošta, Makov – Krajčovič, Makov – chata Kysuca, Makov – Gašparík, Makov – Trojačka, Makov – Rázcestie u tabule, Makov – Trojačka – Vršok, Makov – chata Bumbálka, Makov – Trojačka, Makov – Gašparík, Makov – chata

Kysuca, Makov – Babiš, Makov – pri moste, Makov – Kopanice, Makov – Kopanice – Papaje. Na niektorých autobusových zastávkach sú umiestnené prístrešky pre cestujúcich.

Z obce Makov premáva prímestská autobusová doprava na smery Bardejov, Čadca, Michalovce, Prievidza, Spišská Nová Ves, Turzovka, Žilina a medzinárodná autobusová doprava na smery Brno, Olomouc, Ostrava, Praha (ČR).

Statická doprava

Odstavovanie vozidiel v individuálnej bytovej výstavbe je zabezpečené na vlastných pozemkoch.

Parkovanie vozidiel prebieha v rámci obslužných komunikácií a spevnených plôch pri zariadeniach občianskeho vybavenia.

Parkovacie možnosti v lokalite Kasárne – hranice SR/ČR sú závislé od rozsahu a výšky snehovej pokrývky. Jedná sa o tieto oblasti, v ktorých je možné parkovanie – množstvo parkujúcich vozidiel je zistený v čase prevádzaného dopravného prieskumu (01/2002) :

- parkovisko penziónu Javorník	25
- parkovisko penziónu Kasárne	30
- parkovanie pri prístupovej komunikácii zo strany Makova	25
- parkovanie pri prístupovej komunikácii zo strany ČR – územie SR	17
- parkovanie pri prístupovej komunikácii zo strany ČR – územie ČR.	25

Odhadovaná kapacita parkovísk a státí popri vozovke v lokalite Kasárne – hranica SR/ČR je cca 70 vozidiel zo strany Makova a 80 vozidiel zo strany ČR. Ďalšie možnosti parkovania motorových vozidiel sú pri hoteloch Fran a Haferka a tiež pri rekreačných objektoch rozmiestnených v lokalite, ktoré sú v zimnom období neprístupné vzhľadom na výšku snehovej pokrývky.

Potrebné nápočty a situovanie odstavných a parkovacích stojísk pre objekty bývania a vybavenosti budú riešiť územné plány zón, resp. projektové dokumentácie pre konkrétne objekty. Nápočty je potrebné v zmysle STN 73 6110 pre výhľadový stupeň automobilizácie 1:3,5.

Cyklistická doprava

Cyklistická doprava využíva jestvujúce komunikácie. Makov Je zaradený do siete kysuckej cyklomagistrály. V katastri sú evidované dve cyklotrasy. **Cyklotrasa č.12** – tzv. Na Bumbálku vedie z Ústredia časťou Potok, okolo kaplnky v sedle Nad Bitalovcami až na Bumbálku. Meria 9 km a prevýšenie je 450 m. **Cyklotrasa č. 4** - tzv Makovská vedie z Nižného Kelčova cez ústredie Makova, Kopanice do sídla Lemešná a ďalej cez lokalitu Kasárne až do Veľkých Karlovíc (Česká republika). Trasa meria 14 km a prevýšenie je 400m.

Pešia doprava

O doprave pešej ako samostatnom druhu dopravy sa v súčasnosti hovoriť nemôže. Chodec je vo väčšine prípadov vedený v rámci obslužných komunikácií. Chodníky na území obce sú z časti vybudované popri ceste I/18.

Priestorovým vedením chodníkov v území sídelného útvaru sa budú zaoberať územné plány zón, v zmysle schváleného ÚPN SÚ Makov. V stiesnených šírkových pomeroch pre pohyb chodcov je možné využívať málo zaťažené obslužné komunikácie (tj. skľudnené komunikácie – STN 73 6110).

Dopravné zariadenia

Na ceste I/18 sa nachádza pri osade Janovcovcov po pravej strane cesty v smere na hranicu SR/ČR čerpacia stanica pohonných hmôt. ČSPH zabezpečuje príjem, skladovanie a predaj motorovej nafty a benzínu (4 samoobslužné stojany na benzín a 1 samoobslužný stojan na naftu). Prevádzkovateľom ČSPH je firma Slovnaft.

Vzhľadom na to, že obec Makov je hraničnou obcou a leží pri hranici s Českou republikou, na ceste I/18 sa nachádzajú 2 colné hraničné priechody (CHP). Jeden CHP je v lokalite Trojačka a druhý CHP je v lokalite Bumbálka.

V zmysle medzinárodných záväzkov sa Slovenská republika zaviazala, že v obci Makov vybuduje colný hraničný priechod na hranici s ČR. Následne po rokovaniach bol projatý kompromis, že v lokalite Trojačka sa vybuduje nákladný terminál CHP Makov (toho času vo výstavbe a v čiastočnej prevádzke) a v lokalite Valašský šenk osobná colnica.

Hlukové pomery

Na ceste I/18 v mieste hraničného priechodu Makov – Horní Bečva, Velké Karlovice boli hodnotené imisie hluku vo vonkajšom priestore na zabezpečenie priaznivej hlukovej situácie v okolí chránených miestností obytných budov. Analýzou hlukových pomerov bolo zistené, že výstavba objektu hraničného priechodu nezhorší v sledovanom priestore akustické parametre, ale následne porovnaním s najvyššie prípustnými hodnotami ekvivaletnej hladiny hluku bolo zistené prekročenie pre dennú a nočnú dobu, preto boli navrhnuté hlukové clony.

V súvislosti s rekonštrukciou cesty III/01888 Makov (Kasárne) – štátna hranica SR/ČR boli posúdené hlukové pomery a preukázalo sa, že nie sú potrebné protihlukové opatrenia. Pozdĺž existujúcej trasy cesty III/01888 nebolo pre rok 2020 prognózované nadmerné pôsobenie hlukových imisii.

2.12.1.2 Návrh

Cestná doprava

Dopravnú obsluhu navrhovanej zástavby v časti „Kubačkovka“ a „U Šipuly“ navrhujeme riešiť sieťou obslužných komunikácií (prípadne skľudnených), ktoré sa napájajú na jestvujúcu komunikačnú kostru (I/18, II/487) obce Makov.

Obslužné komunikácie funkčnej triedy C3, ktoré budú umožňovať priamu obsluhu všetkých objektov, uvažujeme dvojpruhové obojsmerné, šírky 6 m, s povrchovou úpravou živičnou.

V návrhu uvažujeme s prepojením častí (účelové komunikácie), resp. usadlostí obce Makov, pričom využívame jestvujúce trasy lesných ciest kategórie 1L (celoročná prevádzka, spevnený povrch), 2L (sezónna prevádzka, prevádzkové spevnenie povrchu) a Z (zvážnica, prevádzka len v priaznivých podmienkach pomocou traktorov alebo špeciálnymi prostriedkami). Nespevnené časti lesných ciest a lesné cesty v zlom technickom stave navrhujeme spevniť prelievaným makadamom v šírke 4,0 m s príslušnými podkladnými vrstvami. Dôvodom spevnenia komunikácií vyznačených v grafickej časti je vytvorenie vhodných technických parametrov pre jazdu na konskom záprahu, v zime na saniach. Okrem toho sa zlepší dostupnosť niektorých osád, čo pomôže k ich rozvoju. Spevnením komunikácií sa zabráni k poškodzovaniu lesnej pôdy, devastácii krytu v čase nepriazne počasia – dažďové obdobie a pod.

Dopravnú obsluhu lokality Kasárne v zimnom období budú pre pasantov zabezpečovať len prostriedky kyvadlovej dopravy, zásobovacie vozidlá, vozidlá horskej služby, sanitky, požiarnici. Prístup všetkých vozidiel pasantov by končil na záchytnom parkovisku v lokalite Kopanice. K ubytovacím zariadeniam v lokalite Kasárne by mali prístup len vozidlá ubytovaných návštevníkov.

Riešenie cesty Kopanice – Kasárne (Variant č. 1 z konceptu):

Cestu v časti Kopanice – Kasárne – hranica SR/ČR navrhujeme realizovať do všeobecne prijateľného technického stavu, ktorý by spĺňal podmienky možného zaradenia cesty v kategórii III. triedy do cestnej siete SR.

Hromadná doprava

V zimnej sezóne sa uvažuje so zabezpečením prístupu návštevníkov lyžiarskeho strediska na Kasárňach prostriedkami miestnej kyvadlovej dopravy z lokality Kopanice.

Statická doprava

Pri riešení statickej dopravy v rekreačnej oblasti Kasárne sa uvažuje, že danú lokalitu navštíví v zimnom období počas lyžiarskej sezóny 1400 návštevníkov/deň (maximálna uvažovaná návštevnosť), z toho 800 návštevníkov bude ubytovaných v ubytovacom zariadení priamo v lokalite Kasárne, kde budú i parkovacie plochy navrhnuté pre tento počet návštevníkov a 900 návštevníkov bude privezených prostriedkami miestnej kyvadlovej dopravy do danej lokality. Z počtu 1100 návštevníkov bude 200 ubytovaných v ubytovacom zariadení v časti Kasárne, kde budú parkovacie plochy navrhnuté pre tento počet návštevníkov a 900 bude pasantov, pre ktorých bude navrhnuté záchytné parkovisko v lokalite Kopanice. Na parkoviskách je potrebné zabezpečiť parkovacie kapacity i pre prostriedky kyvadlovej dopravy.

Pri riešení statickej dopravy v rekreačnej oblasti Čierne sa uvažuje, že danú lokalitu navštíví v zimnom období lyžiarskej sezóny 1000 návštevníkov/deň (maximálna uvažovaná návštevnosť), z toho 200 návštevníkov bude ubytovaných v ubytovacom zariadení, kde budú i parkovacie plochy navrhnuté pre tento počet návštevníkov a pre 800 pasantov treba vybudovať parkovisko. V tomto prípade uvažujeme, že je možné využiť pre parkovanie pasantov v Čiernom, parkovacie státi na parkovisku v Pančave v počte cca 20.

Počet parkovacích státí bol dimenzovaný v zmysle 736110 (august 2004 – revízia), kde sa zohľadňovala funkcia v riešenom území (rekreácia, ubytovanie), vplyv stupňa automobilizácie, vplyv veľkosti riešeného územia, vplyv veľkosti riešeného územia, vplyv dĺžky prepravnej práce a použil sa nasledovný vzorec :

$$N = O_o \times k_a + P_o \times k_a \times k_v \times k_p \times k_d$$

N – celkový počet státí

$O_o = 0$ – odstavné státi

P_o – parkovacie státi (rekreácia: 1 státi/4 návštevníkov, ubytovanie: 1 státi/2 lôžka)

$k_a = 1,0$ – stupeň automobilizácie 1 : 2,5 (výhľadový) - súčiniteľ vplyvu automobilizácie

$k_v = 0,3$ – do 20 000 obyvateľov – súčiniteľ vplyvu veľkosti sídelného útvaru

$k_p = 1,0$ – nadmestský význam – súčiniteľ vplyvu polohy riešeného územia

$k_d = 1,0$ – 35 : 65 – súčiniteľ vplyvu dĺžky dopravnej práce

Pre jednotlivé lokality z ohľadom na počty lôžok a pasantov nám vyšli nasledovné počty státí bez použitia znižujúcich koeficientov. Navrhované počty stání sú maximálne pre voľný cestovný ruch.

rekreačný priestor	ubytovanie a návštevnosť	POČET PARKOVACÍCH STÁTÍ PRE $k_a = 1,0$ - VÝHĽAD	POČET PARKOVACÍCH STÁTÍ – NÁVRH
1	2	3	4
SRT Kasárne	/ 800 lôžok	120	130
	spolu	120+3bus	120+3bus
UZ Kopanice	200 lôžok	30	60
	700 návštevníkov	53	60
	spolu	83+7bus	90+7bus
SRTS Makov	500 lôžok	75	75
	500 pasantov+tranzit	37	40
	spolu	112+3bus	115+3bus
SRT Čierne	800 pasantov	60	60
	200 lôžok	30	30
	spolu	90+2bus	90+2bus
SRT Bumbalka	200 lôžok	30	30
	400 pasantov	30	30
	spolu	60+2bus	60+2bus
Celá aglomerácia RÚ	spolu	465+14 bus	475+14bus

Parkovacie stánie boli upravené na základe STN 736110 (august 2004 – revízia)

Pre kyvadlovú dopravu navrhujeme v polohe parkoviska v Kopaniciach miesto pre odstavenie cca 7 autobusov. V lokalite Kasárne miesto pre 3 autobusy.

Potrebné nápočty a situovanie odstavných a parkovacích stojísk pre objekty bývania a vybavenosti v centre obce Makov budú riešiť územné plány zón, resp. projektové dokumentácie pre konkrétne objekty. Nápočty je potrebné v zmysle STN 73 6110 pre výhľadový stupeň automobilizácie 1:3,5.

Pre pristávanie leteckej zdravotnej a záchrannej služby navrhujeme realizovať spevnenú plochu pre vrtuľník. V SRT Kasárne dve také plochy, v SRT Čierne a SRT Bumbalka jednu vodorovnú plochu.

Cyklistická doprava

Nové trasy cyklistickej dopravy v Makove viazať na nadradený systém siete kysuckej cyklomagistrály na **cyklotrasu č.12** – Na Bumbálku a **cyklotrasu. 4** – Makovská. Všetky osady v obci navrhujeme prepojiť systémom značených cyklotrás vedených po súčasnej sieti nespevnených poľných a lesných ciest. V polohe Kopaníc pri záchytnom parkovisku navrhujeme umiestniť priestor pre odpočinok cyklistov s informačnou tabuľou, sedením pod prístreškom, odpadovými košmi. Podobné záchytné odpočinkové body navrhujeme zriadiť vo všetkých SRT a v zastavanej časti Makova pri chate Makov. Pre určenie trasovania a náročnosti nových cyklotrás a výstavbu odpočinkových miest, osadenie smerových a informačných tabúľ je potrebné vypracovať projektovú dokumentáciu pre celú aglomeráciu.

Pešia doprava

Priestorovým vedením chodníkov v území obce sa budú zaoberať územné plány zón, v zmysle schváleného ÚPN O Makov. V stiesnených šírkových pomeroch pre pohyb chodcov je možné využívať málo zaťažené obslužné komunikácie (tj. skľudnené komunikácie – STN 73 6110).

Turistické trasy a lyžiarske bežecké trate budú aj naďalej využívané v súčasných koridoroch. Nové trasy je potrebné pred vytvorením prekonzultovať so správcom CHKO.

Dopravné zariadenia

ČSPH na ceste I/18 pri osade Janovcovcov navrhujeme ponechať pre doplnenie sortimentu poskytovaných služieb pre motoristov.

Existujúce 2 colné hraničné priechody (CHP). Jeden v lokalite Trojačka a druhý CHP v lokalite Bumbálka sú navrhnuté po vstupe do EU pre využitie na rozvoj priemyselného parku. Do doby rozhodnutia ako naložiť s colnými priechodmi (budovy, spevnené plochy) je potrebné objekty využívať v súlade s ich projektovanou funkciou.

Hlukové pomery

Pozdĺž cesty I/18 v centre obce Makov sú prekračované prípustné hodnoty ekvivalentnej hladiny hluku pre dennú a nočnú dobu. Na objektoch je možné zlepšiť hlukové pomery realizáciou protihlukových opatrení napr.: výmenou okien, realizáciou zvukoizolačných obkladov, výsadbou vzrastlej zelene, znížením jazdnej rýchlosti v danom úseku cesty I/18. Navrhujeme realizovať priebežný monitoring hluku s cieľom dokumentovať súčasný stav a priebeh hlučnosti na území počas dňa. Tento monitoring by mal byť podkladom pre vypracovanie projektu protihlukových opatrení.

Ochranné pásmo

Podľa vyhlášky FMV číslo 35/1984 Zb. §15 pre úsek komunikácii mimo zastavané územia platia nasledovné ochranné pásma :

- cesta I. triedy	50 m
- cesta II. triedy	25 m
- cesta III. triedy	20 m

Ochranné pásmo od železničnej trati podľa vyhlášky číslo 52/1964 Zb. Zákon o dráhach, zmenou vyhlášky číslo 122/1974 Zb. prináleží 60 m od osi koľaje.

2.13 NÁVRH VEREJNÉHO TECHNICKÉHO VYBAVENIA

2.13.1 ZÁSOBOVANIE VODOU

2.13.1.1 Úvod

Obec sa nachádza v závere údolia rieky Kysuce: To samo hovorí o predpoklade a existencii množstva pretekajúcich malých, aj nepravidelných tokov v lokalite. Osídlenie samotné sa vyvíjalo – aj oddelene v lokalitách - so zdrojmi podzemnej / pitnej vody. Zvyšovaním nárokov na vybavenosť bývania a reálnym vznikom väčšieho množstva odpadových vôd, vznikala potreba zásobovania niektorých lokalít z väčších zdrojov. Ako prvá lokalita s potrebou dodávky pitnej vody vyvstal areál základnej školy, ku ktorému sa postupne pridávali objekty občianskej vybavenosti v centre obce. Táto potreba bola riešená budovaním odberného objektu z recipientu – Kysuca. Následná úprava vody bola navrhnutá filtráciou cez štrkové vrstvy pôdy. Upravené vody boli čerpané do neďalekého vodojemu „Nekoranský potok“ v relatívnej blízkosti školy. Obdobne bol nárast potrieb vody riešený v niektorých lokalitách obce – napr. „Čierne“, „Jandale“, kde boli zväčša občianskou aktivitou zachytávané pramene (Čierne), resp. vybudovaný odberný objekt a vodojem s rozvodným systémom pre skupinu cca 100 domov. Tento lokálny systém je doteraz funkčný, vzhľadom na chuťové parametre vody želateľný.

Za prelomový medzník možno spomenúť rok 1993, keď bol vybudovaný odberný objekt s úpravňou vody v lokalite Kopanice - „Pápajovský potok“ a vodovodný privádzač fakticky do centra obce. Pod miestom odberu je vybudovaný vodojem s akumuláciou 150 m³ a prislúchajúca úpravňa vody. Voda z tohto zariadenia je vyvádzaná privádzačom PVC DN 100 do centra obce. V lokalite „Chata Makov“ je vybudovaná šachta s osadeným redukčným ventilom, ktorá zásobuje príľahlú / podstatnú časť obce s dodávkou pre priame použitie. Časť vody v pôvodnom tlaku je distribuovaná ďalej a v súčasnosti napája pôvodný vodojem pre školu a príľahlú časť obce. Podiel vody je postupovaný pre vedľajšiu obec – Vysokú nad Kysucou, cez vybudovanú vodomernú šachtu.

V lokalite Potok sleduje SVS (predtým SEVaK, podnikové riaditeľstvo) Žilina vodný zdroj, ktorý teraz nie je využívaný.

2.13.1.2 Popis súčasného stavu

Rozhodujúce vodárenské objekty podľa výkres.časti:

N.č.	Názov objektu	nadm. výška [m n.m.]	techn. údaj	poznámky, vysvetlivky
1	odber povrchovej vody - „Pápajovský potok“	cca. 755	max. 5,0.l.s ⁻¹	⇒ výdatnosť recipientu: 4,5 – 190 l.s ⁻¹ ⇒ Q _{d,max} = 350 m ³ .d ⁻¹
2	vodovod. potrubie: VZ „Pápajovský potok“ – úpravňa „Pápajovský potok“	cca. 755 - 725	PVC D 110	prírodné gravitačné potrubie
3	vodojem „Pápajovský potok“	dno: 723,70 max.hladina: 727,00	150 m ³	Q _{d,max} = 350 m ³ .d ⁻¹

4	Úpravňa vody „Pápajovský potok“	cca. 724	3,0 – 5,0 l.s ⁻¹	úprava vody pre vodný zdroj (VZ) „Pápajovský potok“
5	vodovod. potrubie: úpravňa „Pápajovský potok“ – VDJ „Nekoranský potok“	cca. 725 – 590 – 663,70	PVC D 110, LT DN 80	⇒ IV. tlakové pásmo ⇒ tlak. pomery 0 – 1,3 Mpa
6	redukčná šachta – „Dybalovci“	cca. 635	redukcia tlaku 0.9 => 0,5 MPa	služi pre vodovod pre zásobovanie časti „Dybalovci“
7	redukčná šachta – „Chata Makov“	cca. 615	redukcia tlaku 1,1 - > 0,25 MPa	⇒ redukuje tlak pre II. tlakové pásmo ⇒ súčasne má obtok – IV. tlak. Pásmo
8	vodovod. potrubie: „Chata Makov“ – časť „Nekoranský Potok“	cca. 610 – 590 – 605	PVC D 110 resp. LT DN 100	⇒ II. tlakové pásmo ⇒ tlak. pomery 0,25 – 0,45 Mpa
9	vodojem „Nekoranský potok“	max.hladina:663,70	150 m ³	V minulosti slúžil na akumuláciu vody pre starý vodovod v centrál. časti obce
10	vodovod. potrubie: VDJ „Nekoranský potok“ – centrálna časť obce Makov – napojenie pre Vysokú nad Kysucou - 560 (napoj pre Vysokú) - 610 (časť Potok) - 600 (časť Obracanovci) - 610 (časť Čierne)	663,70 - 560 (napoj pre Vysokú) - 610 (časť Potok) - 600 (časť Obracanovci) - 610 (časť Čierne)	PVC D 110, D 90, D 63 resp. LT	⇒ I. tlakové pásmo ⇒ za redukč.šachtou – tlak. pomery 0,25 – 0,4 MPa
11	Úpravňa vody „Nekoranský potok“	cca. 610		úprava vody pre I. tlakové pásmo
12	redukčná šachta „Nekoranský potok“	cca. 615	redukcia tlaku 0,5 => 0,25 MPa	redukuje tlak pre I. tlakové pásmo z vodojemu „Nekoranský potok“
13	vodomerná šachta	cca. 560		v nej je umiestnený vodomer pre meranie odberu pre obec Vysoká nad Kysucou
14	VZ „Jandale“	cca. 650		+ čerpacia stanica
15	vodojem „Jandale“	max.hladina: 663,00	4 x cca. 4 m ³	služi pre akumuláciu vody pre potrebu miestnej časti Jandale
16	vodovod. potrubie: VDJ „Jandale“ – miestna časť „Jandale“	663,00 – 610	PVC D 110	⇒ III. tlakové pásmo ⇒ slúži pre zásobovanie miestnej časti „Jandale“ ⇒ voda z VZ nie je hygienicky upravovaná ⇒ tlak. pomery 0 – 0,5 MPa
17	odber povrchovej vody „Potok“ – rezervný	cca. 650		údaje o výdatnosti a rozbore zdroja má k dispozícii SEVaK PR Žilina
18	VZ „Čierne“	cca. 660		
19	vodojem „Čierne“	cca.650		
20	vodovod. potrubie: VDJ „Čierne“ – miestna časť „Čierne“	cca. 650 – 610	rPE DN 80	⇒ V. tlakové pásmo ⇒ slúži pre zásobovanie miestnej časti „Čierne“ ⇒ voda z VZ nie je hygienicky upravovaná ⇒ tlak. pomery 0 – 0,5 MPa
21	armatúrna šachta s uzáverom	cca. 610	Š 80 - uzavreté	predeľuje I. a VI. tlakové pásmo
22	VDJ – časť Trojačka	max.hladina:663,00	100 m ³	Toho času slúži na zásobovanie miestnej časti Trojačka - v budúcnosti napojiť na obecný vodovodný systém

Samotný vodovodný systém je vzhľadom na značnú členitosť terénu rozdelený do niekoľkých tlakových pásiem takto:

- I. tlakové pásmo: dolná časť obce (+ časti Potok, Obracanovci), zásobovaná z vodojemu – „Nekoranský potok“ (150 m³). Prívod do vodojemu je gravitačný z VZ „Pápajovský potok“. Z vodojemu je voda upravovaná pre tlak. pásmo v úpravni vody „Nekoranský potok“ a pre spotrebisko sú tlakové pomery upravované v príľahlej šachte

- s redukčným ventilom. Možnosť obtoku vodojemu cez redukčný ventil osadený v šachte na prívode k vodojemu.
- II. tlakové pásmo – z prepúšťania redukčného ventilu v lokalite „Chata Makov“, stabilita tlaku na hodnote cca 0,25 MPa, t.j. na hladine cca 635 m n.m. Oblasť zásobovaná z tlak. pásma končí pri úprave vody „Nekoranský potok“.
 - III. tlakové pásmo: samostatný subsystém z vodojemu „Jandale“, tlak stabilizovaný na maximálnej hladine vodojemu cca 663 m n.m.
 - IV. tlakové pásmo – výstup z vodojemu „Pápajovský potok“, so stabilizáciou hladiny VDJ na max. 727 m n. m. z tohto tlakového pásma sú realizované priame odbery, aj cez vedľajšie vodovodné rády. Niektoré majú prerušenie tlaku cez redukčné ventily.
 - V. tlakové pásmo – z prepúšťania redukčného ventilu v lokalite „Dybalovci“. Redukcia tlaku 0,9 -> 0,5 MPa
 - VI. tlakové pásmo – výstup z vodojemu „Čierne“, so stabilizáciou hladiny VDJ na cca. 650 m n. m.

Vodovod – II. a IV. Tlakové pásmo, čiastočne I. a III. sú vybudované z potrubia PVC pre vodovodné rády, sú tam sporadicky vysadené požiarne hydranty. Časti úsekov budované ako malé zdroje / sústavy občianskych spolkov sú z rozvetveného polyetylénu, dimenzia do DN 50.

2.13.1.3 Bilancia potreby vody pre obec:

Súčasný stav:

Bilancia potreby vody pre obyvateľstvo:

Počet obyvateľov: 1932

Počet bytov - celkom: 574

- neobývaných: 245

Počet obyvateľov zásobovaných vodou z verejného vodovodu: 1473 (1998)

Spotreba pitnej vody - celkom: 91 000 m³.rok⁻¹(1998)

- pre domácnosti: 71 000 m³.rok⁻¹(1998)

Návrh (2015):

Počet obyvateľov – celkom: 1950

z toho v základných sídelných jednotkách:

- Čierne: 348
- Kopanice: 276
- Makov: 1065
- Potok: 156
- Trojačka: 105

Počet bytov – trvalo obývaných (2015) / trvalo obývaných (2001) / neobývaných(2001):

- **650**/ 574 / 245

z toho v základných sídelných jednotkách:

- Čierne: 104
- Kopanice: 100
- Makov: 354
- Potok: 52
- Trojačka: 40

ÚPN rieši posúdenie daného záujmové územia s príslušnou občianskou a technickou vybavenosťou z obecného vodovodu.

Potreba vody je vypočítaná podľa Úpravy MP SR č.477/99-810 z 29.2.2000.

Obyvateľstvo:

- Lokalita „Čierne“ ($k_d=1,6$; $k_h=1,8$)

$$Q_d = 348 \text{ os.} \times 150 \text{ l.os}^{-1} \cdot \text{deň}^{-1} = 52\,200 \text{ l.deň}^{-1} = 0,60 \text{ l.s}^{-1}$$

$$Q_{d,\max} = Q_d \times k_d = 83\,520 \text{ l.deň}^{-1} \Rightarrow 0,97 \text{ l.s}^{-1}$$

$$Q_{h,\max} = (Q_{d,\max}/24) \times k_h = 6264 \text{ l.h}^{-1} \Rightarrow 1,74 \text{ l.s}^{-1}$$

- Lokalita „Kopanice“ ($k_d=1,6$; $k_h=1,8$)

$$Q_d = 276 \text{ os.} \times 150 \text{ l.os}^{-1} \cdot \text{deň}^{-1} = 41\,400 \text{ l.deň}^{-1} = 0,48 \text{ l.s}^{-1}$$

$$Q_{d,\max} = Q_d \times k_d = 66\,240 \text{ l.deň}^{-1} \Rightarrow 0,77 \text{ l.s}^{-1}$$

$$Q_{h,\max} = (Q_{d,\max}/24) \times k_h = 4968 \text{ l.h}^{-1} \Rightarrow 1,38 \text{ l.s}^{-1}$$

- Lokalita „Makov“ ($k_d=1,6$; $k_h=1,8$)

$$Q_d = 1065 \text{ os.} \times 150 \text{ l.os}^{-1} \cdot \text{deň}^{-1} = 159\,750 \text{ l.deň}^{-1} = 1,85 \text{ l.s}^{-1}$$

$$Q_{d,\max} = Q_d \times k_d = 255\,600 \text{ l.deň}^{-1} \Rightarrow 2,96 \text{ l.s}^{-1}$$

$$Q_{h,\max} = (Q_{d,\max}/24) \times k_h = 19170 \text{ l.h}^{-1} \Rightarrow 5,33 \text{ l.s}^{-1}$$

- Lokalita „Potok“ ($k_d=1,6$; $k_h=1,8$)

$$Q_d = 156 \text{ os.} \times 150 \text{ l.os}^{-1} \cdot \text{deň}^{-1} = 23\,400 \text{ l.deň}^{-1} = 0,27 \text{ l.s}^{-1}$$

$$Q_{d,\max} = Q_d \times k_d = 37\,440 \text{ l.deň}^{-1} \Rightarrow 0,43 \text{ l.s}^{-1}$$

$$Q_{h,\max} = (Q_{d,\max}/24) \times k_h = 2810 \text{ l.h}^{-1} \Rightarrow 0,78 \text{ l.s}^{-1}$$

- Lokalita „Trojačka“ ($k_d=1,6$; $k_h=1,8$)

$$Q_d = 105 \text{ os.} \times 150 \text{ l.os}^{-1} \cdot \text{deň}^{-1} = 15\,750 \text{ l.deň}^{-1} = 0,18 \text{ l.s}^{-1}$$

$$Q_{d,\max} = Q_d \times k_d = 25\,200 \text{ l.deň}^{-1} \Rightarrow 0,29 \text{ l.s}^{-1}$$

$$Q_{h,\max} = (Q_{d,\max}/24) \times k_h = 1890 \text{ l.h}^{-1} \Rightarrow 0,53 \text{ l.s}^{-1}$$

- Celková potreba vody pre obyvateľstvo (stupeň zásobovania $R=0,7$) *

$$Q_d = \sum Q_d \cdot R = 204\,750 \text{ l.deň}^{-1} = 2,36 \text{ l.s}^{-1}$$

$$Q_{d,\max} = \sum ((Q_d \times k_d) \cdot R) = 327\,600 \text{ l.deň}^{-1} \Rightarrow 3,79 \text{ l.s}^{-1}$$

$$Q_{h,\max} = \sum (((Q_{d,\max}/24) \times k_h) \cdot R) = 24\,570 \text{ l.h}^{-1} \Rightarrow 6,83 \text{ l.s}^{-1}$$

* - vyjadruje reálnu možnosť napojenia obyvateľstva na spoločný vodovodný rozvod vzhľadom na členitú konfiguráciu terénu, osadový charakter obce a technicko-ekonomické možnosti pripojenia – 70 %

Základná občianska a technická vybavenosť obce ($25 \text{ l.os}^{-1} \cdot \text{deň}^{-1}$ z potreby vody pre obyv.):

$$Q_d = 1950 \text{ os.} \times 25 \text{ l.os}^{-1} \cdot \text{deň}^{-1} = 48\,750 \text{ l.deň}^{-1} = 0,56 \text{ l.s}^{-1}$$

Priemysel (5 % z potreby vody pre obyv.):

$$Q_d = 1950 \text{ os.} \times 150 \text{ l.os}^{-1} \cdot \text{deň}^{-1} \times 0,05 = 14\,630 \text{ l.deň}^{-1} = 0,17 \text{ l.s}^{-1}$$

Vyššia občianska a technická vybavenosť – rekreačné centrá

- Lokalita „Čierne“:

$$\text{Ubytovanie: } 200 \text{ lôžok} \times 500 \text{ l.lôžko}^{-1} \cdot \text{deň}^{-1} \Rightarrow Q_d = 100\,000 \text{ l.deň}^{-1}$$

$$\text{Strava: } 250 \text{ stoličiek} \Rightarrow 750 \text{ jedál.smena}^{-1} \Rightarrow 32 \text{ zamestnancov}$$

$$Q_d = 32 \text{ zamest.} \times 450 \text{ l.zam}^{-1} \cdot \text{d}^{-1} = 14\,400 \text{ l.deň}^{-1}$$

$$\text{Priemerná denná spotreba: } Q_d = 100\,000 + 14\,400 = 114\,400 \text{ l.deň}^{-1} = 1,32 \text{ l.s}^{-1}$$

$$\text{Max. denná potreba } (k_d = 1,6):: Q_{d,\max} = Q_d \times k_d = 183\,000 \text{ l.deň}^{-1} = 2,12 \text{ l.s}^{-1}$$

$$\text{Max. hodinová potreba } (k_h = 1,8): (Q_{d,\max}/24) \times k_h = 13730 \text{ l.h}^{-1} \Rightarrow 3,81 \text{ l.s}^{-1}$$

- Lokalita „Centrum“:

$$\text{Ubytovanie: } 500 \text{ lôžok} \times 500 \text{ l.lôžko}^{-1} \cdot \text{deň}^{-1} \Rightarrow Q_d = 250\,000 \text{ l.deň}^{-1}$$

Strava: 300 stoličiek => 900 jedál. smena⁻¹ => 40 zamestnancov
 $Q_d = 40 \text{ zamest.} \times 450 \text{ l.zam}^{-1} \cdot \text{d}^{-1} = 18\,000 \text{ l.deň}^{-1}$
 Priemerná denná spotreba: $Q_d = 250\,000 + 18\,000 = 268\,000 \text{ l.deň}^{-1} = 3,10 \text{ l.s}^{-1}$
 Max. denná potreba ($k_d = 1,6$): $Q_{d,\max} = Q_d \times k_d = 428\,800 \text{ l.deň}^{-1} = 4,96 \text{ l.s}^{-1}$
 Max. hodinová potreba ($k_h = 1,8$): $(Q_{d,\max}/24) \times k_h = 32\,160 \text{ l.h}^{-1} \Rightarrow 8,93 \text{ l.s}^{-1}$

- Lokalita „Kopanice“:

Ubytovanie: 200 lôžok á 500 l.lôžko⁻¹.deň⁻¹ => $Q_d = 100\,000 \text{ l.deň}^{-1}$
 Strava: 250 stoličiek => 750 jedál.smena⁻¹ => 32 zamestnancov
 $Q_d = 32 \text{ zamest.} \times 450 \text{ l.zam}^{-1} \cdot \text{d}^{-1} = 14\,400 \text{ l.deň}^{-1}$
 Priemerná denná spotreba: $Q_d = 100\,000 + 14\,400 = 114\,400 \text{ l.deň}^{-1} = 1,32 \text{ l.s}^{-1}$
 Max. denná potreba ($k_d = 1,6$): $Q_{d,\max} = Q_d \times k_d = 183\,000 \text{ l.deň}^{-1} = 2,12 \text{ l.s}^{-1}$
 Max. hodinová potreba ($k_h = 1,8$): $(Q_{d,\max}/24) \times k_h = 13\,730 \text{ l.h}^{-1} \Rightarrow 3,81 \text{ l.s}^{-1}$

Celková potreba vody pre obec

$Q_d = \Sigma Q_d = 764\,930 \text{ l.deň}^{-1} = 8,85 \text{ l.s}^{-1}$
 $Q_{d,\max} = \Sigma (Q_d \times k_d) = 1\,223\,888 \text{ l.deň}^{-1} \Rightarrow 14,17 \text{ l.s}^{-1}$
 $Q_{h,\max} = \Sigma ((Q_{d,\max}/24) \times k_h) = 91\,792 \text{ l.h}^{-1} \Rightarrow 25,49 \text{ l.s}^{-1}$

Vyššia občianska a technická vybavenosť – rekreačné centrá (mimo dosahu napojenia na verejný vodovod)

- Lokalita „Bumbálka“:

Ubytovanie: 200 lôžok á 500 l.lôžko⁻¹.deň⁻¹ => $Q_d = 100\,000 \text{ l.deň}^{-1}$
 Strava: 200 stoličiek => 600 jedál.smena⁻¹ => 25 zamestnancov
 $Q_d = 25 \text{ zamest.} \times 450 \text{ l.zam}^{-1} \cdot \text{d}^{-1} = 11\,250 \text{ l.deň}^{-1}$
 Priemerná denná spotreba: $Q_d = 100\,000 + 11\,250 = 111\,250 \text{ l.deň}^{-1} = 1,28 \text{ l.s}^{-1}$
 Max. denná potreba ($k_d = 2,0$): $Q_{d,\max} = Q_d \times k_d = 222\,500 \text{ l.deň}^{-1} = 2,58 \text{ l.s}^{-1}$
 Max. hodinová potreba ($k_h = 2,1$): $(Q_{d,\max}/24) \times k_h = 19\,470 \text{ l.h}^{-1} \Rightarrow 5,41 \text{ l.s}^{-1}$

- Lokalita „Kasárne“

Ubytovanie: 800 lôžok á 500 l.lôžko⁻¹.deň⁻¹ => $Q_d = 400\,000 \text{ l.deň}^{-1}$
 Strava: 500 stoličiek => 1000 jedál.smena⁻¹ => 40 zamestnancov
 $Q_d = 40 \text{ zamest.} \times 450 \text{ l.zam}^{-1} \cdot \text{d}^{-1} = 18\,000 \text{ l.deň}^{-1}$
 Priemerná denná spotreba: $Q_d = 400\,000 + 18\,000 = 418\,000 \text{ l.deň}^{-1} = 4,8 \text{ l.s}^{-1}$
 Max. denná potreba ($k_d = 2,0$): $Q_{d,\max} = Q_d \times k_d = 836\,000 \text{ l.deň}^{-1} = 9,6 \text{ l.s}^{-1}$
 Max. hodinová potreba ($k_h = 2,1$): $(Q_{d,\max}/24) \times k_h = 73\,150 \text{ l.h}^{-1} \Rightarrow 20,3 \text{ l.s}^{-1}$

2.13.1.4 Návrh riešenia zásobovania vodou

Toho času je už vypracovaná dokumentácia pre stavebné povolenie zásobovania Horných Kysúc pitnou vodou. Zásobovanie bude riešené skupinovým vodovodom z vodárenskej nádrže Nová Bystrica. Systém bude tlakovo-gravitačný, pričom horný úsek bude tlakový – do obce Makov. Spôsob napojenia na jestvujúci systém bude do jestvujúceho vodojemu $1 \times 150 \text{ m}^3$ – „Nekoranský potok“. Z neho bude rozvod pitnej vody napojený na jestvujúci vodovodný systém a zároveň sa počíta s vybudovaním nového vodovodu pre časť Čierne.

Projekt sa týka zásobovania väčšej časti obce – najurbanizovanejšej centrálnej časti obce s príslušnými miestnymi časťami - Čierne, Potok, Trojačka a Kopanice. Systém nerieši zásobovanie pitnou vodou odľahlých osád, vzhľadom na ich roztrúsenosť a následnú neefektívnosť ich napojenia. Preto odporúčam zachovať pôvodný spôsob zásobovania, t.j. studňami na podzemnú vodu. Ak sa v lokalite nie je takáto možnosť, treba prizvať

odborníkov na vyhľadávanie vody resp. zvážiť možnosť zachytávania povrchovej resp. dažďovej vody.

- Lokalita „Kasárne“:

Lokalita sa nachádza cca. 6 km od centrálnej časti osady Kopanice. V lokalite sa uvažuje s vybudovaním nových rekreačných objektov a ich zásobovania pitnou a požiarnou vodou. V lokalite je jestvujúci vodný zdroj (studňa) s výdatnosťou cca. 3,0 l.s⁻¹. Potrebu vody lokality treba porovnať s výdatnosťou vodného zdroja a v prípade potreby navrhnúť dostatočnú akumuláciu kapacitu s prihliadnutím na tlakové pomery v systéme. Chaty a rekreačné objekty budú zásobované vodou individuálnym spôsobom pomocou vrtov, alebo záchyto. V stupni projektov pre stavebné povolenie je nevyhnutné doriešenie otázky vodného zdroja pre jednotlivé objekty, alebo skupiny objektov.

V lokalite sa uvažuje s umelým zasnežovaním lyžiarskych svahov s potrebou akumulácie vody cca. 11 000 m³. Preto treba zvážiť možnosť vybudovania akumulácie na miestnom toku aj s jej možným využitím na požiarné účely.

- Lokality „Bumbálka“ a „Kopanice“:

Zachováva sa pôvodný spôsob zásobovania pitnou vodou.

- Lokalita „Čierne“:

Zásobovanie pitnou vodou bude z navrhovaného vodovodného systému.

2.13.2 KANALIZÁCIA:

Súčasný stav:

V obci sa v súčasnosti nenachádza verejná kanalizácia. Odpadové vody (OV) sú akumulované buď v žumpách alebo sú prečisťované v septikoch.

Cielené hospodárenie s odpadovými vodami je realizované u cca 50 % odberateľov vody. Zostávajúci neprodujú vody charakteru fekálií a vyprodukované odpadové vody likvidujú jednoduchším spôsobom na vlastnej parcele. Tí, ktorí majú v prevádzke žumpy považujú už za neúnosné náklady na ich likvidáciu v súlade s predpismi. Vybudované septiky, zrejme aj zanedbaním nedosahujú potrebný čistiaci efekt.

Tento stav je možno charakterizovať ako nevyhovujúci, prieči sa zámerom a snahám o ochranu životného prostredia.

Návrhový stav (2015):

Už toho času je vypracovaná dokumentácia pre stavebné povolenie na odkanalizovanie Horných Kysúc do čistiarne odpadových vôd v Podvysokej. Kanalizačný systém bude gravitačno – tlakový, pričom bude určený iba na splaškové odpadové vody. Projekt sa týka odkanalizovania väčšej časti – najurbanizovanejšej centrálnej časti obce s príslušnými miestnymi časťami - Čierne, Potok, Trojačka a Kopanice. Kanalizačný systém nerieši likvidáciu OV z jednotlivých osád, vzhľadom na ich roztrúsenosť a následnú neefektívnosť ich napojenia. Preto v osadách odporúčam zachovať pôvodný spôsob likvidácie OV z jednotlivých objektov (t.j. žumpami resp. malými ČOV). Zároveň stojí za zváženie vybudovanie ČOV pre celé osady s vyústením OV do toku (recipientu), ale musí sa vziať do úvahy jeho charakter t.j. vodnatosť toku počas roka. Spôsob odkanalizovania osád bude riešený individuálne podľa konkrétnych podmienok v tej ktorej osade.

Dažďové vody budú v snahe nenarušovať prírodné prostredie naďalej ponechané na vsakovanie v mieste ich spádu.

- Lokalita „Kasárne“:

Lokalita sa nachádza cca. 6 km od centra osady Kopanice. Lokalita je orientovaná na povodí spadajúcom do Moravskej strany. V lokalite sa uvažuje s vybudovaním nových rekreačných objektov. Vzhľadom na nárast návštevnosti kapacity lokality a geografie (nachádza sa na hornej časti povodia miestneho toku a vo veľkej vzdialenosti od urbanizovaného územia) je potrebné citlivo riešiť likvidáciu OV. Preto odporúčam návrh ČOV aj s terciálnym stupňom dočistenia, aby sa minimalizoval vplyv vyčistených OV na životné prostredie, ale musí sa vziať do úvahy charakter toku t.j. vodnatosť počas roka. Očistené vody budú vypúšťané do povrchového vodného toku. Dopad na ŽP bude musieť byť dokumentovaný podrobným projektom pre ČOV a systém technológie čistenia. Malé objekty pre ubytovne a chaty do 20 lôžok by boli odkanalizované do žump, väčšie objekty nad 20 lôžok a objekty s reštauračnými službami musia mať vyriešené prečistenie odpadových vôd s terciálnym stupňom dočistenia. Nedoporučujeme riešiť centrálné čistenie OV.

- Lokalita „Bumbálka“:

Zachováva sa pôvodný spôsob likvidácie OV, pretože nie je navrhnutý kapacitný rast návštevnosti a tým aj produkcie odpadových vôd

- Lokality „Kopanice“ a „Čierne“:

Likvidácia OV bude riešená navrhovaným kanalizačným systémom.

2.13.3 ZÁSOBOVANIE PLYNOM

Širšie vzťahy

Zásobovacím zdrojom zemného plynu pre riešené územie obce Makov je VTL Kysucký plynovod DN 300 PN 40 s následne VTL plynovody:

- DN 200 PN 40 Čadca – Raková
- DN 150 PN 40 Raková – Turzovka
- VTL prípojka DN 150 PN 40 Turzovka – Vysoká nad Kysucou

Plynofikácia obce Makov je riešená spolu s obcou Vysoká nad Kysucou regulačnou stanicou RS 3000/2/1 – 400 tak, že STL plynovody sú navzájom poprepájané s ďalšími obcami Horných Kysúc. Do prepojenej STL siete pracujú ďalšie regulačné stanice plynu:

- Raková 2000 m³/hod, Podvysoká 300 m³/hod, Turzovka 2 x RS po 3000 m³/hod.

Všeobecne

Plynofikácia obce Makov bola zahájená v roku 2001, miestne rozvody plynu sú realizované STL rozvodom do 0,3 Mpa. V roku 2002 je využívaný zemný plyn cca 148 domácnosťami, čo predstavuje percento plynofikácie cca 27% z celkového počtu trvalo obývaných bytov 574. Vo výhľade, podľa generelu plynofikácie obce Makov, sa uvažuje 90 % plynofikácie.

Návrh plynofikácie

Vstupné údaje pre výpočet ZP

tabuľka 2.13-1

Údaje	Rok 2001	rok 2015
počet trvale obývaných bytov	574	650
z toho: súčasná zástavba	574	554
navrhovaná zástavba	-	96
počet plynofikovaných bytov	148	585
z toho: súčasné byty	148	489

navrhované byty	-	96
% plynofikácie	27%	90%
z toho: byty stav	27%	88,2%
byty návrh	-	100%
priemerná spotreba plynu na byt		
- súčasná zástavba	0,65m ³ /h 1054m ³ /rok	1,3m ³ /h 3060m ³ /rok
- navrhovaná zástavba	- -	1,55m ³ /h 4500m ³ /rok
objekty vybavenosti a miestnych prevádzok:		
- prevzaté z generelu plynofikácie obce Makov		

Nápočet potrieb zemného plynu

tabuľka 2.13-2

Kategória odberu	Rok 2001		Rok 2015	
	m ³ /hod	tis. m ³ /rok	m ³ /hod	tis. m ³ /rok
Obyvateľstvo	82	156	784	1928
Maloodber	15	26	198*	420
Veľkoodber	-	-	116*	200
	97	182	1098	2548

* redukovaný odber koeficientom 0,8

Návrh na zabezpečenie potrieb plynu

Potreba zemného plynu v obci Makov pre navrhovanú etapu 2015 je možné zabezpečiť:

- dobudovaním miestnych STL plynovodov v zmysle generelu plynofikácie: Čierne – 750 bm D 50, Potok – 100 bm D50
- rozšírenie STL plynovodu do nových plôch so sústredenou IBV zástavbou v lokalitách: Kubačkovka, U Šipuli, U Šubíkov
- miestne rozvody plynu budú prevedené potrubným materiálom PE rady SDR
- STL rozvod do 0,3 Mpa si vyžaduje inštaláciu regulátorov tlaku plynu STL/NTL u odberateľov, tieto osadzovať spolu s plynomermi v plynových skriniach, ktoré sa doporučujú umiestniť do múrikov oplotenia
- využívanie zemného plynu sa navrhuje komplexne, t.j. na prípravu stravy, TUV a vykurovanie
- v ďalšom stupni projektovej dokumentácie na rozšírenie plynofikácie je potrebné doložiť hydraulickým prepočtom a po technickej stránke odsúhlasiť u dodávateľa zemného plynu (SPP-OZ Žilina)

PROPÁN-BUTÁN

Pre navrhované športovo-rekreačné a ubytovacie objekty v lokalitách Kasárne, Kopanice a v súčasnej chate Bumbalka, sa navrhuje pre riešenie potrieb tepla využívať skvapalnený plyn Propán-bután.

Ročná potreba plynu P-B pre objekty:

- doplnenie lôžkových kapacít lokalita Kasárne - 114,2 ton/rok
- prestavba súčasného objektu Ozdravovne na ubytovacie zariadenie 80 lôžok
– lokalita Kasárne - 82,0 ton/rok
- penzión 40 lôžok, lokalita Kasárne - 41,0 ton/rok
- ubytovacia základňa Kopanice, 80 lôžok - 82,0 ton/rok
- chata Bumbalka - 10,3 ton/rok

Spolu 329,5 ton/rok

Ochranné a bezpečnostné pásma

V zmysle zákona č. 71 z 11. decembra 1998 pre rozvody plynu sú stanovené pásma ochrany od osi plynovodov na každú stranu:

Ochranné pásmo plynovodu od osi na obe strany:

- STL v zastavanom území 1 m
- STL vo voľnom teréne 8 m

Bezpečnostné pásmo od osi plynovodu na obe strany:

- STL vo voľnom teréne 10 m
- STL v zastavanom území určí dodávateľ zemného plynu

2.13.4 ELEKTRICKÁ ENERGIA

Širšie vzťahy

Územie obce Makov je zásobované elektrickou energiou z dvoch 110 kV uzlov – transformovní 110/22 kV Bytča a Čadca po VN vedeniach:

- číslo 232 Bytča – Makov s prepojom na VN č. 187 Turzovka-Čadca,
- oblasť Bumbalka po linke 232 s prepojom na VN vedenie z ČR,
- oblasť Kasárne po VN vedení z českej strany

Návrh elektrifikácie

V súčasnosti sa v obci využíva zemný plyn na cca 27%. Vo výhlade, podľa generelu plynifikácie obce Makov, sa uvažuje s 90 % využitím. V návrhu potreby elektrickej energie preto vychádzame z predpokladu využívania elektrickej energie v základnom stupni a iba 10% rodinných domov bude vo vyššom stupni elektrifikácie.

Základné údaje o riešenom území

tabuľka 2.13-3

Vstupné údaje	stav	návrh rok 2015
celkový počet bytov	574	650
z toho existujúce byty	574	554
navrhované byty		96
priemerný príkon na byt	1,8 kW	2,0 kW
príkon pre objekty občianskej vybavenosti podľa podobných objektov v súčasnosti		
príkon pre objekty cestovného ruchu vyššej kategórie 3,1 kW/lôžko		
príkon pre výrobné objekty á 200 kW/ha		
v stupni "A"		
v stupni "B1"		

Nápočet elektrických príkonov podľa druhu odberu (kW)

Makov ústredie

Druh odberu	navrhované zariadenia	etapa		poznámka
		stav	rok 2015	
byty		700	880	návrh T 28 –250kVA VN vedenie 250 bm
OV a CR		700	770	
výroba		400	440	
	plocha 1,0ha	0	200	návrh T 33 –250kVA, VN vedenie 100 bm
spolu:		1800	2100	

miestna časť Čierne

Druh odberu	navrhované zariadenia	etapa		poznámka
		stav	rok 2015	
byty		140	210	
občianska vybavenosť		60	65	
cestovný ruch		60	65	rekonštrukcia T9-160/400 kW
	penzión	0	95	
	OHDZ 1150m	0	90	
	OHDZ 200m	0	20	
výroba		60	70	
spolu:		320	615	

miestna časť Kopanice

Druh odberu	navrhované zariadenia	etapa		poznámka
		stav	rok 2015	
byty		185	200	
OV		120	120	
CR stav		80	80	
CR – návrh	80 lôžok	0	250	návrh T 29 –400kVA VN vedenie 700 bm
spolu		385	650	

miestna časť Potok

Druh odberu	navrhované zariadenia	etapa		poznámka
		stav	rok 2015	
byty		70	105	rekonštrukcia T7 –100/160kVA
spolu		70	105	

miestna časť Trojačka

Druh odberu	navrhované zariadenia	etapa		poznámka
		stav	rok 2015	
byty		80	80	
OV		400	440	OV
výroba		0	60	
spolu		480	580	rekonštrukcia T15 –100/160kVA

ostatné územie

Druh odberu	navrhované zariadenia	etapa		poznámka
		stav	rok 2015	
byty		60	60	
OV		0	0	
CR - stav		1240	1350	návrh T 31 –250 kVA (Fran)
CR – návrh	OHDZ Bumbalka	0	20	návrh T 13 –160 kVA
	Kasárne 80 lôžok	0	450	návrh T 30 –630kVA
	penzión 80 lôžok	0	250	rekonštrukcia T 26 –160/400 kVA
	penzión 40 lôžok	0	125	návrh T 32 –250 kVA
	LV 700 m	0	30	VN vedenie 1000 bm
spolu		1300	2285	

Súhrn podľa členenia odberu:

Členenie odberu	stav 2001	návrh 2015
byty	1200	1535
OV	1280	1395
CR - rekreácia	1380	2850
vyroba	460	770
spolu	4320	6525
pri koeficiente súčasnosti 0,8	3460	5220

Transformačné stanice 22/0,4 kV

Miestna časť Čierne	počet	spolu kVA
existujúce: T8-160 kVA, T24 – 100kVA	2	260
rekonštrukcia: T9-160/400 kVA	1	400
spolu	3	660

Miestna časť Kopanice	počet	spolu kVA
existujúce: T19-100 kVA, T20 – 400kVA	2	500
rekonštrukcia: T2-400 kVA (penzión 80 lôžok)	1	400
spolu	3	900

Miestna časť Makov - ústredie	počet	spolu kVA
existujúce: T1-100 kVA, T2 – 250kVA, T3 – 250kVA, T2 – 400kVA, T5 – 400kVA, T6 – 400kVA, T18 – 100kVA, T23 – 250kVA, T25 – 160kVA	9	2310
rekonštrukcia: T25a -100/250 kVA	1	250
navrhované: T28 - 250 kVA, T33 – 250kVA	2	500
spolu	12	3060

Miestna časť Potok	počet	spolu kVA
rekonštrukcia: T7-100/160 kVA	1	160
spolu	1	160

Miestna časť Trojačka	počet	spolu kVA
existujúce: T15-100 kVA, T16 – 630 kVA, T17 – 630 kVA	3	1360

Ostatné územie	počet	spolu kVA
existujúce: T10-100 kVA – Riečky, T11 - 100 kVA, Hlboké, T12 - 160 kVA, Hostinec Kmínek, T13 - 160 kVA, Chata Bumbálka, T14 - 100 kVA, Smutníky za Vrškom, T27- 100 kVA, Masaryková chata, T21 - 400 kVA, Treštík, T22 - 400 kVA , Hotel Pančava	8	1520
rekonštrukcia: T26	1	400
navrhované: T31 - 250 kVA, (Fran), T30 – 630 kVA, T32 – 250 kVA	3	1130
spolu	12	3050

existujúce trafostanice spolu	24	5950 kVA
trafostanice na rekonštrukciu	4	1520 kVA
trafostanice navrhované:	6	2030 kVA
CELKOM	34	9190 kVA

Návrh na riešenie elektrifikácieŠiršie súvislosti

Pre zabezpečenie požiadavky riešeného územia na elektrický príkon v roku 2015 – 5,22 MW max sa navrhuje riešiť:

- posilnenie 22 kV rozvodu z plánovanej transformovne 110/22 kV 25 MVA Raková (plán SEZ Žilina), z ktorej je doporučené riešiť zásobovanie Horných Kysúc
- II. alternatíva uvažuje zásobovanie z evidovanej transformovne 110/22 kV Turzovka (zámer ÚPN Turzovka – 2003) zdvojením resp. rekonštrukcie existujúcich VN vedení

Riešené územie

Potrebu 5,22 MW pre riešené územie v roku 2015 podľa jednotlivých miestnych častí navrhujeme zabezpečiť:

1. Čierne – 495 kW max.
 - z jestvujúcich trafostaníc : T 8, T 24
 - z rekonštrukcie trafostanice: T 9 – 400 kVA (šport. vybavenosť, penzión 30 lôžok)
 2. Kopanice – 520 kW max.
 - z jestvujúcich trafostaníc: T 19, T 20
 - z navrhovanej trafostanice: T 29 – 400 kVA (ubytovacia základňa 80 lôžok)
 3. Makov – 1680 kW max.
 - z jestvujúcich trafostaníc: T1, T2, T3, T4, T5, T6, T18, T23, T25
 - z rekonštr. trafostanice: T 25a – 250 kVA (BKO odbery)
 - z navrhovaných trafostaníc: T 28 – 250 kVA (navrhovaná bytová zástavba)
T 33 – 250 kVA (nová priemyselná plocha)
 4. Potok – 105 kW max.
 - z rekonštruovanej trafostanice: T 7 – 160 kVA (BKO odbery)
 5. Trojačka – 465 kW max.
 - z jestvujúcich trafostaníc: T 16, T 17, (colnica – el.kúrenie)
 - z rekonštr. trafostanice: T 15 – 160 kVA (BKO odbery)
 6. Ostatné územie – 1830 kW max.
 - z jestvujúcich trafostaníc: T10 (Riečky), T11 (Hlboké), T12 (Kmínek)
T13 (Bumbalka), T14 (Smutníky), T21 (Treštík)
T22 (Pančava), T27 (Masarykova chata)
 - z rekonštr. trafostanice: T26 – 400 kVA (lokalita Kasárne)
 - z navrhovaných trafostaníc: T30 – 630 kVA (Kasárne – objekt hotela 80 lôžok)
T31 – 250 kVA (Kasárne – jestv. objekt „Fran“)
T 32 – 250 kVA (Kasárne 40 lôžok+LV 700m)
- Rozvody VN napätia, prípojky k trafostaniciam navrhujeme realizovať vzduchom po betónových stĺpoch
 - V celom stredisku Kasárne navrhujeme vymeniť 22 kV vedenia vedené na stĺpoch za káblové vedené v zemi. Všetky nové rozvody 22 kV budú vedené káblami v zemi

Ochranné pásma

Pri 22 kV vedeniach jestvujúcich a navrhovaných vrátane trafostaníc je potrebné rešpektovať ich ochranné pásma od krajných vodičov na každú stranu:

22 kV vedenie vzdušné	10 m
22 kV vedenie káblové	1m
stožiarová trafostanica od konštrukcie	10m

Sekundárne vedenia

Sekundárna sieť je prevedená vzdušným rozvodom po betónových stĺpoch, len v centre obce, kde je sústredená obč. vybavenosť, sekundárny rozvod je prevedený káblami v zemi.

NN rozvod v stredisku cestovného ruchu Kasárne je prevedený káblami v zemi. Nové rozvody NN vo všetkých strediskách SRT navrhujeme viesť káblami v zemi.

Verejné osvetlenie

Vonkajšie verejné osvetlenie je prevedené výbojkovými osvetľovacími zdrojmi, osadené na betónových stĺpoch NN siete. V Ústredí obce sa v súčasnosti realizuje VO sadovými osvetľovacími stožiarimi s kábelovým prepojením. Vonkajšie osvetlenie lyžiarskych svahov stredísk Kasárne a Čierne, Bumbalka realizovať káblami v zemi.

2.13.5 ZÁSOBOVANIE TEPLOM

Súčasný stav

Zásobovanie obce Makov a jej miestnych častí teplom je realizované decentralizovaným spôsobom z objektových zdrojov tepla, domových kotlov UK a lokálnymi spotrebičmi s využívaním pevných palív (HU, drevo), v malej miere elektr. energiou a od roku 2001 po zavedení ZPN do obce aj týmto médiom. V súčasnosti sa ZPN využíva u cca 100 domácností a v 5-tich objektoch vybavenosti (Zdrav. stredisko, DAS Makov, Motorest OÁZA, Združený objekt ObÚ, Farský úrad a Kostol).

V území obce sa nenachádza väčší tepelný zdroj, ktorý by prevzal funkciu centrálného tepelného zdroja. Najväčší tepelný zdroj v území so spaľovaním pevných palív je inštalovaný v objekte Základnej školy o výkone 0,4 MW so spotrebou paliva HU 220 ton za rok.

Riešené územie spadá do oblasti s vonkajšou výpočtovou teplotou -18°C v zmysle STN 060210.

Z celkovej potreby tepla v roku 2001 – 78785 GJ bolo riešené:

pevnými palivami	68,5%
plynnými palivami	26,3%
inými energiami	5,2%

Návrh zásobovania teplom

Základné údaje pre výpočet potreby tepla

	rok 2001	2015
počet trvale obývaných bytov	574	650
z toho: súčasná zástavba	574	554
navrhovaná zástavba	0	96
merná spotreba paliva na jeden byt		14,4 kW, 104 GJ
merná spotreba pre OV, CR a výrobu podľa množstva použitého paliva		

Výpočet potreby tepla

Byty

Druh odberu	rok 2001		rok 2015		použité palivá
	kWt	GJ	kWt	GJ	
byty celkom	8265	59725	9360	67600	pp – 22,5% zp – 75,2% iné – 2,3%
z toho existujúce	8265	59725	7980	57616	
navrhované	0	0	1380	9984	

Občianska vybavenosť,

existujúca	1680	12650	1870	12975	pp – 9,6% zp – 71,4% iné – 19,0%
------------	------	-------	------	-------	--

CR, rekreácia

CR - celkom	170	1470	2290	17135	pp – 6,2%
-------------	-----	------	------	-------	-----------

z toho stav	170	1470	170	1470	zp – 18,7% pbg – 75,1%
návrh	0	0	2120	15665	

Výroba

výroba - celkom	780	4965	810	5085	pp – 4,8% zp – 95,2%
stav	780	4965	780	4965	
návrh	0	0	30	120	

Obec spolu	10895	78785	14330	102795	
korigované 0,8	8,72 MW	63030 GJ	11,46 MW	82 240 GJ	

Spotreba palív r 2015

členenie spotreby	plyn		pevné palivá		propán bután	
obyvateľstvo	1928	784	602	0,30	0	0
ostatné	0	0	102	0,05	510	0,26
maloodber	420	198	0	0	0	0
veľkodber	200	116	0	0	0	0
Spolu	2548	1098	704	0,35	510	0,26

Z uvedeného úhrnu 704 ton merného paliva v tuhých palivách je 62 tnp hnedé uhlie, 31 tnp koksu a 16 tnp drevného odpadu v kategórii „ostatní“ – tvorený odbermi (chata Makov, predajne potravín – bez ZP, chaty Fran a Javorník). Zbytok pevného paliva tvorí prevažne spotreba pre obyvateľstvo.

Návrh na zabezpečenie potrieb tepla

Zásobovanie obce Makov sa navrhuje ponechať decentralizovaným spôsobom z objektových kotolní u občianskej vybavenosti, navrhovaných objektov ubytovacích, stravovacích zariadení a výrobných prevádzok, u bytovej zástavby z domových kotolní ústredného vykurovania, resp. lokálnymi spotrebičmi s použitím palív zemný plyn, pevné palivá, Propán-bután a malým podielom elektrickej energie.

Z celkovej korigovanej spotreby tepla v roku 2015 – 82 240 bJ sa navrhuje zabezpečovať palivami:

zemným plynom	66,3% -54530 bJ (stav – cca 26,3%)
pevnými palivami	17,3% - 14200bJ (stav – cca 68,5%)
Propán-butánom	12,5% - 10300bJ (stav – cca 0 %)
elektrickou energiou	3,9% - 3230bJ (stav – cca 5,2%)

V bytovej zástavbe potreba tepla sa navrhuje na 75,2% riešiť spaľovaním zemného plynu (sústredená zástavba v miestnych častiach), 22,5% spaľovaním hnedým uhlím a drevom v zástavbe charakteru lazovníckeho osídlenia (neuvažuje sa s prívodom ZP).

Objekty občianskeho vybavenia sa navrhujú prevažne na spaľovanie zemného plynu – najmä v ústredí obce, na cca 72%.

Objekty v súčasnosti vykurované el. energiou (colnica), respektíve kombinácia elektrickej energie a dreva (chata Makov) sa ponecháva bez zmeny palivovej základne.

Zariadenia cestovného ruchu existujúce (chata Fran, penzión Javorník a chaty Kasárne) sú v súčasnosti vykurované elektrickou energiou a drevom ponechávame bez zmeny. Navrhované penzión v miestnej časti Čierne bude využívať zemný plyn. Ostatné ubytovacie zariadenia vo všetkých SRT s kapacitou nad 40 lôžok budú musieť využívať Propán-bután.

Súčasný obbjekt chaty Bumbálka navrhujeme na zmenu palivovej základne z hnedého uhlia (22,0 ton/rok) na Propán-bután (10,3 ton/rok)

Výrobné prevádzky navrhujeme na postupný prechod z pevných palív na zemný plyn. Výnimku tvoria drevospracujúce podniky, ktoré využívajú drevný odpad.

predpokladané spotreby v hlavných ubytovacích zariadeniach

- viacúčelové rekreačné a športové centrum – 114,0 ton P-B (Propán-bután)
- Klimatické kúpele 80 lôžok - 82,0 ton P-B
- Penzión na Kasárňach 40 lôžok - 41,0 ton P-B
- Penzión na Kopaniciach 80 lôžok - 82,0 ton P-B

Ochranné pásma

V riešenom území obce sa nenachádzajú a neplánujú žiadne tepelno-energetické zariadenia vyžadujúce ochranné pásma

2.13.6 POŠTA A TELEKOMUNIKÁCIE

V obci Makov prevádzkovaná pošta zriadená v združenom objekte Obecného úradu, poskytuje poštové služby na štandardnej úrovni. V priestoroch pošty zriadená digitálna ústredňa RSU Makov dáva predpoklady na pripájanie nových telefónnych účastníkov, jednoduchým rozšírením kapacity RSU. Súčasná telef. hustota je 19% - 367 hlavných telef. staníc HTS.

2.13.6.1 Pošta - návrh

Pre poštovú prevádzku v Makove nie sú známe žiadne požiadavky. V poskytovaní poštových služieb zamerať sa na zvyšovanie ich kvality, rozširovanie ich činnosti je plne v kompetencii Slovenská pošta a.s.

2.13.6.2 Telekomunikácie

Telefonizácia

tabuľka 2.13-4 Vstupné údaje pre nápočet HTS

Údaje	r.2001	r.2015	urbanistická rezerva
počet bytov	574	650	+30
počet obyvateľov	1932	1950	+100
stupeň telekomunikácie súč. byt. zástavby	21,6 %		
počet telef. staníc HTS pre nové byty	2 HTS/byt		
počet HTS pre navrhované objekty V CR	5-10 HTS/objekt		

tabuľka 2.13-5 Nápočet HTS pevnej telefónnej siete

Členenie HTS	r.2001	r.2015
Súčasná zástavba:		
bytové	237	250
nebytové	130	150
Navrhovaná výstavba:		
96 b.j. a 2 HTS	-	190
30 b.j. urban. rezerva	-	60
Penzión Čierne	-	5
Penzión Kopanice	-	5
Spolu	367	660

Nápočet staníc verejnej rádiatelefónnej siete

Lokalita Kasárne:

– súčasné zariadenia VCR spolu		10
– navrhované zariadenia VCR	- chaty na Kasárňach	10
	- penzión 80 lôžok (prestavba ozdravovne)	5
	- penzión 40 lôžok (Ondrov)	5
	Spolu	30 staníc RTS

Riešenie navrhovaného stupňa telefonizácie

Pre dosiahnutie stupňa telefonizácie riešeného územia pevnou telefónnou sieťou v roku 2015 je potrebné zabezpečiť:

- rozšírenie kapacity digitálnej ústredne RSU na predpokladaný počet vývodných párov cca 660 Pp
- rozšírenie m.t.s. kábelovej do plôch s novou zástavbou bytov, lokality Kubačkovka, U Šipuli, U Šubikov

Slovenské telekomunikácie a.s. Banská Bystrica evidujú zámer zvyšovanie hustoty telefonizácie na hodnotu 45 HTS /100 obyvateľov a rozšírenia portfólia služieb v danom regióne o dátové služby, ktoré sú určené hlavne pre podnikateľský segment a domácnosti, ktoré budú využívať pripojenie na internet.

Riešenie telefónneho spojenia pre lokalitu Kasárne sa navrhuje zabezpečiť verejnou sieťou RTS s vysielačím zariadením umiestneným v objekte ObÚ Makov.

Mobilná telefónna sieť v území je zabezpečovaná vysielačmi stanicami GLOBTEL a EUROTTEL v lokalitách Krupovský Vršok a Bulová. V návrhu sa rešpektuje zámer operátora GLOBTEL so zariadením ďalšej stanice BTS v lokalite Bumbalka.

Kábelová televízia

Zriadená kábelová televízia v obci sa navrhuje rozšíriť aj do plôch s novou sústredenou bytovou zástavbou. Rozvody TKR rozširovať súčasne s pokládkou telefónnou sieťou kábelovou.

V lokalite Kasárne pre plánovaný objekt „Viacúčelové rekreačno-športové centrum“ sa uvažuje so zriadením TKR pre príjem terestrálnych programov a satelitných programov.

Odporúča sa, aby ďalšie navrhované objekty penziónov v tejto lokalite mali možnosť napojenia na plánované TKR rozvody.

Podrobnejšie riešenie bude navrhnuté v návaznej projektovej dokumentácii.

Diaľkové káble

Existujúce trasy diaľkovej siete v území treba rešpektovať – ich ochranné pásmo je 1 m od krajného kábelu.

Pri spracovaní návaznej projektovej dokumentácie v riešenom území je potrebné stanovisko od príslušného správcu siete DK.

2.14 KONCEPCIA STAROSTLIVOSTI O ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Táto problematika je riešená samostatným krajino-ekologickým plánom, ktorého výsledky sú čiastočne použité, ale tvoria samostatnú prílohu tohto elaborátu nevyhnutnú pre vypracovanie zadania.

Územie sídla spadá do okresu Čadca, pre ktorý bol vypracovaný regionálny územný systém ekologickej stability (ďalej iba RÚSES) spracovaný v roku 1995. Výsledky RÚSES-u sú premietnuté do grafickej časti mapy 1:25000. (výkres č.1)

2.14.1 ZLOŽKY ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA

2.14.1.1 Voda

Povrchové vody

Na kvalitu povrchových vôd rozhodujúcou mierou vplyvajú priemyselná výroba a poľnohospodárstvo. Územie je bez výrazných znečisťovateľoch povrchových vôd. Problémom naďalej zostávajú osady, ktoré nemajú vybudovanú kanalizáciu a odpadové vody sú vypúšťané priamo do vodných tokov, alebo pôdy. K zlepšeniu tejto situácie dochádza vplyvom vyľudňovania osád.

K plošnému znečisteniu prispieva najmä poľnohospodárska výroba. Znečisťujúce látky sa do vodných tokov dostávajú nepriamo cez infiltráciu do podzemných vôd a splachom kontaminovanej pôdy. K týmto zdrojom patria poľnohospodárske objekty s nedostatočným skladovaním hnojív, priepustnosťou močovkových nádrží a pod. Hospodársky dvor ako potenciálny zdroj znečistenia sa postupne modernizuje, čím sa vytvárajú predpoklady pre elimináciu znečistenia.

Menšími zdrojmi znečistenia, sú skládky odpadov, ktoré nie sú zabezpečené proti úniku skládkových vôd do podlažia a následne do povrchových tokov. Typické sú smetiská domového, hlavne však rastlinného odpadu na brehoch vodných tokov a niekde aj na svahoch. Skládky lokalizované pri prieskumoch však boli vo väčšine prípadov bez väčšieho rizika poškodenia životného prostredia, pretože sa jednalo o konáre stromov, trávu a železný šrot v malom rozsahu. Ich lokalizácia preto nieje ani uvedená vo výkresovej časti. Program odpadového hospodárstva v obci Makov je prepracovaný a umožňuje bezpečnú likvidáciu odpadu všetkým sociálnym vrstvám obyvateľstva.

Lesné hospodárstvo prináša tiež riziká znečistenia povrchových a podzemných vôd, hlavne v dôsledku manipulácie s olejom a benzínom do motorových píl priamo v lese. Tu však nehrozí riziko ekologického zamorenia.

Na trvalom pôsobení zvýšeného obsahu škodlivín v sa podieľajú aj diaľkovo prenášané imisie. Výsledky ekologického prieskumu však nepotvrdili nadlimitné zaťaženie územia škodlivými látkami. Podobné poznatky zaznamenal aj Lesnícky výskumný ústav vo Zvolene, ktorému boli výsledky rozborov pôd a vegetačných orgánov predložené na posúdenie

Kvalitatívna charakteristiky najväčšieho toku v Makove - rieka Kysuca

Kraj	Tok	Riečny km	Skupina Ukazov.	STN 75 7221 Najnepriaznivejšie ukazovatele a ich Charakterist.Hodnoty (Mg/L)			
				min.	max.	C ₉₀	Trieda urč.ukazovateľ
1	2	3	4	5	6	7	8
Čadca	KYSUCA Makov	58,50	A,II.	0,60	3,80	2,96	A02
			B,III.	7,49	8,43	8,21	B01
			C,I.	7,20	28,80	22,57	C02
			E,III.	6,00	300,00	72,00	E03

4.) A - ukazovatele kyslíkového režimu

5.) B - základné chemické ukazovatele

- 6.) C - chemické ukazovatele dopĺňujúce
7.) D - ťažké kovy
E - biologické a mikrobiologické ukazovatele

Podzemné vody

Problémy s kvalitou podzemných vôd v obci Makov nie sú signalizované. Pravdepodobná kontaminácia podzemných vôd je možná z priemyselných a poľnohospodárskych dvorov. Jedná o živočíšne exkrementy, stanice pohonných hmôt, sklady hnojív a chemikálií. Kvalita podzemných vôd v osadách je vyhovujúca, avšak v období sucha kapacita nedostatočná.

Všeobecná ochrana

Všeobecná ochrana na území celej republiky sa riadi zákonom o vodách bez toho, že by boli potrebné nejaké ďalšie opatrenia vlády alebo vodohospodárskych oránov.

Vlastníci alebo užívatelia poľnohospodárskych a lesných pozemkov a rybníkov majú povinnosť tieto obhospodarovať takým spôsobom, ktorý by nielen uchovával vodohospodársky vhodné podmienky z hľadiska množstva a kvality vôd, ale napomáhal tieto ešte zlepšiť. Ďalej zákon ukladá povinnosť zneškodniť vypúšťané odpadové vody tak, aby nebola ohrozená ani zhoršená kvalita povrchových alebo podzemných vôd.

Všeobecná ochrana vodných zdrojov sa v praxi premieta do povinnosti všetkých, ktorí s vodami zaobchádzajú (nakladajú), vyžiadať si povolenie vodohospodárskeho orgánu (oddelenia ŽP okresných a krajských úradov).

Na území Makova je Nariadením vlády č. 13/1997. vyhlásená CHVO Beskydy – Javorníky.

Špeciálna ochrana - pásma hygienickej ochrany:

Vyplýva zo zákona o vodách a realizuje sa stanovením pásiem hygienickej ochrany (PHO). Pre zdroje podzemných vôd sa stanovujú PHO I. a II. stupňa, pre zdroje povrchových vôd aj PHO III. stupňa. Ochranné pásma pre vodný zdroj na Kopaniciach sú definované v grafickej časti

Opatrenia na elimináciu znečistenia vôd

Okrem dodržiavania legislatívne stanovenej ochrany vôd sa treba zamerať na elimináciu znečistenia vôd odstraňovaním zdrojov bodového znečistenia. Pre ochranu vôd je potrebné:

- dôsledné udržiavanie čistiacich komunálnych a priemyselných systémov (lapače olejov, tukov, žumpy, hnojiská so zachytením splachov v jímkach)
- obmedzenie produkcie odpadových vôd a v nich obsiahnutých znečisťujúcich látok priamo u ich producentov vo výrobe
- realizácia protihavarijných systémov na zabránenie úniku škodlivých látok, monitoring kvality vôd v lokalitách hnojísk, prevádzok s látkami škodiacimi vodám
- obmedzenie plošného znečistenia
- opatrenia na zmenšovanie vodnej erózie na poľnohospodárskej pôde, obmedzovanie hnojenia priemyselnými hnojivami a používanie pesticídov

Investičného opatrenia:

- systémové riešenie odvádzania a čistenia odpadových vôd v celej obci
- dôsledná kontrola stavu žump a spôsobu likvidácie odpadových vôd v rámci celej obce
- lesotechnické a pôdoochrannárske opatrenia na zvýšenie retenčnej schopnosti územia – zmenšenie a spomalenie povrchového odtoku v povodí rieky Kysuca v oblasti flyšového pásma Javorníkov v súčinnosti s úpravami odtokových pomerov a RÚSES, MÚSES

2.14.1.2 Pôda

Zosuvy postihujú najčastejšie zvetralinový plášť, ale tam, kde sú výhodné podmienky aj nezvetrané horniny.

Zložitý geomorfologický vývoj a geologická stavba vplyvom prírodných podmienok (vplyv klímy a neotektonických pohybov pozdĺž regionálnych tektonických línií) a antropogénnych

faktorov (príťaženie svahu, podrezanie, premočenie, dynamické otrasy...) podmieňujú gravitačné deformácie v území. Distribúcia území, porušených gravitačnými deformáciami je nepravidelná.

Územie katastra Makova patrí do oblastí rizika vzniku svahových deformácií. Na území Makova je niekoľko zosuvov a erózií, ktoré sú graficky zachytené v KEP. Pôda je v k.ú. Makova bez kontaminácie.

Opatrenia na zachovanie a zlepšenie kvality pôd

1. zachovať a udržať súčasný stav v štruktúre výroby a spracovania poľnohospodárskych komodít
2. intenzívnu poľnohospodársku výrobu na orných pôdach ponechať na rozerodovanej riečnej terase rieky Kysuce vo východnej časti katastrálneho územia v lokalite Obracanovci, zamerať sa na výrobu krmovín /lucerka, kukurica.../
3. úzkoblokovú ornú pôdu – záhumienky sústrediť do polôh /okolie Makova, Obracanovci, Kopanice – Papajovci/ s optimálnou dostupnosťou. Zvýrazniť ich diverzifikačnú účinnosť, ekostabilizačnú, krajinnotvornú a estetickú funkciu najmä v náväznosti na prevládajúcu uniformitu zastavaných plôch.
4. výrobu na trvale trávnych porastoch formou kosných lúk sústrediť v priestore Čierne – lokality Beloňovci a Holákovci, v priestore Kopanice – lokalita Kršlisko a v priestore južne od sídla Makov na zvyšku riečnej terasy. Kosenie prevádzať malými mechanizačnými prostriedkami.
5. trvale trávne porasty – intenzívne pasienky využívať v priestoroch Čierne, Kopanice, južne od sídla Makov a v priestoroch Hlboké a Bitalovci. V priestore Čierne, Kopanice a južne od sídla Makov pásť hovädzí dobytok a v priestoroch Hlboké a Bitalovci ovce. V jesennom období využívať aj okolité kosné lúky.
6. zásadne vylúčiť oplôtkové hospodárstvo /najmä vo vyššie položených lokalitách/ ako možnú príčinu vzniku rôznych foriem erózie
7. všetky poľnohospodársky využívané plochy ošetrovať prirodzenými hnojivami, vo vyšších polohách a v blízkosti osídlených lokalít vylúčiť hnojovku
8. ťažšie dostupné a intenzívne nevyužívané trvale trávne porasty, najmä vo vrcholových polohách priebežne vykášať pre potreby zabránenia zárodku vzniku rýchleho odtoku vôd z prívalových dažďov /dažďom uľahnutá vysoká tráva zabraňuje vsaku vôd, tvorí klznú plochu, zintenzívňuje povrchový odtok – vznik záplav/
9. sady a záhrady ponechať rozptýlené v náväznosti na zastavané plochy s podobným krajinnoeologickým účinkom ako záhumienky

2.14.1.3 Vzduch

Stav ovzdušia v k.ú. je ovplyvnený lokálnymi zdrojmi vykurovania na tuhé palivo, výfukovými plynmi z osobných a nákladných automobilov tranzitujúcich územím a sústredeným chovom HD na hospodárskom dvore na Čiernom. Hlavnou príčinou produkcie množstva emisií do ovzdušia je palivová základňa, založená na spaľovaní hnedého uhlia a dreva. Najväčším producentom imisií je základná škola, ktorá má spotrebou paliva hnedého uhlia 220 ton za rok. Menšími znečisťovateľmi sú výrobné prevádzky a ešte nesplynofikované rodinné domy. V obci prebieha dokončovanie plynifikácie, čím sa daný stav bude zlepšovať.

Na trvalom pôsobení zvýšeného obsahu škodlivín v ovzduší sa okrem miestnych zdrojov znečistenia podieľajú aj diaľkovo prenášané imisie znečisťovateľov pôvodom z priemyselných aglomerácií Poľska (oblasť Katowic) a Českej republiky (oblasť Ostravska). V poslednom období došlo k zníženiu imisií.

Opatrenia na zachovanie a zlepšenie kvality ovzdušia

- postupný prechod na ekologické palivá (plyn, elektrická energia, netradičné formy – solárna energia, využitie geotermálnej energie a pod)

- eliminácia prašnosti zásahom do vozovkových krytov (asfaltové, betónové) a pravidelná údržba komunikácií
- eliminácia zdrojov zápachu z poľnohospodárskej výroby – zakrytie skládok exkrementov hospodárskych zvierat fóliami, alebo iná forma)

2.14.1.4 Hluk

Na zvýšenej hladine hluku sa rozhodujúcou mierou podieľa doprava, v prvom rade cestná. Obcou prebiehajú hlavné komunikačné trasy, ktoré sú súčasťou európskych dopravných koridorov. Kritická je situácia na ceste I/18 prietah obcou, kde sú obyvatelia exponovaní hlukom do 70 dB(A).

Opatrenia na elimináciu hluku

Hluk, ktorý najväčšou mierou sužuje obyvateľov sa nedá odstrániť použitím protihlukovej bariéry, pretože trasa cesty vedie cez zastavané územie. Zníženiu hluku môže pomôcť:

- zníženie rýchlosti na komunikácii I/18 v časovom pásme od 20.00 – 07.00 hod (40 km/hod)
- protihlukové opatrenia na existujúcich rodinných domoch formou výmeny okien so sklenenou výplňou z izolačného trojskla
- výsadbou stálozelenej stromovej a kríkovej zelene v predzáhradkách na úrovni oplozenia, čo najbližšie k zdroju hluku a v hustote

2.14.1.5 Prírodná rádioaktivita

Z prírodnej rádioaktivity, ktorá priamo pôsobí na ľudskú populáciu, je potrebné hodnotiť nasledujúce faktory:

- prírodná rádioaktivita hornín
- prírodná rádioaktivita vôd
- kozmické žiarenie
- rádioaktivita pobytových priestorov, ktorá je závislá od rádioaktivity podlažia budov (hlavne radónu v pôde), rádioaktivity použitých stavebných hmôt, rádioaktivity vody, typu stavby, vetrania, „komínového“ efektu v budovách, tesnosti základovej dosky)

Prírodná rádioaktivita hornín

Na základe mapy radónového rizika je územie Makova zaradené do kategórie s nízkym radonovým rizikom.

Prírodná rádioaktivita vôd

Hodnoty koncentrácie U_{nat} má mierne zvýšenú koncentráciu. Objemová aktivita ^{226}Ra sa vo vodách flyša vyznačuje nízkymi hodnotami.

Radónové riziko v pobytových priestoroch

Ústav preventívnej a klinickej medicíny v Bratislave vypracoval integrálnu metódu merania s využitím detektorov stôp v pevnej fáze typu CR-39, ktorá bola použitá pre hodnotenie radónového rizika v pobytových priestoroch. V okrese Čadca boli namerané nasledujúce výsledky:

Radónové riziko v pobytových priestoroch

Okres	Počet zmeraných bytov	Počet bytov v EOAR <100 Bq.km ⁻³	100-200 Bq.m ⁻³	> 200 Bq.m ⁻³	Priemer EOAR Bq.m ⁻³
1	2	3	4	5	6
Čadca	35	31	3	1	26

Základné zákony a vyhlášky o problematike rádioaktivity

Základným zákonom, z ktorého sa odvíjajú vyhlášky, nariadenia a normy v tejto problematike, je Zákon č. 20/1966 Z.z. o starostlivosti o zdravie ľudu.

- Vyhláška Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky č. 65/72 Zb. o ochrane zdravia pred ionizujúcim žiarením.
- Od roku 1992 je v platnosti vyhláška Ministerstva zdravotníctva SR č. 406/92 o požiadavkách na obmedzenie ožiarovania z radónu a ďalších prírodných rádionuklidov.
- Norma STN 01 1308 stanovuje základné pojmy, veličiny a jednotky atómovej a jadrovej fyziky.

Hodnotenie a návrh opatrení

Makov je možné charakterizovať ako sídlo s priemernou rádioaktivitou a nízkym radónovým rizikom.

Plochy pre výstavbu v lokalite Kubačkovka je vhodné overiť meraním ešte pred výstavbou. V prípade skutočne nameraného vyššieho rizika je potrebné počítať s adekvátnymi stavebnými opatreniami.

2.14.1.6 Seizmicita

Seizmicita územia sa vzťahuje k širšiemu územiu. Poloha ohnisk zemetrasenia je viazaná na miesta oslabenia zemskej kôry, v ktorých dochádza k uvoľneniu napätia nahromadeného recentnými tektonickými pohybmi. Najznámejšia aktivita širšieho územia je viazaná na peripieninský lineament, ktorý prebieha v oblasti bradlového pásma a s ktorým je možné spájať seizmickú aktivitu územia v okolí Žiliny.

Najjednoduchšou mapou udávajúcou seizmické ohrozenie je mapa maximálnych pozorovaných intenzít, resp. jej modifikácie. Seizmicky najaktívnejším miestom je oblasť Žilinskej kotliny, s príhlou časťou Kysuckej vrchoviny.

2.14.1.7 Odpady

Zber odpadov je v obci organizovaný na veľmi dobrej úrovni. Systém zberu je prepracovaný podľa polohy v rámci organizmu obce a či ide o fyzickú osobu, podnikateľa, alebo rekreanta – chalupára. Tomu zodpovedajú aj miestne poplatky. Vývozu je delené na tri cenové pásma, ktoré sú špecifikované v prílohe č. 1 k VZN obce Makov č. 4/2000

Spôsob dočasného uskladnenia TKO pred odvozom a likvidáciou má tri formy: Rodinné domy v centrálnej časti Makova majú odpad uskladňovaný v 110 l a 240 l KUKA nádobách. V osadách pre zber slúžia 1100 l kontajnery osadené na miestach, kde je dobrý prístup technikou. Na veľkorozmerový odpad sú používané VOK-y s veľkým objemom.

Produkcia TKO

Prehľad produkcie TKO za obdobie 01-05. 2002

veľkosť, typ nádoby	január	február	marec	apríl	máj	spolu	prepočet na na tony
110 l	462 ks	536 ks	446 ks	258 ks	380 ks	2082 ks	183,216
240 l	0	0	0	7 ks	5 ks	12 ks	2,304
1100 l	6 ks	19 ks	22 ks	18 ks	16 ks	81 ks	71,28
VOK	0	7,5t	15,32t	16,12t	18,8t	57,74t	57,74
Celkové množstvo odpadu v tonách za 01-05.2002							314,54
Priemerná produkcia odpadu na 1 mesiac v tonách							62,908
Ročná produkcia odpadu v tonách							754,896
Priemerná ročná produkcia odpadu na obyvateľa v tonách (1932 obyvateľov)							0,390

Organizácia a zvoz

Organizáciu a zvoz komunálneho odpadu zabezpečuje združenie TKO Semeteš. Odvoz a uskladnenie sa realizuje na skládkach v Čadci, alebo v Žiline – Považský Chlmec.

Iné druhy odpadov

Okrem TKO v území sú producentami rôznych druhov odpadov firmy a podnikateľské subjekty. Najčastejším druhom odpadu sú drevné piliny, prírezy, odkôrky. Kapacita produkcie týchto druhov nebola zistená. Drevná hmota slúži na ďalšie spracovanie, alebo na vykurovanie. Firma K-TEN – Drevosklad má záujem o vybudovanie prevádzky na výrobu drevených brikiet z drevného odpadu.

Likvidáciu nebezpečných odpadov zabezpečujú v území oprávnené firmy. Najväčším producentom nebezpečných odpadov ako aj potenciálnym zdrojom ekologického rizika je benzínová čerpacia stanica pri chate Makov.

Odpad so septikov a žúmp je likvidovaný SEVAK –om OZ Čadca. Táto likvidácia je však nedostatočná. Mnohé rod domy majú žumpy, ktoré nemajú nepresakujúce dno, prípadne odpady sú vyústené rovno do potoka.

Návrh riešenia odpadového hospodárstva

Spôsob zberu a likvidácia odpadov v obci je v súlade splatnou legislatívou.

V rámci riešenia obci odpadového hospodárstva navrhujeme:

- zaviesť separovaný zber odpadov, zber a prepravu vytriedených odpadov z domácnosti s obsahom škodlivín.
- drevný odpad likvidovať formou spaľovania (briketovanie)
- rastlinné druhy odpadov likvidovať kompostovaním v záhradách rodinných domov, alebo na vyhradených miestach
- 2x ročne organizovať obecný zber odpadov (železný šrot, papier, veľkorozmerový odpad)
- predchádzať vzniku odpadov a obmedzovať ich tvorbu rozvojom technológií šetriacich prírodné zdroje
- zhodnocovať odpady recykláciou (opätovným použitím) zneškodňovať odpady spôsobom nepoškodzujúcim životné prostredie a zdravie človeka

2.15 VYMEDZENIE A VYZNAČENIE PRIESKUMNÝCH ÚZEMÍ A CHRÁNENÝCH LOŽISKOVÝCH ÚZEMÍ A DOBYVACÍCH PRIESTOROV

Na území obce sa nenachádzajú horeuvedené územia a priestory a ani také územia nevymedzujeme.

2.16 VYMEDZENIE PLÔCH VYŽADUJÚCICH ZVÝŠENÚ OCHRANU

Územný plán nevymedzuje žiadne ďalšie plochy pre zvýšenú ochranu. Územia a priestory vyžadujúce zvýšenú ochrannú sú vymedzené legislatívnymi predpismi

2.16.1 NÁVRH PROTIPOVODŇOVÝCH OPATRENÍ

je uvedený v kapitole "Návrh riešenia záujmov obrany štátu, požiarnej ochrany, ochrany pred povodňami"

2.17 VYHODNOTENIE PERSPEKTÍVNEHO POUŽITIA POĽNOHOSPODÁRSKEJ PÔDY A LESNEJ PÔDY NA NEPOĽNOHOSPODÁRSKE ÚČELY

2.17.1 PRÍRODNÉ PODMIENKY

Riešené lokality sú zaradené do klimatických regiónov :

09 – chladného, vlhkého, s priemernou teplotou vzduchu v januári -4 až -6°C a s priemernou teplotou vzduchu za vegetačné obdobie $12 - 13^{\circ}\text{C}$

10 – veľmi chladného, vlhkého, s priemernou teplotou vzduchu v januári -5 až -6°C a s priemernou teplotou vzduchu za vegetačné obdobie $10 - 11^{\circ}\text{C}$.

Na dotknutých lokalitách na pôdotvorných substrátoch sa vytvorili tieto typy pôd :

66 – kambizeme typické kyslé na flyši, stredne ťažké až ľahké

70 – kambizeme pseudoglejové na flyši, ťažké až veľmi ťažké

78 – kambizeme plytké na flyši, stredne ťažké až ťažké

82 – kambizeme na flyši, na výrazných svahoch : $12 - 25^{\circ}$, stredne ťažké až ťažké.

Dotknuté BPEJ sú zaradené do týchto kvalitatívnych skupín :

7 – 0966442, 0970433, 1070013

9 – 0978462, 0978463, 0982682, 0982683, 0982783,

1078462, 1078465, 1082682, 1082685.

2.17.2 ZÁBERY

Zábery PP sa uvažujú hlavne z dôvodu výstavby nových rodinných domov, úpravy a výstavby komunikácií a rozvojom občianskej vybavenosti, turistiky a cestovného ruchu.

Rozčlenenie podľa jednotlivých funkčných zložiek je v tabuľke „Prehľadná tabuľka lokalít nepoľnohospodárskeho použitia poľnohospodárskej pôdy vrámci navrhovaného urbanistického rozvoja podľa ÚPD (k §13, 14 zákona)“.

Celkový záber plôch a poľnohospodárskej pôdy v riešenom území je 29,07 ha, z čoho poľnohospodárska pôda má výmeru 28,77 ha, nepoľnohospodárske pozemky 0,30 ha.

2.17.3 CHARAKTERISTIKA LOKALÍT

Lokalita č. 1, je určené k záberu pre výstavbu klimatických kúpeľov, individuálne chaty a parkovisko v lokalite Bútorky. Lokalita sa nachádza v nezastavanom území

Lokalita č. 2 bude slúžiť pre vybudovanie nového nástupu do SRT Kasárne a vrámci neho bude vybudované parkovisko, penzión, technická vybavenosť. a, Lokalita sa nachádza v nezastavanom území

Lokalita č. 3 určená pre sústredenú výstavbu troch zrubov v lokalite Kuťacko. Lokalita sa nachádza mimo zastavané územie

Lokalita č. 4 určená pre výstavbu retenčnej nádrže na zasnežovanie, nachádza sa mimo zastavané územie

Lokalita č. 5 je určená pre penzión a záchytné parkovisko na Kopaniciach, nachádza sa mimo intravilánu

Lokalita č. 6 určená k výstavbe IBV v miestnej časti Šubíkovci, časť lokalít sa nachádza v intraviláne a časť mimo intravilánu

Lokalita č. 7 určená k výstavbe IBV v miestnej časti Kubačkovka, nachádza sa mimo intravilánu

Lokalita č. 8,9 určená k výstavbe IBV v miestnej časti U Šipuli, časť lokalít sa nachádza v intraviláne a časť mimo intravilánu

Lokalita č. 10 určená pre priemysel, nachádza sa v intraviláne pri ŽSR

Lokalita č. 11 - rezerva pre IBV, nachádza sa mimo intravilánu

Lokalita č. 12 - plánovaná pre výstavbu športovej vybavenosti, nachádza sa v zastavanom území

Lokalita č. 13 – určená k výstavbe IBV, nachádza sa mimo intravilánu

Lokalita č. 14, 15, 16 – určené pre rekreáciu v miestnej časti Čierne, lok. č. 14 sa nachádza v intraviláne, lok. 15 a 16 mimo intravilánu

Lokalita č. 17 – určená pre rekreáciu a šport, nachádza sa mimo intravilánu

Lokalita č. 18, 19, 20 – plánované pre individuálny chatový rozvoj, nachádzajú sa mimo intravilánu

Lokalita č. 21 - určená k výstavbe IBV, nachádza sa mimo zastavaného územia

Lokalita č. 22 – určená pre priemysel, nachádza sa mimo intravilánu

Lokalita č. 23 – určená na výstavbu IBV, nachádza sa v intraviláne

Ďalšie údaje o pôde a lesoch sú uvedené v kapitole "Návrh riešenia bývania občianskeho vybavenia, výroby

Prehľadná tabuľka lokalít nepoľnohospodárskeho použitia poľnohospodárskej pôdy v rámci navrhovaného urbanistického rozvoja podľa ÚPD (k §13, 14 zákona)

Lokalita číslo	Katastrálne územie	Funkčné využitie	Výmera lokality celková v ha	Predpokladaná výmera poľnohospodárskej pôdy				Vykonané investičné zásahy v ha	Užívateľ poľnohosp. pôdy
				celkom v ha	z toho				
					kód/skupina BPEJ	výmera ha v extrav.	výmera ha v intrav.		
1	Makov	ICHR + parkovisko	2,50	2,45	1082682/9	2,45	0		
2	Makov	Penzión + parkovisko	1,06	1,06	1082685/9	1,06	0		
3	Makov	Zrubové stavby	1,35	1,35	1082685/9	1,35	0		
4	Makov	Vodná nádrž na zasnežovanie	0,27	0,27	1082685/9	0,27	0		
5	Makov	Penzión + parkovisko	0,59	0,59	1078465/9	0,59	0		
6	Makov	IBV Šubíkovci	1,37	1,37	1070433/7	0,15	0,19		
					0978462/9	0,66	0		
					1082682/9	0,37	0		
7	Makov	IBV Kubačkovka	5,81	5,81	1078462/9	5,81	0		
8	Makov	IBV U Šipuli	0,23	0,23	0978463/9	0,19	0		
					0982683/9	0,04	0		
9	Makov	IBV U Šipuli	2,59	2,59	0978463/9	1,46	0,87		
					0982783/9	0,26	0		
10	Makov	Priemysel pri ŽSR	0,59	0,53	0978463/9	0	0,17		
					0982682/9	0	0,36		
11	Makov	Rezerva IBV Obracané	1,41	1,41	0978463/9	1,41	0		
12	Makov	Šport	0,49	0,42	0978462/9	0	0,42		
13	Makov	IBV	1,32	1,32	0966442/7	1,32	0	Odvodnenia	
14	Makov	Rekreácia	0,95	0,85	1070013/7	0	0,85		
15	Makov	Rekreácia	1,11	1,11	1082682/9	1,11	0		
16	Makov	Rekreácia	0,86	0,86	1070013/7	0,10	0		
					1082682/9	0,76	0		
17	Makov	Šport a rekreácia	1,91	1,91	0970433/7	1,91	0		
18	Makov	ICHR	1,40	1,40	1082685/9	1,40	0		
19	Makov	ICHR	0,56	0,56	1082685/9	0,56	0		
20	Makov	ICHR	0,28	0,26	1082685/9	0,26	0		
21	Makov	IBV	0,57	0,57	0978462/9	0,57	0		
22	Makov	Priemysel	1,34	1,34	0982682/9	1,34	0		
23	Makov	IBV	0,51	0,51	0982683/9	0	0,51		
Celkom lok. 1 - 23			29,07	28,77		25,4	3,37		

2.18 HODNOTENIE NAVRHOVANÉHO RIEŠENIA

2.18.1 HODNOTENIE RIEŠENIA Z HĽADISKA SOCIÁLNO EKONOMICKÝCH A ÚZEMNO-TECHNICKÝCH DÔSLEDKOV

Z hľadiska širších vzťahov má obec význam ako pohraničná obec so všetkým čo s tým súvisí. Tento fakt nesie so sebou istý druh špecifickej vybavenosti a služieb. Predpokladáme, že po vstupe do EÚ bude mať obec naďalej kultúrny a strategický význam ako historický a kultúrny predel medzi ČR a SR.

Dopravný systém vyššieho významu – cesty I. a II. triedy sú vyhovujúce pre obdobie do roku 2015. Vstup Slovenska do EÚ môže vyvolať značný kapacitný nárast dopravného zaťaženia

vplyvom malého pohraničného styku. Voľný pohyb osôb a tovaru môže so sebou priniesť zvýšené potreby pre rozvoj hlavne statickej dopravy na úsekoch týchto ciest hlavne v kopcovitých terénoch. Pre tento účel môžu byť použité plochy súčasnej colnice a súčasné odpočívadlá. Zvýšenie tranzitu je však v rozpore z ochranou prírody v území. Dá sa predpokladať, že bude potrebné stanoviť na tranzit hlavne kamiónovej dopravy určité limity. V súčasnosti je kamiónová doprava regulovaná čakacími dobami na vstupe a výstupe. Ostravská aglomerácia je v súčasnosti v útlme, ale jej rozvojový potenciál je vysoký a môže v budúcnosti výrazne ovplyvniť aj rekreačný rozvoj Makova. Na slovenskej strane môže ovplyvniť rozvoj rekreácie Žilinská spádová oblasť.

Regionálny rozvoj verejného technického vybavenia sa obce nedotkne tak, aby to spôsobilo výrazné zmeny v rozvoji jednotlivých funkčných zložiek. Koncepcia budovania kanalizačného zberača Makov – Turzovka – prípadne Čadca by znamenala vylepšenie kvality životného prostredia, respektíve elimináciu znečisťovania spodných vôd a pôdy. Vybudovanie vodovodného rádu zo Starej Bystrice prinesie zvýšenie kapacity pitnej vody v území a zníži sa závislosť súčasných zdrojov pitnej vody na zrážkach. Obidva zámery by budú motivačným počínom pre stabilizáciu počtu obyvateľov v obci.

Ochrannárske záujmy v ČR (CHKO Beskydy) a SR (CHKO Kysuce) predurčujú územie na rozvoj prírodných zložiek krajiny a funkcií, ktoré nemajú veľmi negatívny vplyv na chránené územia. Jednou z takých funkcií môže byť rekreácia, ktorá už v súčasnosti má medzinárodný význam. Záujem o rekreáciu v území Makova majú hlavne obyvatelia ČR, ktorých k tomuto územiu viažu tradície ale aj majetkoprávne vzťahy. Navrhnuté zjazdové trate a rozvoj vybavenosti v strediskách rekreácie a turizmu sú síce na úkor lesných porastov a možno aj v rozpore so snahou správy ochrany prírody ale pri rozumnom využívaní územia a eliminácii prípadných rizík a negatívnych dopadov na krajinu a životné prostredie môžu koexistovať s prírodnými hodnotami.

Hospodársky potenciál v oblasti ťažby dreva je veľký, ale spracovanie drevnej hmoty je v katastri priestorovo limitované. Určité možnosti by bolo možné nájsť v záujmovom území Makova – na východnom okraji katastra v obci Vysoká nad Kysucou. Na plochách priľahlých k železnici sú možnosti pre rozvoj priemyselných a skladových areálov.

Lesné hospodárstvo má stanovené hranice rozvoja platným LHP. Jeho doplnkovým cieľom by malo byť citlivejšie nakladanie s lesnou pôdou a lesnými cestami. Čistenie lesa by malo byť samozrejmosťou.

Poľnohospodárstvo má predpoklady len vo forme extenzívneho obhospodarovania trvalých trávnych porastov, kosenia a spásania trávy. Pestovanie plodín nemá vzhľadom na nízku úrodnosť, kvalitu a štruktúru pôdy perspektívu pre rentabilný rozvoj. Poľnohospodárstvo by malo plniť funkciu pridruženú k rekreačnej ako podporný systémový prvok. Jeho podiel by sa mal uplatniť vo forme údržby trávnatých porastov a vytváraní obrazu kultúrnej krajiny.

2.18.2 HODNOTENIE RIEŠENIA Z HĽADISKA ENVIROMENTÁLNYCH DÔSLEDKOV

Riešenie ÚPN bude mať minimálne environmentálne dopady

2.18.2.1 Vplyvy na horninové prostredie, nerastné suroviny, geodynamické javy a geomorfologické pomery

- Z charakteru navrhovaných funkcií a z geologickej stavby územia nevyplývajú také dopady, ktoré by závažným spôsobom ovplyvnili kvalitu a stav horninového prostredia. Keďže proces vplyvu na horninové prostredie je iniciovaný až po odstránení pôdneho krytu v rámci stavebných činností predpokladáme minimálny zásah na reliéf ani na horninové prostredie.

2.18.2.2 Vplyvy na ovzdušie

- Nové záchytné parkoviská v nižších polohách (Kopanice, parkovisko pod Bútorkami) odbúrajú počet áut parkujúcich neorganizovane popri príjazdových komunikáciách a zavedenie navrhovanej kyvadlovej dopravy zníži zaťaženosť ovzdušia výfukovými plynmi.
- Vplyvy na miestnu klímu, charakteru zmien teploty vzduchu, jeho prúdenia, či vplyv na tvorbu hmiel, sa v dôsledku návrhov nepredpokladajú. Predpokladáme, že hluk v rekreačnom území bude mať rastúcu tendenciu, čo bude v dôsledku rastu návštevnosti, a tranzitu. Doporučujeme priebežný monitoring v čase najvyššej návštevnosti a v prípade potreby reguláciu návštevnosti hlavne v lokalite Kasárne.

2.18.2.3 Vplyvy na povrchovú a podzemnú vodu

- K ohrozeniu kvality podzemných a povrchových vôd môže dôjsť vplyvom stavebných činností a vplyvom prevádzky navrhovaných funkcií. Z tohto pohľadu sa ako najviac rizikové javia oblasti s výskytom prameňov a vodných tokov. (Kasárne, Čierne)
- Vplyvom činnosti stavebných mechanizmov vznikne riziko kontaminácie vôd únikom ropných látok. Z navrhovaných parkovacích plôch je navrhnuté predčistenie odpadových vôd od ropných a olejových látok. Zachytené nečistoty zo zrážkových vôd z lapačov ropných látok budú likvidované v zmysle Programu odpadového hospodárstva obce Makov zmluvným odberateľom odpadov kategórie nebezpečných odpadov.
- Objekty pre ubytovanie v osadách a rekreačných strediskách musia mať vyriešenú otázku likvidácie odpadových vôd.

2.18.2.4 Vplyvy na pôdu

- Priamym vplyvom realizácie návrhu sú zábery pôdy jednotlivé stavby. Prevádzkou stavebných mechanizmov, dočasnými zábermi pôdy bude dochádzať k zhutňovaniu pôdy, deštrukcii vegetačného krytu a následnej možnej iniciácii erózných procesov. Vplyv je krátkodobý.
- Medzi priame negatívne vplyvy výstavby môžeme zaradiť likvidáciu rastlinných spoločenstiev pri stavebných prácach. Možnosť regenerácie poškodených plôch závisí od rozsahu poškodenia. Pri narušení vegetácie predpokladáme zvýšený nástup synantropných druhov vegetácie. Vstupom do porastov dôjde k čiastočnému narušeniu diverzity, prevládnu „odolnejšie“ druhy na úkor citlivejších.
- Medzi nepriame vplyvy počas výstavby patrí znečistenie ovzdušia a zvýšená prašnosť ako následok činnosti stavebných mechanizmov.
- Zasnežovanie v oblastiach intenzívne využívaných pre účely zjazdového lyžovania má pozitívny vplyv na ochranu pôd a vegetačný kryt. V zimnej sezóne je povrch pôdy chránený vrstvou snehu a preto negatívne vplyvy predpokladáme len pri nedostatočnej hrúbke snehovej pokrývky. Zdrojom potenciálnej erózie je obrušovanie povrchu zjazdovky lyžami.
- Vplyvom zvýšeného turizmu môže dôjsť k ohrozeniu fytocenóz, poškodzovanie travinno - bylinných porastov až ich čiastočné odstránenie na svahoch s flyšovým podložím urýchľuje eróziu a následný odnos pôdy, (realizovať opatrenia)
- výstavba snowboardového areálu je vytvorená zo snehových háld pomocou snežných diel. Významné množstvo snehu po zhutnení a úpravách bude dlhodobo pretrvávať v lokalite a brániť prirodzenému rozvoju flóry v dotknutom území.

2.18.2.5 Vplyvy na živočíchy

- Navrhované stavby a funkcie by nemali významne ohroziť ani poškodiť biotopy v danej oblasti, čo sa týka vplyvu na faunu stavovcov pod podmienkou, že väčšie stavby budú realizované mimo obdobia reprodukcie väčšiny druhov t.j. od polovice augusta do konca novembra.

- Výraznejší negatívny dopad na zoocenózy územia - hluk vyvolaný stavebnými zariadeniami, pohybom techniky. (dočasné pôsobenie - predpoklad rýchlej regenerácie zoocenóz)
- negatívny dopad - poškodzovanie stanovišť a zber lesných plodov, vyrušovanie živočíchov v období rozmnožovania, výchovy mláďat a ich vyvážania, pytliactvo, vyberanie hniezd dravých vtákov a pod. Všetky tieto aktivity sú v území zakázané.

2.18.2.6 Vplyvy na štruktúru a využívanie a scenériu krajiny

- V rámci navrhovaných činností a funkcií v území Makova nedôjde do roku 2015 k výraznej zmene štruktúry a využívania krajiny.
- Postupný sukcesný proces sa bude podieľať na zmene scenérie krajiny, ale nie negatívnym spôsobom
- Začlenenie výsadby stromovej vegetácie ako náhrada za výrub zjazdovej trate a jej zapojenie do krajiny bude pozitívne.

2.18.2.7 Vplyvy na chránené územia a ochranné pásma

- Všetky navrhované aktivity sú situované v CHKO Kysuce, v ktorej platí podľa zákona NR SR č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny 2. stupeň ochrany.
- Navrhované činnosti nebudú mať priamy vplyv na NPR Veľký Javorník a PR Hričovec, v ktorom platí podľa zákona NR SR č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny 5. stupeň ochrany.
- Návrh rešpektuje všetky ochranné pásma

2.18.2.8 Vplyvy na územný systém ekologickej stability

- Navrhované činnosti a funkcie v území rešpektujú biocentrá, biokoridory, genofondové lokality, významné segmenty krajiny zakotvené v RÚSES Čadca.

2.18.2.9 Vplyvy na kultúrne a historické pamiatky, paleontologické a archeologické náleziská, štruktúru sídiel, architektúru a budovy

- Navrhované činnosti a funkcie v území rešpektujú kultúrne a historické pamiatky, paleontologické a archeologické náleziská, štruktúra sídla, architektúra ani iné hodnoty nehmotnej povahy.

2.18.2.10 Vplyvy na poľnohospodársku výrobu a lesné hospodárstvo

- Pri dodržaní regulatívov definovaných v ÚPN sa nepredpokladajú negatívne vplyvy na poľnohospodársku a lesnú výrobu.
- V strediskách rekreácie a turizmu sa umožní riadne obhospodarovanie dotknutých lesných porastov (ťažba dreva, výchova porastu,) správcovi lesných pozemkov,

3 NÁVRH ZÁVÄZNEJ ČASTI

Význam obce v rámci územia okresu Čadca

Makov je vidiecka obec strednej až stredne menšej veľkosti. Primárnou funkciou obce je obytná funkcia a doplnkovými sú rekreačná (samoty, osady, Kasárne, Bumbálka, Čierne), výrobná. V štruktúre rekreačného potenciálu má obec význam ako centrum aglomerácie rekreačných útvarov. Obec Makov je pohraničnou obcou. Štátna hranica prináša obci charakteristický typ občianskej vybavenosti akou sú colnice a zároveň vytvára predpoklady pre väčší tranzit ľudí cez katastrálne územie. Česká republika, s ktorou Makov susedí je potenciálny zdroj pracovných príležitostí a zároveň zdroj možného odbytu domácej produkcie.

Dôležité administratívno-správne väzby má Makov na obec Turzovka a mesto Čadca, ktoré je zároveň okresným mestom so sieťou vyššej vybavenosti. Väzba na obec Kolárovice je reprezentovaná štátnou cestou I/18 a potenciálom v oblasti rozvoja zimných športov – Čierne – Čerenka.

Obec Makov je súčasťou Mikroregiónu Horné Kysuce a Euroregiónu Beskydy.

Poloha obce voči špecificky chráneným územiam

Obec Makov je súčasťou prírodnej územnej ochrany, ktorú prezentuje CHKO Kysuce (2°). CHKO Kysuce tvorí celý kataster obce. Okrem tejto ochrany časť územia je chránená legislatívne až na úrovni 5° a to NPR Javorník a PR Hričovce.

3.1 VŠEOBECNÉ ZÁSADY A REGULATÍVY PRIESTOROVÉHO USPORIADANIA ÚZEMIA A FUNKČNÉHO VYUŽITIA

3.1.1 ZÁKLADNÉ PRIESTOROVÉ, ORGANIZAČNÉ A KONCEPČNÉ REGULATÍVY

Riešené územie vytvára priestorový systém aglomerácie rekreačných útvarov, ktoré patria do rekreačného krajinného celku Turzovská Vrchovina a rekreačného územného celku okresu Čadca. Význam územia z hľadiska rekreácie je medzinárodný.

- **Makov** - sídelné stredisko rekreácie a turizmu – „SRTS“ z funkciou kultúrno-spoločenskou, obslužnou a hospodárskou.
- **Veľký Javorník – Kasárne** – samostatné stredisko rekreácie a turizmu – nástup do hlavného rekreačného priestoru (prioritná zimná turistická sezóna)
- **Bumbálka** – samostatné stredisko rekreácie a turizmu - nástup do rekreačného priestoru (zimná a letná turistická sezóna)
- **Čierne** – samostatné stredisko rekreácie a turizmu - nástup do rekreačného priestoru (zimná a letná turistická sezóna)
- **Kopanice** – ubytovacia základňa pre letnú a zimnú sezónu a nástup do rekreačného priestoru Veľký Javorník
- **Hlavný rekreačný priestor zimná sezóna** – Veľký Javorník, Čierne, Bumbálka - s komplexom spoločensko obslužnej a technickej vybavenosti (ubytovanie, stravovanie, OHDZ, zasnežovanie)
- **Hlavný rekreačný priestor letná sezóna** - Veľký Javorník, Čierne, Bumbálka, Kopanice, Rekreačné osady s viazaným a voľným cestovným ruchom - s komplexom spoločensko

obslužnej a technickej vybavenosti (ubytovanie, stravovanie, športové plochy, turistické značkové trasy, lyžiarske bežecké trate, značkové fitness trasy, piknikové plochy)

- **Medzinárodné rekreačné väzby** na územia mimo katastra obce – v oblasti SRT V. Javorník, Bumbálka
- **Medziokresné rekreačné väzby** na územia mimo katastra obce – v oblasti SRT Čierne
- **Obec Makov** má štatút sídelného strediska rekreácie a turizmu a nástupiska do rekreačných priestorov **Veľký Javorník – Kasárne, Bumbálka, Čierne** kde je potrebné dobudovať:
 - informačný systém o ubytovacích kapacitách, turistických trasách, možnostiach doplnkovej rekreácie a pod
 - areál pre zachytenie tranzitujúcich turistov (ukážky historických miestnych remesiel s možnosťou zakúpenia produkcie, stravovacie a ubytovacie služby, atrakcie pre deti, priestory pre kultúrno-spoločenské podujatia – folklórne akcie, hudobná produkcia a pod.) vo väzbe na cestu I/18 (lokalita: chata Makov, objekty colnice)
 - služby pre letný a zimný turistický ruch – požičovne športového náradia, ski servis, lyžiarske školy a pod.
- komplex športových zariadení pre letné športy (tenis, minigolf, kolkáreň, klzisko, bazén sauny) v polohe existujúceho ihriska, v zime je možné na ploche kurtov vytvoriť prírodnú ľadovú plochu pre verejné korčuľovanie obyvateľov obce /aj rekreantov/
- V rámci územia obce je potrebné rešpektovať založené pešie trasy a komunikačný systém, výstavbu v obci riešiť urbanistickou štruktúrou, ktorá korešponduje z pôvodnou zástavbou - t.j. izolované rodinné domy jednopodlažné, max. 2 podlažné so sedlovými, polvalbovými strechami (Šírka parcely navrhovaných rodinných domov 20-22 metrov, uličný priestor široký 12 metrov, (medzi plotmi) - komunikácia 6m + zelený pás 3m na každú stranu. Domy osádzať 6m od okraja komunikácie.
- V nadväznosti na obec Makov dobudovať tri strediská rekreácie a turizmu: SRT Veľký Javorník – Kasárne, SRT Bumbálka a SRT Čierne a ubytovaciu základňu Kopanice
- **SRT Veľký Javorník – Kasárne** - ubyt. kapacita 800 lôžok, reštauračná kapacita 500 stoličiek + zariadenia rýchleho občerstvenia pre zimnú sezónu) parkovacie kapacity decentralizované podľa koncentrácie lôžok. Realizovať zasnežovanie strediska v celom rozsahu. Vodu na zasnežovanie získavať akumuláciou povrchových zrážkových vôd v retenčných nádržiach pri zabezpečení minimálnych sanačných prietokov (určí ochrana prírody v ďalších stupňoch PD). Realizovať osvetlenie vybratých svahov strediska, po dohode so štátnou ochranou prírody. Doplniť sieť osobných horských dopravných zariadení (OHDZ) a športových a turistických lyžiarskych zjazdoviek, bežeckých a turistických chodníkov s cieľom rovnomerného rozloženia návštevníkov strediska. Realizovať zjazdové trate v rozsahu uvedenom v grafickej časti s uvedenými dopravnými kapacitami. Do roku 2015 obmedziť prepravnú kapacitu na 3500 lyžiarov za hodinu. Po roku 2015 je potrebné prehodnotiť vplyv tohto zaťaženia a návštevnosti na krajinu a prípadne doplniť alebo upraviť prepravné kapacity.
- **SRT Bumbálka** – ubyt. kapacita 200 lôžok, reštauračná kapacita 200 stoličiek + zariadenia rýchleho občerstvenia pre zimnú sezónu) parkovacie kapacity decentralizované podľa koncentrácie lôžok.
- **SRT Čierne** - ubyt. kapacita 200 lôžok, reštauračná kapacita 200 stoličiek + zariadenia rýchleho občerstvenia pre zimnú sezónu) parkovacie kapacity decentralizované podľa koncentrácie lôžok. Realizovať zasnežovanie strediska v celom rozsahu. Vodu na zasnežovanie získavať akumuláciou povrchových zrážkových vôd v retenčných nádržiach pri zabezpečení minimálnych sanačných prietokov (určí ochrana prírody v ďalších stupňoch PD). Realizovať osvetlenie svahov strediska. Doplniť sieť osobných horských dopravných zariadení (OHDZ) a využiť súčasnú sieť športových a turistických lyžiarskych zjazdoviek, bežeckých a turistických chodníkov. Realizovať snowboardový areál s prenosným vlekom spôsobom nasnežovania a vyfrézovania potrebného profilu dráhy, bez zásahu do tvaru reliéfu. V letnej sezóne v prípade investičného záujmu využívať dolné časti zjazdovky ako golfové ihrisko. Do roku 2015 obmedziť prepravnú

kapacitu na 2700 lyžiarov za hodinu. Po roku 2015 je potrebné prehodnotiť vplyv tohto zaťaženia a návštevnosti na krajinu a prípadne doplniť alebo upraviť prepravné kapacity.

- **Ubytovacia základňa Kopanice** - rozvoj ubytovacích kapacít po vyčerpaní možností v SRT Kasárne so zameraním aj na letnú sezónu. V nadväznosti na obec Kolárovice uvažovať s vytvorením väzieb na SRT Kolárovice - Čerenka. Vo výhlade uvažovať prepojenie aj formou OHDZ. (Pre uvedený návrh je potrebné rozšíriť záujmové územie a vytipovať nové zjazdové trate.)
- Celé územie stredísk pokryť sieťou sociálnych zariadení hlavne v zimnej turistickej sezóne. Verejné soc. zariadenia lokalizovať pri parkoviskách a staniciach OHDZ. V polohách nástupu na turistické chodníky osadiť informačné tabule so skrátenou verziou turistického poriadku. (Návštevný poriadok realizovať v spolupráci s orgánom ochrany prírody)
- Obsluha územia bude realizovaná:
- **SRT Veľký Javorník – Kasárne** – komunikáciou III/0888 vedúcou z centra Makova (odpojením z cesty I/18) až do ČR a miestnou obslužnou spevnenou komunikáciou. Parkoviská budú výhradne pre ubytovaných hosti v kapacite zodpovedajúcej počtu 1 parkovacie miesto na 4 lôžka a pre kyvadlovú dopravu skibusmi.
- **SRT Bumbálka** – komunikáciou I/18 a miestnou obslužnou komunikáciou po hrebeni medzi SR a ČR. Parkoviská budú pre ubytovaných hosti a pasantov v kapacite zodpovedajúcej predpokladanej návštevnosti.
- **SRT Čierne** – miestnou obslužnou spevnenou komunikáciou vedúcou z centra Makova. Záchytné parkovisko bude pod vlekmi pri chate bude slúžiť pre pasantov a ubytovaných hosti. Ďalšie parkoviska budú priamo napojené z cesty I/18 pri hoteli Pančava a na hrebeni medzi obcou Makov a Kolárovice.

UZ - Kopanice – komunikáciou III/0888 vedúcou z centra Makova (odpojením z cesty I/18) až do ČR a miestnou obslužnou spevnenou komunikáciou. Parkoviská budú hlavne pre pasantov a ubytovaných hosti a pre kyvadlovú dopravu skibusmi.

Výkyvy v návštevnosti strediska môžu zabezpečovať parkoviská a spevnené plochy pri colnici.

Ostatné osady sprístupniť pomocou miestnych obslužných komunikácií s povrchom, ktorý bude zodpovedať významu osady.

Odvoz odpadu so zariadení v SRT bude zabezpečený formou zvozu odpadu vo vreciach na miesta určené ako zhromažďiská odpadov dostupné pre ťažkú dopravnú techniku. Odtiaľ bude odpad odvezený oprávnenou firmou na skládku.

- Lesné a poľné cesty využívať ako bežecké trasy s lyžiarskymi stopami a v letnej sezóne ako turistické trasy a prístupové komunikácie pre obhospodarovanie lesa.
- Osady Belonovci, Nižní Labajovci, Šubíkovci, Vyšní Labajovci, Baculovci, Gregušovci, Holákovci, Mičovci, Lovásovci, Mičovci, Moravčíkovci, Riečky, Trojačka, Pisárovci, Zadky, Vášok, U Tabulí, Smutníky, Bulovci, Bítalovci, Hlboké, Potok, Kýčerka, Mláka, Pokryvky, Bajcarovci, Bobíkovci, Buková, Kolečkovci, Kršlisko, Dybalovci, Fabšovci, Jantošovci, Jašovci, Nová Dedina, Kypusovci, Valíčkovci, Papajovci, Trebulovci, Obracane, Vidielky, U Šipuli, Bugalovci uvažovať ako rekreačné osady pre viazaný a voľný cestovný ruch. Osady je vhodné mať obývané aj trvalo žijúcim obyvateľstvom. Vo všetkých osadách zachovať v pôvodnej urbanistickej a architektonickej podobe a hlavne sa sústrediť na zachovanie objektov drevenej architektúry, zvoníc, stromovej vegetácie vysádzanej pri domoch a zachovanie typického krajinárskeho vzhľadu. V prípade záujmu o výstavbu nových objektov v osadách je nutné obmedziť maximálny počet obytných objektov (rod. domov, chalúp, chát) v osade na 15 pri všetkých osadách a samotách, ktoré v súčasnosti majú menej objektov ako 10 obytných objektov (objekty hospodárske a pomocné – prístrešky pre os. automobily sa nepočítajú). Kapacita osôb v osade by mala byť pri plnej návštevnosti max. 60 ľudí. Krátkodobo môže byť vyššia. Tento regulatív má zabrániť nekontrolovanej výstavbe nových objektov a tým zvýšeniu koncentrácie turistov a poškodzovaniu prírody.

Diferencovanie osád:

Osadu **Gregušovci** – zaradiť medzi pamätihodnosti obce na základe §14 ods. 4 zákona č. 49/2002 Z.z o ochrane pamiatkového fondu.

- **Ochrana prírody:** V časti hrebeňa patriaceho do NPR Veľký Javorník a Hričovec viesť lyžiarske a turistické trasy mimo územia patriaceho do NPR. V celej oblasti zabezpečovať údržbu a označenie turistických trás v spolupráci s orgánmi ochrany prírody

3.1.2 REGULATÍVY PRE PRIESTOROVÉ USPORIADANIE KATASTRÁLNEHO ÚZEMIA

Pre potreby územnej regulácie navrhujeme rozdeliť územie na menšie samostatne funkčno-priestorové časti : Obec Makov a jeho zastavané územie, SRT Veľký Javorník – Kasárne, SRT Bumbálka, SRT Čierne, UZ Kopanice, rekreačné osady a nezastavané územie. Hranice jednotlivých častí sú uvedené na nasledujúcej schéme.

UR 1 - Obec Makov a jeho zastavané územie

- základná funkcia obytná
- doplnková funkcia – vybavenosť, služby, rekreácia, cestovný ruch a výroba v polohách bez škodlivých vplyvov na obytnú funkciu,
- prevládajúci typ stavebnej činnosti - novostavby, prístavby aj v záhradách rodinných domov
- spôsob zástavby - dvojtraktové izolované rodinné domy, počet podlaží max. 1+1+1 alebo 0+1+1, strecha sedlová alebo valbová so sklonom 35-45°
- veľkosť nových pozemkov 800-1000 m², šírka pozemkov 16-22 m
- Hlavná kompozičná os - koridor cesty I/18 prechádzajúcej od odbočky na Vysokú nad Kysucou k chate Makov.
- Vedľajšia kompozičná os je spojnice osady Čierne a miestnej časti Potok.
- Na obidve kompozičné osi viazať objekty vybavenosti a všetky dôležité pešie priestory.
- Dominanty - kostol - rešpektovať jeho dominantné pôsobenie v urbanistickej štruktúre.
- Subdominanty - požiarna zbrojnica, dom kultúry, dom služieb.
- Hlavný peší priestor je pred Obecným úradom, domom kultúry, domom služieb a kostolom a školou.

Zásady osadzovania stavieb

- Objekty rodinných domov situovať štítlmi k uliciam. Osadenie domov min. 6m od okraja miestnej komunikácie. Všetky rodinné domy budú jednopodlažné, max. dvojpodlažné s podkrovím s max. výškou hrebeňa strechy 10 m nad okolitým terénom. Sklon striech musí byť min. 35°. Oplotenia domov 3m od okraja verejnej komunikácie, pričom sa pred domom vytvára oplotená predzáhradka široká 3m. Pás verejnej zelene môže slúžiť na vedenie inžinierskych sietí ako verejné osvetlenie, telekomunikačné rozvody, vodovod. Tvaroslovie rodinných a polyfunkčných domov bude vychádzať z miestneho koloritu pôvodných stavieb ľudovej architektúry, pri zohľadnení moderných materiálov a súčasných požiadaviek na štandard vybavenia domov.

Zásady estetického dotvorenia priestorov

- plocha pred obecným úradom a domom kultúry (budúce námestie s lavičkami, kvetináčmi s okrasnou zeleňou, prípadne fontánou s prírodnými motívmi a pod).
- plocha pred kostolom – lavičky, odpadové koše, zeleň, spevnené plochy vyložené prírodným kameňom, alebo betónovou zámkovou dlažbou.
- pri Dome smútku – okrasná zeleň, oplotenie, odpadové koše, spevnená plocha, architektonické zamaskovanie a začlenenie odpadového kontajnera do spevnenej plochy
- v areáli plánovanom pre Dom sociálnej starostlivosti – kompletne terénne a sadové úpravy, nové oplotenie, záhradný altán a chodníky z kameňa
- územie pozdĺž cesty I/18 s dôrazom na okolie pri požiarnej zbrojnici, chate Makov, Územie Trojačky

Zásady funkčného dotvorenia územia

- realizovať navrhované rodinné domy v lokalitách Kubačkovka, U Šubíkov, U Šipuli a v prielukách zastavaného územia
- realizovať chýbajúcu technickú vybavenosť v zastavanom území a pripojenie max. počtu rod. domov
- realizovať komplex športových zariadení pre letné športy (tenis, minigolf, kolkáreň, klzisko, bazén sauny) v polohe existujúceho ihriska,
- realizovať areál pre zachytenie tranzitujúcich turistov (ukážky historických miestnych remesiel s možnosťou zakúpenia produkcie, stravovacie a ubytovacie služby, atrakcie pre deti, priestory pre kultúrno-spoločenské podujatia – folklórne akcie, hudobná produkcia a pod.) vo väzbe na cestu I/18 (lokality: chata Makov, objekty colnice)

UR 2 - SRT Veľký Javorník

- základná funkcia rekreačná
- doplnková funkcia – vybavenosť, služby
- prevládajúci typ stavebnej činnosti – rekonštrukcie, stavebné úpravy, novostavby, prístavby,
- spôsob zástavby - dvojtraktové samostatne stojace objekty , počet podlaží max. 1+3+1 alebo 0+3+1, strecha sedlová alebo valbová so sklonom 35-45°
- veľkosť nových pozemkov neobmedzená
- Hlavná kompozičná os - koridor cesty III/0888 a osi účelových komunikácií
- Na osi viazať objekty vybavenosti, parkovacie priestory a všetky dôležité priestory.
- Dominanty – nevytvárať architektonické dominanty - rešpektovať dominantné pôsobenie krajiny.

Zásady osadzovania stavieb

- Objekty vybavenosti a ubytovacie zariadenia situovať hrebeňmi rovnobežne s vrstevnicami. Osadenie objektov min. 6m od okraja miestnej komunikácie. Všetky objekty budú max. trojpodlažné s podkrovm. Sklon striech musí byť min. 35°. Oplotenia objektov budú výlučne z ihličnatých foriem vegetácie min 3m od okraja verejnej komunikácie, pričom pás široký 3m by mal slúžiť pre odhrnutie snehu. Tvaroslovie obytných a polyfunkčných objektov by malo vychádzať z miestneho koloritu pôvodných stavieb ľudovej architektúry, pri zohľadnení moderných materiálov a súčasných požiadaviek na štandard vybavenia domov. Moderné architektonické tvaroslovie nie je vylúčené.

Zásady estetického dotvorenia priestorov

- územie je veľmi rôznorodé a nie je jednoznačne stanoviť regulatívy pre estetické dotvorenie strediska. Je potrebné vypracovať podrobnejšiu štúdiu územia so zameraním na konkrétne úpravy územia a jeho estetické dotvorenie.

Zásady funkčného dotvorenia územia

- Realizovať osvetlenie a umelé zasneženie vybratých svahov strediska. Vodu na zasnežovanie získavať akumuláciou povrchových zrážkových vôd v retenčných nádržiach pri zabezpečení minimálnych sanačných prietokov (potrebné spracovať podrobnejšiu technickú štúdiu a posúdenie investície z hľadiska rentability.)
- Vo výhlade doplniť sieť osobných horských dopravných zariadení (OHDZ – vleky, lanovky) a športových a turistických lyžiarskych zjazdoviek, bežeckých a turistických chodníkov
- Doplniť ubytovacie kapacity a športovú vybavenosť pre prípad nepriaznivého počasia v letnej sezóne a realizovať sieť parkovacích kapacít pre ubytovaných návštevníkov strediska decentralizovaným spôsobom v zodpovedajúcich veľkostiach k ubytovaciemu zariadeniu. Zabezpečiť zachytenie dažďových vôd z parkovísk v odlučovačoch ropných látok
- Pre zachovanie možnosti lyžovania na svahu Veľkého Javorníka realizovať stavebnú uzáveru v na zjazdovke v polohe vyznačenej v grafickej časti dokumentácie.
- všetky zámery výstavby nových ubytovacích zariadení v SRT Kasárne podrobiť posudzovaniu vplyvu na životné prostredie podľa zákona 127/1994 Z.z.

UR 3 - SRT Bumbálka

- základná funkcia rekreačná
- doplnková funkcia – vybavenosť, služby
- prevládajúci typ stavebnej činnosti – rekonštrukcie, stavebné úpravy, novostavby, prístavby,
- spôsob zástavby - dvojtraktové samostatne stojace objekty , počet podlaží max. 1+3+1 alebo 0+3+1, strecha sedlová alebo valbová so sklonom 35-45°
- veľkosť nových pozemkov neobmedzená
- Hlavná kompozičná os - koridor lesnej komunikácie po hrebeni medzi ČR a SR
- Na os viazať objekty vybavenosti, parkovacie priestory a všetky dôležité priestory.
- Dominanty – nevytvárať architektonické dominanty - rešpektovať dominantné pôsobenie krajiny.

Zásady osadzovania stavieb

- Objekty vybavenosti a ubytovacie zariadenia situovať hrebeňmi rovnobežne s vrstevnicami. Osadenie objektov min. 6m od okraja miestnej komunikácie. Všetky objekty budú max. trojpodlažné s podkrovím. Sklon striech musí byť min. 35°. Oplotenia objektov budú výlučne z ihličnatých foriem vegetácie min 3m od okraja verejnej komunikácie, pričom pás široký 3m by mal slúžiť pre odhrnutie snehu. Tvaroslovie obytných a polyfunkčných objektov by malo vychádzať z miestneho koloritu pôvodných stavieb ľudovej architektúry, pri zohľadnení moderných materiálov a súčasných požiadaviek na štandard vybavenia domov. Moderné architektonické tvaroslovie nie je vylúčené.

Zásady estetického dotvorenia priestorov

- Ústredný priestor v SRT Bumbálka pred hotelom Bumbálka. podporiť výsadbou stromovej zelene od cesty I/18
- Existujúcu prirodzenú priestorovú kompozíciu doplniť výsadbou kríkovej a stromovej zelene pri parkovisku pred hotelom, aby sa opticky odčlenilo parkovisko od hotela

Zásady funkčného dotvorenia územia

- Doplniť športovú vybavenosť pre prípad nepriaznivého počasia v letnej sezóne a prípadne aj ubytovacie kapacity s parkoviskami
- Zabezpečiť zachytávanie dažďových vôd zo všetkých parkovísk nad 10 vozidiel v odlučovačoch ropných látok
- V hrebeňovom priestore Bumbálka smer lokalita Hlboké vytvoriť podmienky pre lyžovanie za konským záprahom prípadne jazdu na saniach za konským záprahom ako atrakciu a zároveň formu dopravy po hrebeni medzi chatami Kmínek a hotelom Bumbálka

UR 4 - SRT Čierne

- základná funkcia rekreačná
- doplnková funkcia – obytná, vybavenosť, služby
- prevládajúci typ stavebnej činnosti – rekonštrukcie, stavebné úpravy, novostavby, prístavby,
- spôsob zástavby - dvojtraktové samostatne stojace objekty , počet podlaží max. 1+3+1 alebo 0+3+1, strecha sedlová alebo valbová so sklonom 35-45°
- veľkosť nových pozemkov neobmedzená
- Hlavná kompozičná os - koridor miestnej obslužnej komunikácie
- Na os viazať objekty vybavenosti, parkovacie priestory a všetky dôležité priestory.
- Dominanty – nevytvárať architektonické dominanty - rešpektovať dominantné pôsobenie krajiny.

Zásady osadzovania stavieb

- Objekty vybavenosti a ubytovacie zariadenia situovať štípmi k hlavnej kompozičnej osi. Osadenie objektov min. 6m od okraja miestnej komunikácie. Všetky objekty budú max. trojpodlažné s podkrovím. Sklon striech musí byť min. 35°. Oplotenia objektov budú výlučne z ihličnatých foriem vegetácie min 3m od okraja verejnej komunikácie, pričom pás široký 3m by mal slúžiť pre odhrnutie snehu. Tvaroslovie obytných a polyfunkčných objektov by malo vychádzať z miestneho koloritu pôvodných stavieb ľudovej

architektúry, pri zohľadnení moderných materiálov a súčasných požiadaviek na štandard vybavenia domov. Moderné architektonické tvaroslovie nie je vylúčené.

Zásady estetického dotvorenia priestorov

- Ústredný priestor v SRT Čierne pred hotelom doplniť výsadbou stromovej zelene od potoka
- Odčlenenie areálu hotela od okolitých plach realizovať výsadbou kríkovej a stromovej zelene a priestor ponechať opticky otvorený k vlekcom
- Navrhované golfové ihrisko oplotiť mobilným oplotením kvôli paseniu dobytku na príľahlých svahoch – opticky neoddeľovať od okolia
- Upraviť povrchy miestnych komunikácií a estetizovať aj rodinné domy, oplotenia obytnej zástavby popri prístupovej miestnej komunikácii do SRT

Zásady funkčného dotvorenia územia

- Doplniť športovú a rekreačnú vybavenosť (sauny, kolkáreň, fitnees, stolnotenisové priestory, herne pre deti a pod., ktoré môžu byť súčasťou ubytovacích zariadení) pre prípad nepriaznivého počasia v letnej sezóne,
- Ubytovacie kapacity s parkoviskami prednostne riešiť formou privátneho bývania v rodinných domoch, chatách, chalupách, Pre každé 4 lôžka je potrebné uvažovať s jedným parkovacím miestom, parkoviská je potrebné umiestňovať na pozemkoch majiteľov ubytovacích objektov
- Zabezpečiť zachytávanie dažďových vôd v odlučovačoch ropných látok zo všetkých parkovísk s kapacitou nad osobných 10 vozidiel

UR 5– UZ Kopanice

- základná funkcia obytná
- doplnková funkcia – rekreačná, vybavenosť, služby
- prevládajúci typ stavebnej činnosti – rekonštrukcie, stavebné úpravy, novostavby, prístavby,
- spôsob zástavby - dvojtraktové samostatne stojace objekty , počet podlaží max. 1+3+1 alebo 0+3+1, strecha sedlová alebo valbová so sklonom 35-45°
- veľkosť nových pozemkov neobmedzená
- Hlavná kompozičná os - koridor cesty III/0888 a miestnej obslužnej komunikácie
- Na os viazať objekty bývania vybavenosti, parkovacie priestory a všetky dôležité priestory a funkčné plochy
- Dominanty – nevytvárať architektonické dominanty - rešpektovať dominantné pôsobenie krajiny a novú zástavbu výškovo prispôbiť existujúcej

Zásady osadzovania stavieb

- Objekty vybavenosti a ubytovacie zariadenia situovať štípmi k hlavnej kompozičnej osi. Osadenie objektov min. 6m od okraja miestnej komunikácie. Všetky objekty budú max. dvojpodlažné s podkrovím. Sklon striech musí byť min. 35°. Oplotenia nových objektov budú min 2m od okraja verejnej komunikácie, pričom pás široký 2 m by mal slúžiť pre odhrnutie snehu. Tvaroslovie obytných a polyfunkčných objektov by malo vychádzať z miestneho koloritu pôvodných stavieb ľudovej architektúry, pri zohľadnení moderných materiálov a súčasných požiadaviek na štandard vybavenia domov.

Zásady estetického dotvorenia priestorov

- Ústredný priestor v UZ Kopanice bude vytvorený pred navrhovaným penziónom a parkoviskom, pre tento priestor musí byť architektonicky ucelený a jasne formulovaný s vytvorením neopakovateľnej atmosféry nástupu do SRT Kasárne.
- Pri realizácii priestoru ponechať a doplniť sprievodnú zeleň Kysuce
- Priestor pre parkovisko a penzión opticky odčleniť od východu pásom stromovej a kríkovej zelene
- Upraviť povrchy miestnych komunikácií a estetizovať aj rodinné domy, oplotenia obytnej zástavby popri prístupovej miestnej komunikácii v rámci osady Kopanice.
- Pre potreby parkovania vyčleniť plochy v rámci pozemkov rodinných domov a chalúp, prípadne záhrad

- realizovať sanovanie a úpravu súčasných betónových brehov Kysuce v hornej časti osady

Zásady funkčného dotvorenia územia

- Doplniť športovú a rekreačnú vybavenosť (sauny, kolkáreň, fitnees, stolnotenisové priestory, herne pre deti a pod., ktoré môžu byť súčasťou ubytovacích zariadení) pre prípad nepriaznivého počasia v letnej sezóne,
- Doplnenie ubytovacej kapacity s parkoviskami prednostne riešiť formou privátneho bývania v rodinných domoch, chatách, chalupách, Pre každé 4 lôžka je potrebné uvažovať s jedným parkovacím miestom, parkoviská je potrebné umiestňovať na pozemkoch majiteľov ubytovacích objektov
- Zabezpečiť zachytávanie dažďových vôd v odlučovačoch ropných látok zo všetkých parkovísk s kapacitou nad osobných 10 vozidiel

UR 6 – rekreačné osady

- základná funkcia rekreačná
- doplnková funkcia – obytná, služby
- prevládajúci typ stavebnej činnosti – rekonštrukcie, stavebné úpravy, novostavby, prístavby,
- spôsob zástavby - jednotraktové samostatne stojace objekty , počet podlaží max. 1+1+1 alebo 0+1+1, strecha sedlová alebo polvalbová so sklonom 35-45°
- veľkosť nových pozemkov neobmedzená
- architektonická forma objektov a tvaroslovie musí byť podriadené pôvodným princípom výstavby domov
- podporiť chalupnícke využívanie valašského osídlenia s podmienkou zachovania pôvodného charakteru osídlenia, ale aj architektúry. V lokalitách rozptýleného osídlenia v celom katastrálnom území prioritne využiť existujúci stavebný fond a v prípade záujmu o výstavbu nových nových rekreačných objektov dodržať všetky architektonické a urbanistické regulatívy.
- v lokalitách Papajovci, Koleňákovci, Lovasovci, Gregušovci, Moravčíkovci a Pisárovci zachovať elementy historickej krajiny štruktúry. Ich zachovanie a udržiavanie podmieniť viazať s požiadavkami rekreačného využívania pôvodných usadlostí /starostlivosť o pôvodnosť architektúry súčasne so starostlivosťou o historickú pôvodnosť štruktúry krajiny menovaných lokalít/.
- podporiť chov koní /pre deti poníky/ v osade Čierne, Kopanice, Vyšný Labajovci využívať ich na spoločnú, kolektívnu jazdu so sprievodcom po atraktívnych lokalitách katastrálneho územia, využiť aj ťažné kone v záprahu s kočom ako atraktívnu formu spoznávania krajiny katastra

UR 7 – nezastavané plochy – voľná krajina

- základná funkcia – poľnohospodársky, hospodársky, rekreačne využívaná, alebo voľná krajina bez zástavby
- doplnková funkcia – ekostabilizačná
- prevládajúci typ stavebnej činnosti – bez stavebnej činnosti,
- veľkosť pozemkov bez obmedzenia
- Rešpektovať všetky legislatívne chránené územia, genofondové lokality, hydrické biokoridory, interakčné prvky a hodnotné krajinné priestory
- Pre riešený typ krajiny je optimálna forma rekreačného využívania so zachovaním zložky poľnohospodárstva potrebného pre údržbu a obnovu kultúrnej krajiny
- dominantná je zimná sezóna zjazdové lyžovanie, beh na lyžiach, perspektívne jazda za konským záprahom, na saniach a iné formy spojené s pobytom v prírode
- možné nároky pre zjazdové lyžovanie priestorovo rozložiť aj do lokalít s chalupníckou rekreáciou /najmä v časti Kopanice – Jašovci, Papajovci, v uzávere doliny Maríkovského potoka – Klanduchovci/. V týchto lokalitách budovať dopravné zariadenia /vleky/ s menšou prepravnou kapacitou – víkendové lyžovanie rodinného charakteru

- v krajine je vhodné vytvoriť možnosti pre bežecké lyžovanie / vytýčenie tratí konzultovať s CHKO/ v celom katastrálnom území s možnosťou voľby stupňa náročnosti a ich udržiavanie
- v hrebeňovom priestore Javorníkov, ale aj v Beskydách, v polohe farmy v Čiernom, na hrebeni od hotela Pančava smerom k osade Gregušovci vytvoriť podmienky pre lyžovanie za konským záprahom, prípadne jazdy na saniach ako atrakcie a zároveň alternatívnej formy dopravy do SRT Čierne
- v lokalite Beloňovci je v prípade záujmu možnosť vybudovať verejný sánkarsky areál s atraktívnym večerným sánkovaním – tento počin uvádzame len ako výhľad
- letné formy rekreácie smerovať do otvoreného priestoru – lúky, lesy, (halové aktivity realizovať len ako doplnok rekreačnej ponuky pre prípady nepriaznivého počasia a spestrenie ponuky zimných športových aktivít výlučne v zastavaných častiach územia v polohách s vyššou koncentrácie návštevníkov)
- turizmus sústrediť do vyznačených trás, oživiť, zatraktívniť rôznymi podpornými aktivitami, akciami /orientačný turizmus, náučný turizmus a pod.
- využiť kvalitné prírodné podmienky na rozvoj cykloturizmu, ako modernej formy turizmu, vytýčiť a udržiavať cyklotrasy s rôznou náročnosťou, s možnosťou výberu. Podobne ako pri turizme podporiť rôznymi aktivitami. Pre konanie masových akcií nie sú v katastri vytvorené dostatočné parkovacie miesta. (Nedoporučujeme konať na území Makova masové akcie s vysokou návštevnosťou, pri ktorých často dochádza k poškodzovaniu prírody)
- ponechať výrazný sukcesný proces (zarastanie opustenej a nevyužívanej krtajiny drevinnou vegetáciou) s pozitívnym krajinnoekologickým najmä protieróznym účinkom a krajinnotvorným a estetickým ekostabilizačným účinkom.
- samotný prirodzený proces tvorby krajiny rešpektovať a umelo do neho nevstupovať
- v lokalitách, kde má sukcesný proces dominantnú prevahu zväžiť zmenu hospodárenia
- upustiť od možnosti navrátenia lokalít s výrazným sukcesným procesom do pôvodného stavu, pôvodnú rozptýlenú vegetáciu v krajine priebežne ošetrovať/ preriezka, zmladzovanie
- vykonávať priebežný monitoring sukcesného procesu, súčasný stav postačuje, zabrániť ďalšiemu rozširovaniu rozptýlenej krajinnej vegetácie,
- sprievodnú vegetáciu vodných tokov ošetrovať, postupne rekonštruovať, zmladzovať

3.2 URČENIE PRÍPUSTNÝCH, OBMEDZUJÚCICH, ALEBO VYLUČUJÚCICH PODMIENOK PRE VYUŽITIE ÚZEMIA

UR 1 - Obec Makov a jeho zastavané územie

Prípustné funkcie

- v súvislo zastavanom obytnom území sú prípustné funkcie, ktoré nepotláčajú obytnú funkciu. Medzi takéto prevádzky a služby patria všetky maloobchodné predajne potravinárskeho charakteru, drobné výrobné a remeselné prevádzky - obuvnícke, stolárske, krajčírské, aranžérske, kožiarske a iné dielne, poradenské a projektové kancelárie a administratívne priestory.
- v súvislo zastavanom priemyselnom území obce je dovolené zriaďovať výrobné a administratívne budovy, skladovacie haly, predajne a budovy pre ustajnenie hospodárskych zvierat pri dodržaní zásady, aby hygienické ochranné pásmo nezasahovalo obytné stavby.

Pri veľkochove hospodárskych zvierat je potrebné eliminovať negatívne dôsledky ako pach, znečistenie komunikácií, nebezpečenstvo chorôb prenosných zo zvierat na človeka a pod.

Neprípustné funkcie

- v súvislo zastavanom obytnom území obce nie je dovolené zriaďovať : predajne streliva, výbušnín, toxických látok, plynových fliaš - okrem propán-butánových pre potrebu domácností (dodržať predpísané odstupy skladovacích plôch od obytných budov), rádioaktívnych a chemických látok, biologicky nebezpečných materiálov a preparátov, skládky odpadov, prevádzky, kde dochádza k zvýšenej prašnosti a hlučnosti – píla, opravy motorových píl, sklady sypkých materiálov bez obalov – piesok, štrk , a prevádzky so zdrojmi zápachu z chovu hospodárskych zvierat a pod.
- v súvislo zastavanom priemyselnom území obce nie je dovolené zriaďovať prevádzky, ktorých negatívny vplyv na životné prostredie prevyšuje hodnoty dané predpismi upravujúcimi oblasti ktorých sa vplyv dotýka

UR 2 - SRT Veľký Javorník

Prípustné funkcie

- funkcie, ktoré nepotláčajú rekreačnú funkciu. Medzi takéto funkcie patria všetky maloobchodné predajne potravinárskeho charakteru, reštaurácie, ubytovacie zariadenia, zariadenia technickej vybavenosti, parkoviská, odpočinkové plochy, parky, plochy verejnej zelene, penzióny, športové plochy, OHDZ, rôzne dráhy (napr.: bežecké, cyklotriálové) altánky, vodné plochy, pieskoviská, detské ihriská a pod

Neprípustné funkcie

- v území nie je dovolené zriaďovať: predajne streliva, výbušnín, toxických látok, plynových fliaš aj propán-butánových, rádioaktívnych a chemických látok, biologicky nebezpečných materiálov a preparátov, skládky odpadov, prevádzky, kde dochádza k zvýšenej prašnosti a hlučnosti – píla, opravy motorových píl, sklady sypkých materiálov bez obalov – piesok, štrk , a prevádzky so zdrojmi zápachu z chovu hospodárskych zvierat a pod.

UR 3 - SRT Bumbálka

Prípustné funkcie

- funkcie, ktoré nepotláčajú rekreačnú funkciu. Medzi takéto funkcie patria všetky maloobchodné predajne potravinárskeho charakteru, reštaurácie, ubytovacie zariadenia, zariadenia technickej vybavenosti, parkoviská, odpočinkové plochy, parky, plochy verejnej zelene, hotely, športové plochy, OHDZ, rôzne dráhy (napr.: bežecké, cyklotriálové) altánky, vodné plochy, pieskoviská, detské ihriská a pod

Neprípustné funkcie

- v území nie je dovolené zriaďovať: predajne streliva, výbušnín, toxických látok, plynových fliaš aj propán-butánových, rádioaktívnych a chemických látok, biologicky nebezpečných materiálov a preparátov, skládky odpadov, prevádzky, kde dochádza k zvýšenej prašnosti a hlučnosti – píla, opravy motorových píl, sklady sypkých materiálov bez obalov – piesok, štrk , a prevádzky so zdrojmi zápachu z chovu hospodárskych zvierat a pod.

UR 4 - SRT Čierne

Prípustné funkcie

- funkcie, ktoré nepotláčajú rekreačnú funkciu. Medzi takéto funkcie patria všetky maloobchodné predajne potravinárskeho charakteru, reštaurácie, ubytovacie zariadenia, zariadenia technickej vybavenosti, parkoviská, odpočinkové plochy, parky, plochy verejnej zelene, hotely, športové plochy, OHDZ, rôzne dráhy (napr.: bežecké, cyklotriálové) altánky, vodné plochy, pieskoviská, detské ihriská, chov koní v malých koncentráciách a pod

Neprípustné funkcie

- v území nie je dovolené zriaďovať: predajne streliva, výbušnín, toxických látok, plynových fliaš aj propán-butánových, rádioaktívnych a chemických látok, biologicky nebezpečných materiálov a preparátov, skládky odpadov, prevádzky, kde dochádza k zvýšenej prašnosti a hlučnosti – píla, opravy motorových píl, sklady sypkých materiálov bez obalov – piesok, štrk , a prevádzky so zdrojmi zápachu.

UR 5– UZ Kopanice

Prípustné funkcie

- funkcie, ktoré nepotláčajú rekreačnú funkciu. Medzi takéto funkcie patria všetky maloobchodné predajne potravinárskeho charakteru, reštaurácie, ubytovacie zariadenia, zariadenia technickej vybavenosti, parkoviská, odpočinkové plochy, parky, plochy verejnej zelene, hotely, športové plochy, OHDZ, rôzne dráhy (napr.: bežecké, cyklotriálové) altánky, vodné plochy, pieskoviská, detské ihriská, chov koní v malých koncentráciách a pod

Neprípustné funkcie

- v území nie je dovolené zriaďovať: predajne streliva, výbušnín, toxických látok, plynových fliaš aj propán-butánových, rádioaktívnych a chemických látok, biologicky nebezpečných materiálov a preparátov, skládky odpadov, prevádzky, kde dochádza k zvýšenej prašnosti a hlučnosti – píla, opravy motorových píl, sklady sypkých materiálov bez obalov – piesok, štrk, a prevádzky so zdrojmi zápachu.

UR 6 – rekreačné osady

Prípustné funkcie

- funkcie bývania, zariadenia technickej vybavenosti, odpočinkové plochy, plochy zelene, športové plochy len trávnaté, altánky, vodné plochy, chov malých hosp. zvierat, prípadne koní v malých koncentráciách a pod

Neprípustné funkcie

- v území nie je dovolené zriaďovať predajne, sklady, výrobné prevádzky, skládky odpadov.

UR 7 – nezastavané plochy – voľná krajina

Prípustné funkcie

- rekreačné plochy, turistické trasy, náučné chodníky, lesno-hospodárske funkcie ochrana lesa proti škodcom, užívanie lesa v súlade s LHP, pasenie hospodárskych zvierat a v intenciách zákona 543/2002 Z.z. O ochrane prírody a krajiny

Neprípustné funkcie a činnosti

- rozorávanie a premiestňovanie pôdy a hliny a úpravu pasienkov,
- poškodzovanie pôdneho krytu pasiením a preháňanie stád v rozmočenom teréne
- zariadenia na ochranu hospodárskych zvierat (prístrešky)
- činnosti meniace prirodzený stav vodných tokov, vodných plôch, močiarov, mokradi, prameňov a ponorov,
- pestovanie cudzokrajných druhov rastlín, chov cudzokrajných druhov živočíchov mimo uzavretých objektov a rozširovanie pôvodných druhov rastlín a živočíchov človekom mimo schváleného lesného hospodárskeho planú
- používanie chemických látok okrem osobnej potreby a skladovanie agrochemikálií
- vjazd a státie motorových vozidiel
- táborenie, stanovanie a zakladanie ohňa mimo tras a miest na to vyhradených
- vnášať domáce zvieratá, cudzokrajné a nepôvodné druhy rastlín a živočíchov
- rušiť pokoj a ticho,

3.3 ZÁSADY A REGULATÍVY PRE UMIESTNENIE OBČIANSKÉHO VYBAVENIA, REKREÁCIE A PRIEMYSLU

V oblasti občianskej vybavenosti

Školstvo

- predškolská výchova - 2 triedna materská škola, (kapacita 40-50 detí.) – postačuje potrebám obce
- 13 triedna základná škola 1-9. ročník (kapacita max. 450 žiakov, stav 245 žiakov) postačuje potrebám obce, potreba vybudovať tenisový kurt z oplotením, upraviť doskočisko a celý športový areál, pripojiť školu na plánovanú kanalizačnú sieť, podporiť výsadbu zelene od cesty 1/18 na eliminovanie hlučnosti, a celkovú stavebnú obnovu budovy školy (výmena okien, úprava fasád, strechy a pod).

Kultúra

- sála, lokalizovaná v objekte kultúrneho domu (kapacita 250 sedadiel) vyhovuje.
- Miestna knižnica s úžitkovou plochou 25 m² eviduje cca 11600 knižničných jednotiek a má 560 užívateľov –vyhovuje
- rímsko-katolícky kostol s kapacitou cca 250-300 miest – vyhovuje
- pre kultúrne podujatia realizovať vonkajší amfiteáter pri chate Makov.

Telovýchova a šport

- futbalové ihrisko (trávnatý povrch) so šatňami a sociálnymi zariadeniami – vyhovuje
- pre rozvoj športu rezervovať pozemky severne od futbalového ihriska (kurty, ihriska, v zime klzisko, večerné osvetlenie a pod)

Zdravotníctvo

- základné zdravotnícke služby sa poskytujú v miestnom zdravotnom stredisku - neštátne zdravotnícke zariadenie vyhovujúce
- v strediskách rekreácie a turizmu zriadiť priestory pre poskytnutie prvej pomoci, a základne zdravotnícke úkony, priestory horskej záchrannej služby

Sociálna starostlivosť

- domu sociálnej starostlivosti - kapacita cca 28 lôžok a 7-10 členov personálu – vyhovuje potrebám obce
- pripraviť program podpory výstavby domov, alebo penziónov sociálnej starostlivosti na úrovni obce a rôznych nadácií (dôvod – starnutie obyvateľstva obce)

Maloobchod

- potraviny sú rozmiestnené plošne po celom území intravilánu – kapacitne postačuje potrebám
- naďalej podporovať mobilný predaj tzv. obchodov na kolesách, ktorý zásobuje základnými potravinami hlavne obyvateľov odľahlých osád
- nepotravinárske prevádzky ponechať prirodzeným potrebám trhu.

Stravovanie a ubytovanie

- prednostne podporovať rozvoj stravovacích zariadení, hlavne ich kvalitatívnu úroveň
- rozvoj stravovania a ubytovania využiť ako alternatívu pre zníženie nezamestnanosti

Služby

- požiarnu zbrojnicu (Dobrovoľný požiarny zbor - 30 členov) ponechať, vyhovuje.
- cintorín s rozlohou 1,3 ha a s domom smútku. Doporučená výstavba nového Domu smútku alebo stavebné úpravy a rozšírenie existujúceho.
- podporovať rozvoj služieb vo väzbe na turistiku a cestovný ruch ako alternatívu riešenia nezamestnanosti.

Administratíva

- rekonštruovať objekt Obecného úradu a pošty
- administratívne prevádzky súčasťou výrobných závodov ponechať prirodzenému vývoju

V oblasti rozvoja rekreácie a turizmu:

- V súlade s prírodnými a civilizačnými danosťami katastra dotvoriť miestny funkčno-priestorový subsystém rekreácie zabezpečujúci každodennú a víkendovú rekreáciu obyvateľov obce a návštevníkov (formou turistických a ozdravovacích pobytov v prírode, lyžovania, chalupníckej rekreácie, kúpeľníctva (klimatické kúpele)
- Obec Makov chápať ako stredisko aglomerácie rekreačných útvarov so sieťou 3-och stredísk rekreácie a turizmu (Veľký Javorník – Kasárne, Bumbálka, Čierne) a ubytovacou základňou Kopanice. Sídlo Makov bude slúžiť ako východiskový bod pre turistov a ubytovacia základňa s rozvinutými doplnkovými službami, hlavne s možnosťou

občerstvenia, podania informácií o turistických trasách, ubytovacích kapacitách - koordináčne informačné centrum – sídlo cestovných kancelárií. Rozvoj ubytovacích kapacít čo možno najviac sústrediť do jadrového územia Makov.

- v SRT Čierne a SRT Kasárne uvažovať so zasnežovaním. realizovať akumulčné nádrže, ktoré môžu v letných mesiacoch slúžiť ako požiarne nádrže. Kapacita nádrží bude vychádzať z potreby množstva snehu na príslušných svahoch, predpokladanej kapacity pritekanej vody a doby zasnežovania definovanej na dva dni.
- podporovať klimatickú liečbu v lokalite Kasárne a celoročné využitie všetkých stredísk
- zlepšovať aj kvalitu a štruktúru športovej a obslužnej vybavenosti a zároveň dbať na ochranu prírodného prostredia a znižovanie negatívnych dopadov z rekreácie
- zamerať sa na vidiecky turizmus spojený s agro a ekorekreáciou, vhodný hlavne pre rodinné prázdninové pobyty v rázovitých rozptýlených osadách
- podporovať migračný turizmus a spájať ho s poznávacími aktivitami, budovať zájazdové ciele a tématické okruhy pre špecificky orientované skupiny turistov.
- zabezpečiť riešenie statickej dopravy, kapacity technickej infraštruktúry, sledovať kapacity návštevnosti a monitorovať stav prírodného prostredia
- umožniť rozvoj agroturistiky, tradičných remesiel prípadne iných foriem ľudskej činnosti slúžiacej pre rozvoj turizmu a cestovného ruchu hlavne v SRTS.
- do roku 2015 uvažovať s kapacitami OHDZ podľa nasledujúcej tabuľky:

Rekreačný priestor	návštevnosť	potrebná kapacita OHDZ
SRT Čierne	1000	2700
SRT Kasárne (V. Javorník	1400	3500
SRT Bumbálka	600	800
SRTS Makov	100	800
celá aglomerácia RÚ	3100	7800

V oblasti priemyslu a poľnohospodárstva

Pre obdobie do roku 2015 platia zásady:

- v živočíšnej výrobe sa orientovať na chov hovädzieho dobytku, koní, oviec
- kapacity živočíšnej výroby prispôbiť množstvu objemových aj jadrových krmív, ktoré poskytuje potenciál rastlinnej produkcie
- zveľaďovanie a ochrana poľnohospodárskej pôdy, ekologické hospodárenie v krajine, zamedzenie vstupu cudzorodých látok do potravinového reťazca,
- zachovanie poľnohospodárstva ako základnej podmienky rozvoja krajinotvorných, ekologických a sociálnych funkcií.
- poľnohospodárske využívanie krajiny bez zvyšovania kapacít a záberov plôch
- nároky na územné rozšírenie areálov priemyselnej výroby riešiť na ploche pri ŽSR
- preferovať rozvoj priemyselných podnikov využívajúcich miestne, dostupné surovinové zdroje, druhotné suroviny, drevnú hmotu
- zvýšenie environmentálnej bezpečnosti výroby,
- vo výrobných podnikoch a postupne aj v zariadeniach služieb podporovať rozvoj systémov kvality a environmentálneho manažérstva (ISO 9 000 a 14 000)
- drobné prevádzky bez negatívneho dopadu na ŽP (hluk, zápach, prach) môžu vznikať aj v rámci obytnej štruktúry

3.4 ZÁSADY A REGULATÍVY PRE UMIESTNENIE VEREJNÉHO DOPRAVNÉHO A TECHNICKÉHO VYBAVENIA

regulatívy v oblasti dopravnej sústavy

- nosný skelet pozemných komunikácií na území Makova v súčasnosti tvoria a naďalej budú tvoriť cesty I/18, II/487 a III/01888.
- po roku 2015 uvažovať s modernizáciou železničnej trate č. 128 . Trať je s jednou priebežnou medzistaničnou koľajou a motorovou trakciou a premáva v smere Makov – Čadca a späť
- vybudovať obslužné komunikácie v lokalite „Kubačkovka“ a „U Šipuly“ zabezpečujúce dopravnú obsluhu navrhovanej. Komunikácie realizovať ako dvojpruhové obojsmerné, šírky 6 m, s živičnou povrchovou úpravou .
- vybudovať obslužnú komunikáciu v lokalite „U Šubíkov“ ako dvojpruhovú obojsmernú, šírky 6 m, s živičnou povrchovou úpravou v trase existujúcej účelovej komunikácie
- upraviť, spevniť a udržiavať technický stav prístupových ciest k usadlostiam obce Makov, pričom využiť jestvujúce trasy poľných a lesných ciest (1L, 2L, zväžnice). Dobrý prístup je základnou podmienkou pre udržanie stavebného fondu v osadách. Prípadné spevnenie ciest previesť prelievaným makadamom v šírke 4,0 m.
- vybudovanie parkovísk pri ubytovacích zariadeniach a záchytných parkovísk v lokalitách Kopanice, Kasárne a Čierne
- dobudovať koncový úsek cesty Kopanice – Kasárne – hranica SR/ČR a pokračovanie na území ČR. V prípade, že nedôjde k dohode medzi SR a ČR dobudovať koncový úsek s otočkou. Cestu zaradiť v úseku Kopanice – hranica ČR a SR (záchytné parkovisko pri penzióne pod Bútorkami) do siete ciest III. triedy.
- odstrániť bodovú dopravnú závalu lokalizovanú na krížení trás I/18 a III/01888. Závaža spočíva v nedostatočných polomeroch vnútorných hrán jazdných pruhov križovatky a nevhodným uhlom kríženia trás III/01888 a I/18.
- realizácia protihlukových opatrení v centre obce Makov pozdĺž cesty I/18 (znížením jazdnej rýchlosti v danom úseku cesty I/18, výmena okien, realizácia zvukoizolačných obkladov, výsadba vzrastlej zelene,
- monitorovať vývoj hlučnosti v obci pozdĺž cesty I/18 v priebehu obdobia po vstupe do EÚ a v prípade potreby realizovať opatrenia zodpovedajúce vývoju situácie (napr. obmedzenie kamiónovej dopravy, navrhované zníženie rýchlosti a pod.)
- nové trasy cyklistickej dopravy viazať na nadradený systém siete kysuckej cyklomagistrály na cyklotrasu č.12 – Na Bumbálku a cyklotrasu. 4 – Makovská. Všetky významnejšie osady v obci navrhujeme prepojiť systémom značených cyklotrás vedených po súčasnej sieti poľných a lesných ciest.
- realizovať priestory pre odpočinok cyklistov vo všetkých SRT, UZ Kopanice a v zastavanej časti Makova pri chate Makov. Pre určenie trasovania vypracovať projektovú dokumentáciu pre celú aglomeráciu.

regulatívy v oblasti vodného hospodárstva

- Akceptovať vypracovanú dokumentáciu pre územné rozhodnutie pre zásobovanie Horných Kysúc pitnou vodou skupinovým vodovodom z vodárenskej nádrže Nová Bystrica a navrhovaný spôsob napojenia na jestvujúci systém do vodojemu 1x 150 m³ – „Nekoranský potok“
- Realizovať vodovodné siete v súlade s uvedenou dokumentáciou
- Lokalita „Kasárne“ využiť pre zásobovanie jestvujúci vodný zdroj (studňa) s výdatnosťou cca. 3,0 l.s⁻¹.

- V lokalitách „Bumbálka“ a „Kopanice“ zachovať pôvodný spôsob zásobovania pitnou vodou.
- Lokalitu „Čierne“ zásobovať pitnou vodou z navrhovaného vodovodného systému.
- Vodojem na Trojačke pripojiť na obecný systém zásobovania vodou
- Akceptovať vypracovanú dokumentáciu pre územné rozhodnutie „odkanalizovanie Horných Kysúc“ do čistiarne odpadových vôd v Podvysokej.
- Kanalizačný systém bude gravitačno – tlakový, pričom bude určený iba na splaškové odpadové vody.
- Odkanalizovanie bude riešiť najurbanizovanejšiu centrálnu časť obce s príslušnými miestnymi časťami - Čierne, Potok, Trojačka a Kopanice.
- Likvidácia OV z jednotlivých osád bude riešená individuálnym spôsobom t.j. žumpami resp. malými ČOV.
- Dažďové vody budú ponechané na vsakovanie v mieste ich spádu.
- Na toku Kysuca v km 61,82 realizovať vo výhlade retenčnú nádrž na 300 tis. m3 vody - stavebná uzávača. Hranice stavebnej uzávěry sú vymedzené v grafickej časti.
- V lokalite „Kasárne“ malé objekty pre ubytovanie a chaty do 20 lôžok budú odkanalizované do žump, väčšie objekty nad 20 lôžok a objekty s reštauračnými službami musia mať vyriešené prečistenie odpadových vôd s terciálnym stupňom dočistenia. Nedoporučujeme riešiť centrálnu čistenie OV.
- V lokalite „Bumbálka“ zachovať pôvodný spôsob likvidácie OV
- V lokalitách „Kopanice“ a „Čierne“ bude likvidácia OV riešená navrhovaným kanalizačným systémom.
- Realizovať úpravy na tokoch Trojačka, Kysuca v zmysle investičného plánu SVP OZ povodie Váhu do roku 2010

regulatívy v oblasti elektrickej energie

- výmena transformačných jednotiek za väčšie v súčasných trafostaniciach:

Čierne T 9	- 400 kVA
Makov T 25 a	- 250 kVA
Potok T 7	- 160 kVA
Trojačka T 15	- 160 kVA
Lok. Kasárne-Klimatické kúpele T 26	- 400 kVA
- výstavba nových trafostaníc:

Kopanice T 29	- 400 kVA – stožiarová
Makov T 28	- 250 kVA – stožiar, T 33 – 250 kVA vstavaná
lokalita Kasárne T 30	- 630 kVA (šport.rekr.centrum 80 lôžok) – vstavaná
T 31	- 250 kVA (súč.objekt „Fram“) – stožiarová
T 32	- 250 kVA (penzión 40 lôžok, LV 700 m) – vstavaná
- výstavba 22 kV vedení:

Kopanice	- vzdušné VN vedenie k T 29 cca 700 bm
Makov	- vzdušné VN vedenie k T 28 cca 250 bm
	- VN kábel k T 33 cca 100 bm
Kasárne	- VN kábel k T 31 cca 50 bm
	- VN kábel k T 30 dĺžka cca 100 bm
	- VN kábel k T 32 dĺžka cca 1000 bm
	- Výmena VN vedenia za káblové k T26 cca 1200bm
- sekundárna sieť:

Ústredie	- v sústredenej zástavbe bytov a občianskej vybavenosti rozširovať kábelovú NN sieť
Ostatné miestne časti	- NN sieť budovať vzdušnú po betónových stĺpoch
strediská rekreácie a turizmu (SRT)	- NN rozvody budovať káblami v zemi

regulatívy v oblasti zásobovania plynom

- dobudovanie STL rozvodov plynu podľa UP obce Makov v miestnych častiach Čierne a Potok v celkovej dĺžke cca 850 bm, profil potrubia D 50, materiál PE rady SDR
- rozšírenie STL plynovodu do nových plôch s bytovou výstavbou IBV v lokalitách Kubačkovka, U Šipuli a U Šubíkov, potrubný materiál D 50, PE rady SDR
- v strediskách cestovného ruchu Kasárne a Kopanice, pre riešenie potrieb tepla sa navrhuje využívať skvapalnený plyn Propán-bután
- prednostne podľa možností riešiť nové formy zásobovania teplom, a to ekoenergiou, solárne systémy, tepelné čerpadlá a viac sa zamerať na využívanie biomasy a drevoplynové kúrenie

regulatívy v oblasti zásobovania teplom

- V navrhovanom období do roku 2015 zásobovanie obce teplom sa riešiť decentralizovaným spôsobom z objektových a domových zdrojov tepla.
- V súčasnej zástavbe sa vyššie využitie zemného plynu pri riešení potrieb tepla oproti súčasnosti (stav – 26,2%, návrh – 66,3%).
- Navrhované objekty pre voľný cestovný ruch riešiť palivami:
 - o Propán-butánom v lokalitách Kasárne a Bumbalka
 - o zemným plynom v lokalite Čierne

regulatívy v oblasti telekomunikácií

- rozšírenie kapacity digitálnej ústredne RSU Makov pre počet pevných telefónnych staníc HTS v roku 2015 – 660 Pp
- rozšírenie m.t.s. kábelovej do plôch s novou sústredenou zástavbou bytov vč. pokládky kábelu pre TKR v spoločnej ryhe
- zabezpečenie rádiatelefónneho spojenia pre lokalitu Kasárne z vysielacej stanice RTS – ObÚ Makov
- vybudovanie kábelovej televízie v lokalite Kasárne zo zariadenia TKR z plánovaného objektu „Rekreačno-športové centrum Kasárne“

3.5 ZÁSADY A REGULATÍVY PRE OCHRANU KULTÚRNOHISTORICKÝCH HODNÔT, PRE OCHRANU A VYUŽÍVANIE PRÍRODNÝCH HODNÔT A PRVKOV MÚSES

Zásady a regulatívy pre ochranu kultúrnohistorických hodnôt,

- využívať kostol v súlade s jeho pamiatkovou hodnotou
- pôvodnú katolícku faru rekonštruovať v duchu pôvodného architektonického slohu a využívať v súlade s jej pamiatkovou hodnotou.
- osadu Gregušovci zaradiť medzi pamätihodnosti obce na základe §14 ods. 4 zákona č. 49/2002 Z.z o ochrane pamiatkového fondu. Doplniť vyššiu zeleň pri rodinných domoch,
- Zvonice na Kršlisku zaradiť medzi pamätihodnosti obce na základe §14 ods. 4 zákona č. 49/2002 Z.z o ochrane pamiatkového fondu
- investovať do opravy a údržby všetkých zvoníc, ktoré môžu byť miestnou atrakciou
- opraviť miestne komunikácie, chátrajúce oplotenia rod. domov, hospodárske stavby
- upraviť chátrajúce objekty rodinných domov (dreveníc) a ich okolie do dobrého stavebno-technického stavu
- podporovať rozvoj tradičných remesiel a remeselníckych dielní

Zásady a regulatívy pre ochranu a využívanie prírodných hodnôt a prvkov MÚSES

- rešpektovať legislatívnu ochranu prírody na území katastra podľa zákona č. 543/2002 o ochrane prírody a krajiny.
- rešpektovať chránené územia v katastri Makova: CHKO Kysuce časť Javorníky, prírodná rezervácia (PR) Hričovec, národná prírodná rezervácia (NPR) Veľký Javorník
- Výstavba objektov a zariadení uvedených v prílohe č 1 zoznam Činnosti podliehajúcich posudzovaniu vplyvov na ŽP ods. 15 účelové objekty na Šport, rekreáciu a cestovný ruch, položka č. 1 a 4 zákona č. 127/1994 Z.z o posudzovaní vplyvov na ŽP v znení neskorších predpisov môže byť realizovaná až po povinnom hodnotení.
 - Na zásah do biotopu národného významu (Bútorky) je potrebné predchádzajúce rozhodnutie Obvodného úradu ŽP v Čadci
 - Pred poškodením biotopu chráneného druhu zivočicha (Chriaštel' poľný - Bútorky) je potrebná výnimka MZP SR
- rešpektovať prírodné pamiatky - brest u Papajov, skupina dubov na Trojačke a lipy v Čiernom.
- rešpektovať a chrániť genofondové lokality v rámci katastra
 - 1.f, z Javornícky hrebeň – horské náhradné spoločenstvá, genofond vzácnejších a ohrozených druhov, živočíchy voľnej krajiny, ornitocenózy
 2. f Panská stráň – lúčne úhory, vstavačovité
 3. f, z Trebulov, Kypusi – lúčne úhory, chudobné podhor. a vlhké lúky, ornitocenózy
 4. f, z Lovasov – extenzívne využívaná kultúrna krajina, vstavačovité,
 5. z Kršlisko – ornitocenózy, obojživelníky
 - 6 f, z Jašovci – lúčne úhory kroviská, roztrús. vstavač. obojživelníky, ornitocenózy
 7. z Kopanice – obojživelníky - ropuchy
 8. z Kysučné - sovy
 9. f, z Nad Bobikmi – prameniská, mokrade, živočíchy slatín a slatinných lúk
 10. f Holákov – chudobné podhorské a vlhké lúky
 11. z Čerenka – ornitocenózy – dravce, sovy
 15. f Trojačka – mokrad', vstavačovité druhy
 16. f Pod stanicou – slatina s Vachtou trojlistou
 17. f Bitalov – slatiny so vstavačovitými
 18. f Hluchov – slatiny vstavačovité
 34. z. Kysuca – ohrozené živočíchy potočného a riečneho alúvia
- rešpektovať a chrániť významné segmenty krajiny:

Kypustov - mozaika maloplošných štruktúr na terasách so zastúpením pôvodných druhov drevín a krov, extenzívne využívané horské lúky a pasienky s pestrým druhovým zložením, pramenné výmoky.

Kršlisko – Nová dedina - extenzívne využívané podhorské lúky, mozaika maloplošných kultúr na terasách s prevahou lúčnych úhorov, medzná vegetácia, prameniská a mokrade so vstavačovitými.

Holákov - zalesnené strže potôčikov, prevažné zastúpenie smreka, okrajom lemové spoločenstvá, poloprirodzené trávnaté spoločenstvá, prejavy sukcesie pasienkov.

Pod Čerenkou - zalesnené strže potôčika s prevahou smreka, extenzívne horské lúky s pestrú skladbou pôvodných trávobylinných spoločenstiev a krovia

Šatiná - extenzívne využívané maloplošné kultúry na terasách s medznou vegetáciou, lúčne úhory, mozaika s lesnými porastami s prevahou smreka, okraj lesa lemové spoločenstvá.
- **rešpektovať opatrenia na ochranu prírody a tvorba krajiny v rámci prvkov ÚSES definované pre tieto funkčné priestory obce**

4. 1. NPR Veľký Javorník

- Možné je rozšírenie NPR o hrebeňové lúky medzi Veľkým a Malým Javorníkom vzhľadom na ich mimoriadnu botanickú hodnotu.
- Z hrebeňových partií vylúčiť pastvu dobytká a vylúčiť výstavbu rekreačných zariadení v tesnej blízkosti NPR a táborenie.

Kysučné

- Priestor využiť ako zázemie pre výstavbu objektov voľného CR avšak zachovať prirodzený charakter územia, zabezpečiť urbanizačnú intaktnosť priestoru.

4. 16 Kýčera

- Nezasahovať do prirodzeného stavu územia, ktoré poskytuje dobré reprodukčné a potravinové podmienky pre poľovnú zver.

4. 17. Petrovička

- Využitie osád na rekreačnú funkciu, možnosť dynamického cestovného ruchu so zriaďovaním odpočinkových priestorov.

4. 18. Čemerky

- Zachovať tokaniská, nepovoliť výstavbu chat. Územie ponechať bez urbanizácie.

4. 2. Hričovec

- Nezasahovať do prirodzeného stavu územia.

4. 27. U Bôbikov

- Trvalo trávne porasty na svahoch s väčším sklonom kosiť, alebo využívať usmernenou pastvou oviec alebo oplôtkovým hospodárstvom dobytká.

4. 41. Kasárne

- V hrebeňovej časti zachovať len dynamický CR, umožniť výstavbu zariadení voľného CR na úkor individuálnej chatovej výstavby, lúky kosiť
- rešpektovať navrhovanú geofondovú lokalitu 2fa

5. 5. Kmínek

- Zachovať doterajší spôsob obhospodarovania lesného fondu, poľnohospodársky fond spásat' a kosiť. Urbanizáciu prispôbiť možnostiam technickej infraštruktúry.

5. 6. Bumbálka

- Vylúčiť rekultivácie, nezasahovať do vodného režimu, zachovať objekty ľudovej architektúry – využívať pre chalupnícku rekreáciu, dostavba základne CR

6.6 Dučkov vrch

- Dobudovať krmne zariadenia a zachovať v okrajových častiach lesa pásy krovín ako prechodnú zónu.

6. 7. Škradné

- Veľkoplošné trvalé trávne porasty na plochách s väčšou svažitosťou využívať kosbou, alebo usmernenou pastvou v oplôtkovom hospodárstve. Doplniť chýbajúcu vegetáciu v krajine.

6. 8. Vysoká nad Kysucou časť Makov

- Odstránenie nežiadúcich komunálnych skládok a vylúčenie zakladania nových.

3.6 ZÁSADY A REGULATÍVY PRE STAROSTLIVOSŤ O ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Opatrenia na elimináciu znečistenia vôd

- dôsledné udržiavanie čistiacich komunálnych a priemyselných systémov (lapače olejov, tukov, žumpy, hnojiská so zachytením splachov v jímkach)
- systémové riešenie odvádzania a čistenia odpadových vôd v celej obci
- dôsledná kontrola stavu žump a spôsobu likvidácie odpadových vôd v rámci celej obce
- obmedzenie produkcie odpadových vôd a v nich obsiahnutých znečisťujúcich látok priamo u ich producentov vo výrobe
- realizácia protihavarijných systémov na zabránenie úniku škodlivých látok, monitoring kvality vôd v lokalitách hnojísk, prevádzok s látkami škodiacimi vodám
- obmedzenie plošného znečistenia
- opatrenia na zmenšovanie vodnej erózie na poľnohospodárskej pôde, obmedzovanie hnojenia priemyselnými hnojivami a používanie pesticídov
- lesotechnické a pôdoochranné opatrenia na zvýšenie retenčnej schopnosti územia – zmenšenie a spomalenie povrchového odtoku v povodí rieky Kysuca v oblasti flyšového pásma Javorníkov v súčinnosti s úpravami odtokových pomerov a RÚSES, MÚSES

Opatrenia na zachovanie a zlepšenie kvality pôd

- zachovať a udržať súčasný stav v štruktúre výroby a spracovania poľnohospodárskych komodít
- intenzívnu poľnohospodársku výrobu na orných pôdach ponechať na rozerodovanej riečnej terase rieky Kysuce vo východnej časti katastrálneho územia v lokalite Obracanovci, zamerať sa na výrobu krmovín /lucierka, kukurica.../
- úzkoblokovú ornú pôdu – záhumienky sústrediť do polôh /okolie Makova, Obracanovci, Kopanice – Papajovci/ s optimálnou dostupnosťou. Zvýrazniť ich diverzifikačnú účinnosť, ekostabilizačnú, krajinnotvornú a estetickú funkciu najmä v náväznosti na prevládajúcu uniformitu zastavaných plôch.
- výrobu na trvale trávnych porastoch formou kosných lúk sústrediť v priestore Čierne – lokality Beloňovci a Holákovci, v priestore Kopanice – lokalita Kršlisko a v priestore južne od sídla Makov na zvyšku riečnej terasy. Kosenie prevádzať malými mechanizačnými prostriedkami.
- trvale trávne porasty – intenzívne pasienky využívať v priestoroch Čierne, Kopanice, južne od sídla Makov a v priestoroch Hlboké a Bitalovci. V priestore Čierne, Kopanice a južne od sídla Makov pásť hovädzí dobytok a v priestoroch Hlboké a Bitalovci ovce. V jesennom období využívať aj okolité kosné lúky.
- zásadne vylúčiť oplôtkové hospodárstvo /najmä vo vyššie položených lokalitách/ ako možnú príčinu vzniku rôznych foriem erózie
- všetky poľnohospodársky využívané plochy ošetrovať prirodzenými hnojivami, vo vyšších polohách a v blízkosti osídlených lokalít vylúčiť hnojovku
- ťažšie dostupné a intenzívne nevyužívané trvale trávne porasty, najmä vo vrcholových polohách priebežne vykášať pre potreby zabránenia zárodku vzniku rýchleho odtoku vôd z prívalových dažďov /dažďom uľahnutá vysoká tráva zabraňuje vsaku vôd, tvorí klznú plochu, zintenzívňuje povrchový odtok – vznik záplav/
- sady a záhrady ponechať rozptýlené v náväznosti na zastavané plochy s podobným krajinoekologickým účinkom ako záhumienky

Opatrenia na zachovanie a zlepšenie kvality ovdušia

- postupný prechod na ekologické palivá (plyn, elektrická energia, netradičné formy – solárna energia, využitie geotermálnej energie a pod)
- eliminácia prašnosti zásahom do vozovkových krytov (asfaltové, betónové) a pravidelná údržba komunikácií

- eliminácia zdrojov zápachu z poľnohospodárskej výroby – zakrytie skládok exkrementov hospodárskych zvierat fóliami, alebo iné formy

Opatrenia na elimináciu hluku

- zníženie rýchlosti na komunikácii I/18 v časovom pásme od 20.00 – 07.00 hod (40 km/hod)
- protihlukové opatrenia na existujúcich rodinných domoch formou výmeny okien so sklenenou výplňou z izolačného trojskla
- výsadbou stálozelenej stromovej a kríkovej zelene v predzahradkách na úrovni oplozenia, čo najbližšie k zdroju hluku a v čo najväčšej hustote

Hodnotenie a návrh opatrení proti radónovému riziku

- Makov je sídlo s priemernou rádioaktivitou a nízkym radónovým rizikom.
- Plochy pre výstavbu v lokalite Kubačkovka overiť meraním ešte pred výstavbou. V prípade skutočne nameraného vyššieho rizika je potrebné počítať s adekvátnymi stavebnými opatreniami.

Návrh riešenia odpadového hospodárstva

- spôsob zberu a likvidácia odpadov v obci riadiť v súlade s platnou legislatívou.
- zaviesť separovaný zber odpadov, zber a prepravu vytriedených odpadov z domácnosti s obsahom škodlivín.
- drevený odpad likvidovať formou spaľovania (briketovanie)
- rastlinné druhy odpadov likvidovať kompostovaním v záhradách rodinných domov, alebo na vyhradených miestach (dvor PD)
- 2x ročne organizovať obecný zber odpadov (železný šrot, papier, veľkorozmerový odpad)
- predchádzať vzniku odpadov a obmedzovať ich tvorbu rozvojom technológií šetriacich prírodné zdroje
- zhodnocovať odpady recykláciou (opätovným použitím) zneškodňovať odpady spôsobom nepoškodzujúcim životné prostredie a zdravie človeka

3.7 VYMEDZENIE ZASTAVANÉHO ÚZEMIA OBCE

Zastavané územie obce je vymedzené k dátumu 1.4.1996. Vymedzenie zastavaného územia bolo prevzaté z podkladov ROJEP pre kataster obce Makov. Hranice vymedzenia sú uvedené v každom výkrese.

Navrhované zastavané

Navrhované zastavané územie bolo vymedzené tak, že ho tvoria nové plochy pre rozvoj bytovej výstavby mimo súčasnú hranicu zastavaného územia. Vzhľadom k tomu, že obec má prieluky v zastavanom území, ale majetkoprávny stav nedovoľuje ich využitie navrhujeme rozšírenie intravilánu:

- **Severná hranica** zastavaného územia sa nemení.
- **Východná hranicu** tvorí súčasná hranica doplnená o obalovú krivku plánovanej výstavby IBV v lokalitách Kubačkovka, U Šipuli, vo výhlade Obracane
- **Južná hranica** sa posúva o obalovú krivku plánovanej výstavby IBV v lokalite Nad školou
- **Západná hranica** sa rozšíri o obalovú krivku zástavby IBV U Šubíkov

Grafické vymedzenie zastavaného územia je v grafickej časti tejto dokumentácie.

3.8 VYMEDZENIE OCHRANNÝCH PÁSIEM A CHRÁNENÝCH ÚZEMÍ PODĽA OSOBITNÝCH PREDPISOV

zariadenie	ochranné pásmo v metroch	bezpečnostné pásmo v metroch
VTL prípojka DN 80	4	50
STL v zastavanom území	1	určuje dodávateľ plynu
22 kV vedenie	10 m od kraj. vodičov na každú stranu	
trafostanica VN/NN	10m od stožiaru	
elektrická trafostanica VVN/VN	30m od oplotenia	
cesta I/18 mimo intravilán	25 m od osi vozovky	
Farma Čierne	150 –300 m od zdroja zápachu	
NP Hričovec	stanovuje § 17 zákona 543/2002	
NPR Veľký javorník	stanovuje § 17 zákona 543/2002	

V intraviláne aj mimo intravilán je potrebné pri výstavbe inžinierskych sietí rešpektovať ustanovenia STN 73 6005 o priestorovej úprave vedení technického vybavenia.

3.9 PLOCHY PRE VEREJNOPROSPEŠNÉ STAVBY, PRE VYKONÁVANIE DELENIA A SCEĽOVANIE POZEMKOV, PRE ASANÁCIU, PRE CHRÁNENÉ ČASTI KRAJINY A STAVEBNÉ UZÁVERY

3.9.1 PLOCHY PRE VEREJNOPROSPEŠNÉ STAVBY

- Plochy a pozemky pokiaľ nie sú majetkom obce, alebo štátu, je potrebné pre verejnoprospešné stavby (VPS) vykúpiť od majiteľov pozemkov, alebo inak vysporiadať. Plochy určené pre realizáciu VPS tvoria väčšinou zastavané plochy, plochy TTP. Malú časť tvoria lesné pozemky, ktoré nebudú zastavané, ale iba odlesnené pre realizáciu zjazdoviek a vlekov.

3.9.2 PLOCHY PRE VYKONÁVANIE DELENIA A SCEĽOVANIE POZEMKOV

Plochy pre vykonávanie delenia a sceľovanie pozemkov, pre asanáciu a pre chránené časti krajiny

- nie sú vymedzené

3.9.3 PLOCHY PRE CHRÁNENÉ ČASTI KRAJINY

- nie sú vymedzené

3.9.4 PLOCHY PRE STAVEBNÉ UZÁVERY

Plochy pre stavebné uzávery sú vymedzené z dôvodu ochrany a koordinácie investícií v území a z dôvodu zabezpečenia územia pre vyšší spoločenský záujem. V riešenom území navrhujeme dve lokality na vyhlásenie stavebnej uzávery.

Lokalita Kasárne – stavebná uzávera sa týka nezastavovania lyžiarskej zjazdovej dráhy ďalšími objektami, aby nedošlo k jej úplnému znefunkčneniu. V rámci územia, ktoré je vymedzené v grafickej časti je možné realizovať udržiavacie a stavebné práce na existujúcich objektoch, podzemné inžinierske siete. Zakázané je oplocovať pozemky, vysádzať stromovú zeleň, realizovať prístavby, novostavby a nadzemné objekty, ktoré by akýmkoľvek spôsobom mohli vplývať na šírku zjazdovky.

Retenčná nádrž pod Kopanicami - stavebná uzávera sa týka nezastavovania plochy okolo toku Kysuce od časti Kopanice po osadu U Dibalov. Hranice stavebnej uzávery je potrebné upresniť na základe podkladov SVP OZ povodie Váhu, Púchov. V rámci územia stavebnej uzávery je možné realizovať udržiavacie a stavebné práce na existujúcich objektoch, podzemné inžinierske siete.

Platnosť stavebnej uzávery by sa mala aktualizovať každých 5 rokov, pokiaľ trvajú dôvody, ktoré viedli k jej vyhláseniu.

3.10 URČENIE ČASTÍ OBCE PRE KTORÉ JE POTREBNÉ OBSTARÁŤ ÚZEMNÝ PLÁN ZÓNY

- ÚPN O Makov sa zaoberá riešením problematiky celého sídla do určitej podrobnosti, ktorá však v niektorých prípadoch nepostačuje na to, aby sa overili skutočné dopady a praktické možnosti na realizáciu. Z tohto dôvodu doporučujeme vypracovať ÚPN Z, alebo urbanistické štúdie SRT Kasárne, SRT Čierne, sústredenú výstavbu rodinných domov v lokalite Kubačkovka. Cieľom týchto štúdií by malo byť overenie navrhovaného riešenia, detailnejšie prehodnotenie priestorových možností územia, určitá forma propagácie pred skupinou investorov a investičné nároky na realizáciu návrhu. Doporučená mierka pre grafickú časť urbanistických štúdií je 1:2000, 1:1000, 1:500.

3.11 ZOZNAM VEREJNOPROSPEŠNÝCH STAVIEB

1. Výstavba a rekonštrukcia miestnych komunikácií a sprievodných chodníkov v miestach, kde to priestorová situácia umožňuje
2. Realizácia domu smútku a rozšírenie cintorína
3. Riešenie protihlukových opatrení na št. ceste I/18
4. Výstavba nových komunikácií a inžinierskych stavieb pre nové lokality IBV
5. Urbanisticko-architektonická úprava centra obce - verejná zeleň, pešie komunikácie a priestory
6. Parkové a sadové úpravy vo vytipovaných lokalitách
7. Parkové a sadové úpravy okolia kostola s parkoviskom a rozptýlnou plochou
8. Výstavba zahusťovacích trafostaníc, prípadne výmena transformátorových jednotiek
9. Výstavba nových trás vedení NN formou káblových podzemných a nadzemných rozvodov
10. Plynofikácia - dobudovanie
11. Realizácia parkovísk v strediskách CR (Kopanice – Veľký Javorník, Makov – Čierne)

- 12.Realizácia záchytných parkovísk pre jednotlivé osady v obci
- 13.Stavby a zariadenia vyplývajúce z koncepcie zásobovania pitnou vodou a odkanalizovania obce (vybudovanie vodovodného a kanalizačného privádzača do a v obci Makov, realizácia doplnenia rozvodnej siete vodovodu, realizácia kanalizačnej siete v obci a pod.)
- 14.Realizácia stavieb športu a infraštruktúry letnej a zimnej rekreácie v obci Makov a v strediskách CR Makov - Kopanice – Veľký Javorník, Makov – Čierne, Makov – Bumbálka (Vleky, lanovky, zjazdovky, zasnežovanie, športové plochy)
- 15.Zriadenie priemyselného parku v priestore terajšieho cestného hraničného prechodu Makov – Trojačka
- 16.Realizácia rozšírenia výrobného areálu v lokalite okolia stanice ŽSR
- 17.Realizácia cesty III/0888 Makov Kopanice – Kasárne – štátna hranica SR/ČR
- 18.Realizácia novej IBV
- 19.Realizácia regulácie vodných tokov v obci

3.12 SCHÉMA ZÁVÄZNÝCH ČASTÍ A VEREJNOPROSPEŠNÝCH STAVIEB

Vid' nasledujúca strana

C. Dokladová časť